

Finnish
Consulting
Group

Simojärven pohjoisosien ranta- osayleiskaava, Osa-alue A

KAAVASELOSTUS, VALMISTELUVAIHE

Ranuan kunta

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

23.3.2026

P532850

Sisällys

1	Perus- ja tunnistetiedot	6
1.1	Tunnistetiedot	6
1.2	Kaavan tausta ja tavoitteet	6
1.3	Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus	8
1.4	Maanomistus	9
1.5	Rakennusjärjestys	10
1.6	Kaavoitusmenettelyn vaiheet	10
2	Yleiskaavan sisältövaatimukset ja oikeusvaikutukset	12
3	Alueen nykytila	14
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	14
3.2	Maakuntakaava	16
3.2.1	Vireillä olevat maakuntakaavat	21
3.3	Yleiskaavat	21
3.4	Asemakaavat	23
3.5	Yhdyskuntarakenne ja asutus	26
3.6	Palvelut	27
3.7	Virkistys	28
3.8	Maisema	30
3.8.1	Maisemaselvitys	30
3.9	Rakennettu kulttuuriympäristö	38
3.9.1	Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)	39
3.9.2	Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt	40
3.9.3	Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	41
3.9.4	Muut aiemmat selvitykset ja inventoinnit	41
3.9.5	Selvitysalueen rakennuskanta	43
3.9.6	Mahdollisesti kulttuurihistoriallinen rakennuskanta	45
3.10	Arkeologinen kulttuuriperintö	54
3.11	Luonnonympäristö	58
3.11.1	Maaperä ja kallioperä	58

3.11.2	Pinta- ja pohjavesi	61
3.11.3	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	65
3.11.4	Ekologiset yhteydet.....	79
3.11.5	Linnusto.....	81
3.11.6	Viitasammakko.....	99
3.11.7	Liito-orava	102
3.12	Liikenne	105
3.13	Ympäristöhäiriöt.....	107
3.14	Tekninen huolto	107
4	Tavoitteet ja mitoituserusteet.....	108
4.1	Tavoitteet	108
4.1.1	Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet.....	108
4.1.2	Virkistyskäyttö.....	109
4.1.3	Elinkeinot, palvelut	109
4.1.4	Liikenne ja infrastruktuuri.....	109
4.1.5	Rakentaminen	109
4.1.6	Asuntojen lyhyt vuokraus	110
4.2	Mitoituserusteet	110
4.2.1	Mitoituseruormit ranta-alueella	110
4.2.2	Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet	111
5	Rantaosayleiskaava.....	114
5.1	Kaavaluonnos	114
5.2	Kokonaismitoitus.....	117
5.3	Merkinnät ja määräykset	117
5.3.1	Rakentaminen	117
5.3.2	Liikenne ja infrastruktuuri.....	119
5.3.3	Teollisuus- ja palvelut.....	121
5.3.4	Luonnonympäristö	121
5.3.5	Kulttuuriympäristö	123
5.3.6	Maa- ja metsätalousmaat	125
5.3.7	Yleiset suunnittelumääräykset.....	126
6	Vaikutusten arviointi.....	129

6.1	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen	129
6.2	Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen	130
6.3	Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen	131
6.4	Vaikutukset maisemaan	131
6.5	Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön	132
6.6	Vaikutukset Natura-alueisiin	134
6.7	Vaikutukset luonnonympäristöön	136
6.8	Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin	137
6.9	Vaikutukset linnustoon.....	137
6.10	Vaikutukset eläimistöön.....	137
6.11	Vaikutukset liikenteeseen	137
6.12	Ilmastovaikutusten arviointi.....	139
6.13	Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.....	139
7	Rantaosayleiskaavan toteutuminen	139
7.1	Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset	140
7.2	Rakentamislupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella.....	141
7.3	Jätevesien käsittely.....	142
8	Osallistuminen ja vuorovaikutus	143
8.1	Osalliset	143
8.2	Vuorovaikutus	144
9	Aikataulu	145
9.1	Vireilletulo (3–8/2025)	145
9.2	Valmisteluvaihe (4/2026)	145
9.3	Ehdotusvaihe (11/2026).....	145
9.4	Hyväksyminen (2/2027)	146
10	Yhteystiedot	146
11	Lähteet	146

Liitteet

- Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivitetty 25.2.2026)
- Liite 2. Maisemaselvitys
- Liite 3. Arkeologinen selvitys
- Liite 4. Rakennetun ympäristön selvitys
- Liite 5. Linnustoseelvitys
- Liite 6. Linnuston syysseuranta
- Liite 7. Petolintuseelvitys (SALASSA PIDETTÄVÄ)
- Liite 8. Viitasammakkoseelvitys
- Liite 9. Liito-orava ja luontotyyppiselvitys
- Liite 10. Mitoitustaulukko
- Liite 11. Metso (SALASSA PIDETTÄVÄ)

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Tunnistetiedot

Kaavan nimi:	Simojärven Pohjoisten osien rantaosayleiskaava, Osa-alue A
Kaavan laatija:	Tarja Outila, TkT, Arkkitehti YKS 726, FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Vireilletulo:	Kaava- ja maapoliittinen työryhmä 20.5.2025 24 § KH 26.5.2025 103 §. Kuulutus Kuriirissa 28.5.2025.

1.2 Kaavan tausta ja tavoitteet

Ranuan kunnanvaltuusto on vuoden 2023 talousarvion yhteydessä päättänyt, että kunta käynnistää Simojärven pohjoisosassa yleiskaavan päivittämisen ja laajentamisen.

Simojärven pohjoisen alueen kaavamuutosten ja laajennuksien tavoitteena on huomioida muuttuneet tarpeet 1990 luvulla hyväksyttyyn vanhaan kaavaan verrattuna ja turvata mahdollisuudet matkailuun, yrittämiseen ja vakituiseen asumiseen kyseisillä alueilla. Kaavoituksessa huomioidaan myös yhteiskunnan digitalisoituminen, Ranuan alueella oleva laajakaistaverkosto sekä yleistävä etätyö. Kaavoituksella pyritään mahdollistamaan loma-asuntojen muutokset vakituiseen asuinkäyttöön.

Kaavan tavoitteena on lisätä vakituisen asumisen ja vapaa-ajan rakennuspaikkoja kaavoitettavilla alueilla, huomioiden myös elinkeinoelämän mahdollisuudet. Tavoitteena on saada joustava kaava, joka mahdollistaa mahdollisimman suurella alueella samoilla tonteilla vakituisen tai vapaa-ajan asumisen. Lisäksi selvitetään myös lyhytvuokrausmahdollisuus.

Tehtävänä on laatia suunnittelualueelle alueidenkäyttölain (AKL 132/1999) 72 §:n mukainen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Kaava laaditaan mittakaavaan 1:10 000.

Kaavan laatiminen on käynnistetty seuraavilla päätöksillä:

- Kaava- ja maapoliittinen työryhmä 20.05.2025 (24§)
- Kunnanhallitus 26.05.2025 (103 §)

Tämä kaavaselostus koskee Ranuan Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan osa-alueen A laadintaa. Alue sijoittuu Ranuan kunnan Simojärven Näskä- ja Pajuselän alueille sekä Särkijärvelle ja Itälammelle. Samanaikaisesti kaavoitetaan yhteensä neljä aluetta Simojärven pohjoisilla osilla (Kuva 1):

23.3.2026

OT

Osa-alue A käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Näskä- ja Pajuselän alueille sekä laajennuksen Särkijärvelle ja Itälammelle.

Osa-alue B käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Välttämönselän ja Kortejärven alueille.

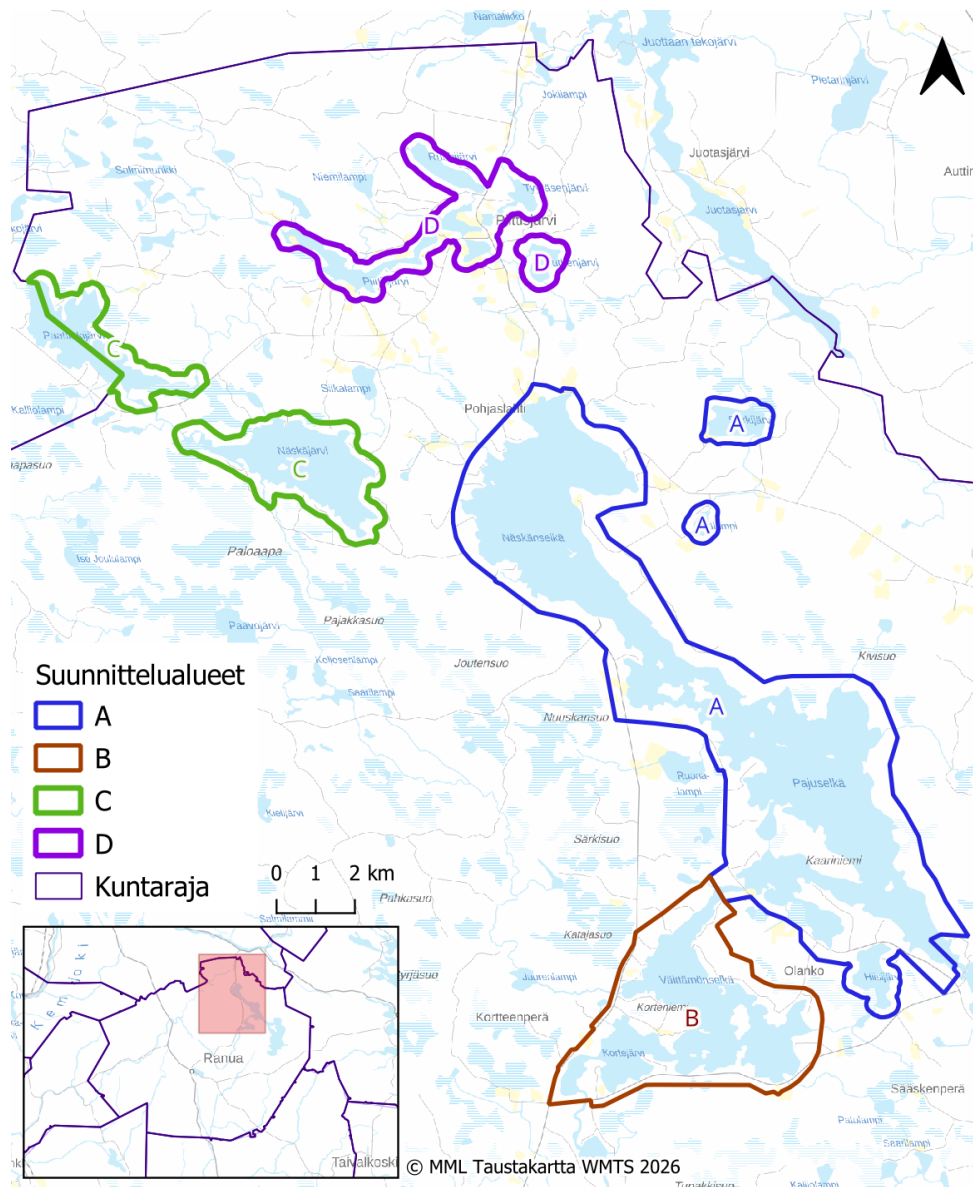
Osa-alue C käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Näskä- ja Paattinkijärvien alueille.

Osa-alue D käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Piittisjärven, Ruuhijärven, Tyyräsenjärven, Ristilammen, Syväjärven ja Putkenjärven alueille.

Osa-alueiden kaavoja edistetään erillisinä kaavoitusprosesseina ja kaavoista laaditaan kunkin osa-alueen osalta erilliset kaavoitusasiakirjat.

23.3.2026

OT

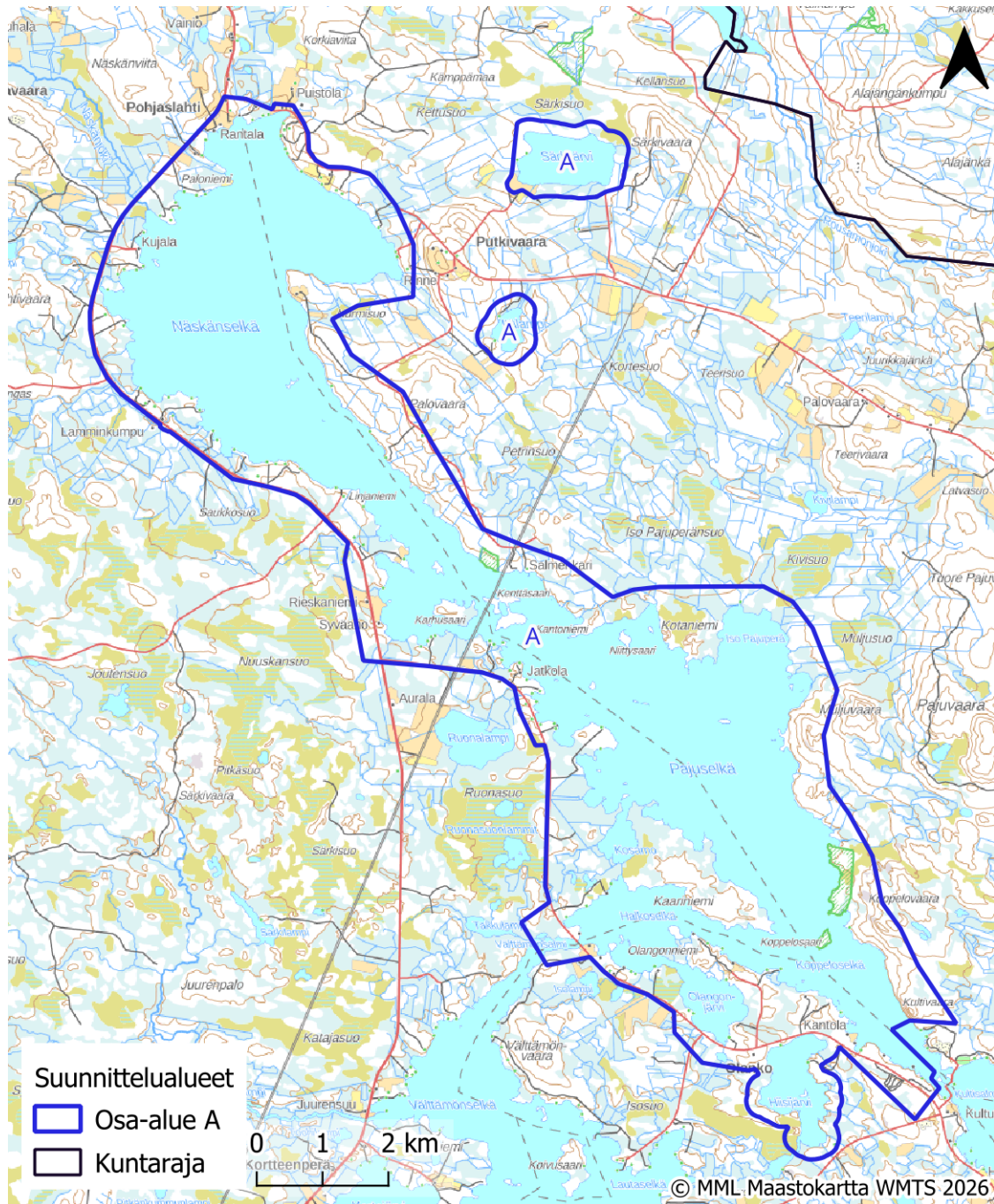
Kuva 1 Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain. Osa-alueen A rajaus on esitetty sinisellä.

1.3 Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Ranuan kunnassa, Simojärven pohjoisosien alueella. Osa-alue A käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Näskä- ja Pajuselän alueille sekä laajennukset Särkijärvelle ja Itälammelle. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 66,6 km². (Kuva 2)

23.3.2026

OT

Kuva 2 Suunnittelualueen rajaus.

1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on yksityisessä ja valtion omistuksessa.

1.5 Rakennusjärjestys

Ranuan kunnan uuden rakennusjärjestyksen voimaan tulosta on päätetty 16.2.2026 § 4. Ranuan kunnan uusi rakennusjärjestys tulee voimaan 1.5.2026, ja voimaan tullessaan se kumoaa Ranuan kunnanvaltuuston 22.6.2020 § 12 hyväksymän rakennusjärjestyksen.

1.6 Kaavoitusmenettelyn vaiheet

Vireilletulo (maaliskuu–elokuu 2025)

Ranuan kunnanhallitus on päättänyt asettaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan, Osa-alue A:n muutoksen ja laajennuksen vireille ja samalla asettaa nähtäville rantaosayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman 26.5.2025 103 §. Vireilletulosta on julkaistu kuulutus Kuriirissa 28.5.2025 ja kunnan nettisivuilla. Ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille vireilletulosta on ilmoitettu kirjeitse.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluasiakirjat pidetään nähtävillä Ranuan kunnan teknisessä toimistossa ja Ranuan kunnan kotisivuilla osoitteessa www.ranua.fi 28.5.2025 alkaen siihen saakka, kunnes kaavan valmisteluaineisto asetetaan AKL 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville.

Kaavan vireille tulon yhteydessä avattiin kysely, jonka avulla kerätään ideoita ja ajatuksia kuntalaisilta, kyläläisiltä ja alueen maanomistajilta sekä muilta, joita alueen kaavoitus kiinnostaa. Webropol-kysely oli auki 27.5.2025–30.9.2025.

Kesä–elokuussa 2025 on kerätty maanomistajien toiveita valmisteluvaiheen aineistoa varten. Kaavatoiveita on voinut jättää sähköpostitse osoitteeseen kaavatoiveet@ranua.fi tai teknisen osaston toimistolle osoitteeseen Keskustie 30, 97700 RANUA.

Lisäksi toiveita on voinut jättää Kemihaaran kylätalolla 9.7.2025, Kortteen metsästysmajalla 30.7.2025 sekä monitoimikeskus Kerkässä 20.8.2025 järjestetyissä yleisötilaisuuksissa sekä Hillamarkkinoilla Ranuan kunnan teltalla 2.–3.8.2025.

AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 18.3.2026.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavamenettelyn aikana.

Valmisteluvaihe (syyskuu 2025–huhtikuu 2026)

OAS:sta annettu palaute huomioidaan valmisteluvaiheessa laadittavassa kaavaluonnoksessa ja kaavaselostuksessa.

Ranuan kunnanhallitus asettaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan, Osa-alue A:n muutoksen valmisteluaineiston nähtäville kokouksessaan xx.x.202x xx §.

23.3.2026

OT

Aineisto on nähtävillä 15.4.–31.5.2026 Ranuan kunnan teknisessä toimistossa ja Ranuan kunnan kotisivuilla osoitteessa www.ranua.fi.

Valmisteluaineiston nähtävilläolon aikana järjestetään tarvittaessa yleisötilaisuus.

Valmisteluaineistosta pyydetään sen nähtävilläoloaikana lausunnot viranomaisilta ja osalliset ja kuntalaiset voivat jättää mielipiteensä. Annetut lausunnot ja mielipiteet koostetaan ja niihin laaditaan perustellut vastineet.

Kirjalliset mielipiteet toimitetaan Ranuan kunnalle osoitteeseen:

sähköposti:

kirjaamo@ranua.fi

postiosoite:

Ranuan kunta
Keskustie 34
97700 Ranua

Ehdotusvaihe

Kaavan valmisteluaineistosta annettu palaute huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään kuukauden ajaksi (30 pv) sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Järjestetään yleisötilaisuus kaavaehdotuksesta. Tarvittaessa järjestetään myös toinen AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Hyväksymisvaihe

Ehdotusvaiheessa saadut muistutukset ja lausunnot käsitellään.

Mikäli yleiskaavaehdotukseen tehdään nähtävillä olon jälkeen oleellisia muutoksia, yleiskaava asetetaan uudelleen nähtäville tai järjestetään erillinen kuuleminen niille osallisille, joita oleelliset muutokset koskevat.

Yleiskaavan hyväksyy Ranuan kunnanvaltuusto.

Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksistä on mahdollisuus tehdä valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 30 päivän aikana.

2 Yleiskaavan sisältövaatimukset ja oikeusvaikutukset

Alueidenkäyttölain (132/1999) 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen.

Alueidenkäyttölain (132/1999) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- ympäristöhaittojen vähentäminen
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain (132/1999) 72 §:n säädökset huomioiden. Vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle saa rakentaa tämän oikeusvaikutteisen yleiskaavan perustella, kun kaavassa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteen.

Yleiskaavaa laadittaessa huomioidaan alueidenkäyttölain (132/1999) 73 §:n mukaiset ranta-alueiden loma-asutusta koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset:

Laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa (ranta-asemakaava) pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi ranta-alueelle on sen lisäksi, mitä yleis- tai asemakaavasta muutoin säädetään, katsottava, että:

- 1) suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön;
- 2) luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet otetaan muutoinkin huomioon; sekä
- 3) ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta.

Laadittaessa kaavaa alueelle, johon kuuluu olemassa olevaa kyläaluetta, ei kyläalueella sovelleta mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään edellyttäen, että virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys otetaan huomioon. (21.4.2017/230).

3 Alueen nykytila

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa Alueidenkäyttölain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Lain mukaan alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätos on tullut voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvaus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

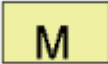
3.2 Maakuntakaava

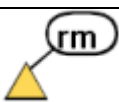
Alueidenkäyttölain (132/1999) 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Alueella on hyväksytty 16.5.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, joka on tullut voimaan 21.9.2022.

Kuva 3 Suunnittelualueella voimassa oleva maakuntakaava. Suunnittelualan rajausta punaisella.

Suunnittelualueelle kohdistuvat merkinnät:

	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	LUONNONSUOJELUALUE Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
	KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA VALTAKUNNALLISESTI TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.</i> <i>Kohteeseen tai alueeseen vaikuttavissa hankkeissa on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i>
	KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.</i> <i>Kohteeseen tai alueeseen merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i>
	MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

	<i>Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun veto-voimatekijöinä.</i>
	MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. <i>Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.</i>
	MATKAILU-/VIRKISTYSKOHDE Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen kannalta merkittävät kohteet. <i>Alueen suunnittelussa on huolehdittava siitä, että matkailun kehittämistarpeet sovitetaan alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin niitä hyödyntäen.</i>
	EKOLOGINEN YHTEYSTARVE Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä olemassa olevia tai tavoitteellisia yhteyksiä. <i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät yhteydet.</i>
	PALISKUNNAN RAJA / ESTEAITA Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita. <i>Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.</i>
	TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä.

	<i>Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.</i>
	VOIMAJOHTO
	SEUTUTIE

Koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset:

SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET:

Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maapuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset toimintaedellytykset.

Rovaniemen taajaman alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 5 000 k-m². Muualla kaava-alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 4 000 k-m².

Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A), asuntovaltaisten alueiden (AA), keskuskylä (at), keskustatoimintojen alueiden (C) ja keskustatoimintojen kohteiden (c) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen. Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.

Maankäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kanalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Maankäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden alueiden säilymisestä.

Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä selvittävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin.

Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asema-kaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.

Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännökseen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukaisesti.

RAKENTAMISRAJOITUS:

Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, L, LL, EN, EJ, ET, EP, EP1, EP-2, EAH, er1, SL, Se, SM, SR, SR1, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan kaivosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (sv), lentoliikenteen varalaskupaikkoja (sv2), melualueita (me, me1, me3, me4 ja me5), sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden alueita (tv) eikä tuulivoimapotentiaalisia (tv1) alueita.

3.2.1 Vireillä olevat maakuntakaavat

Lapin liitossa on vireillä koko maakunnan aluetta koskeva Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemakuntakaava 2050, joka on kuulutettu vireille 24.1.2025.

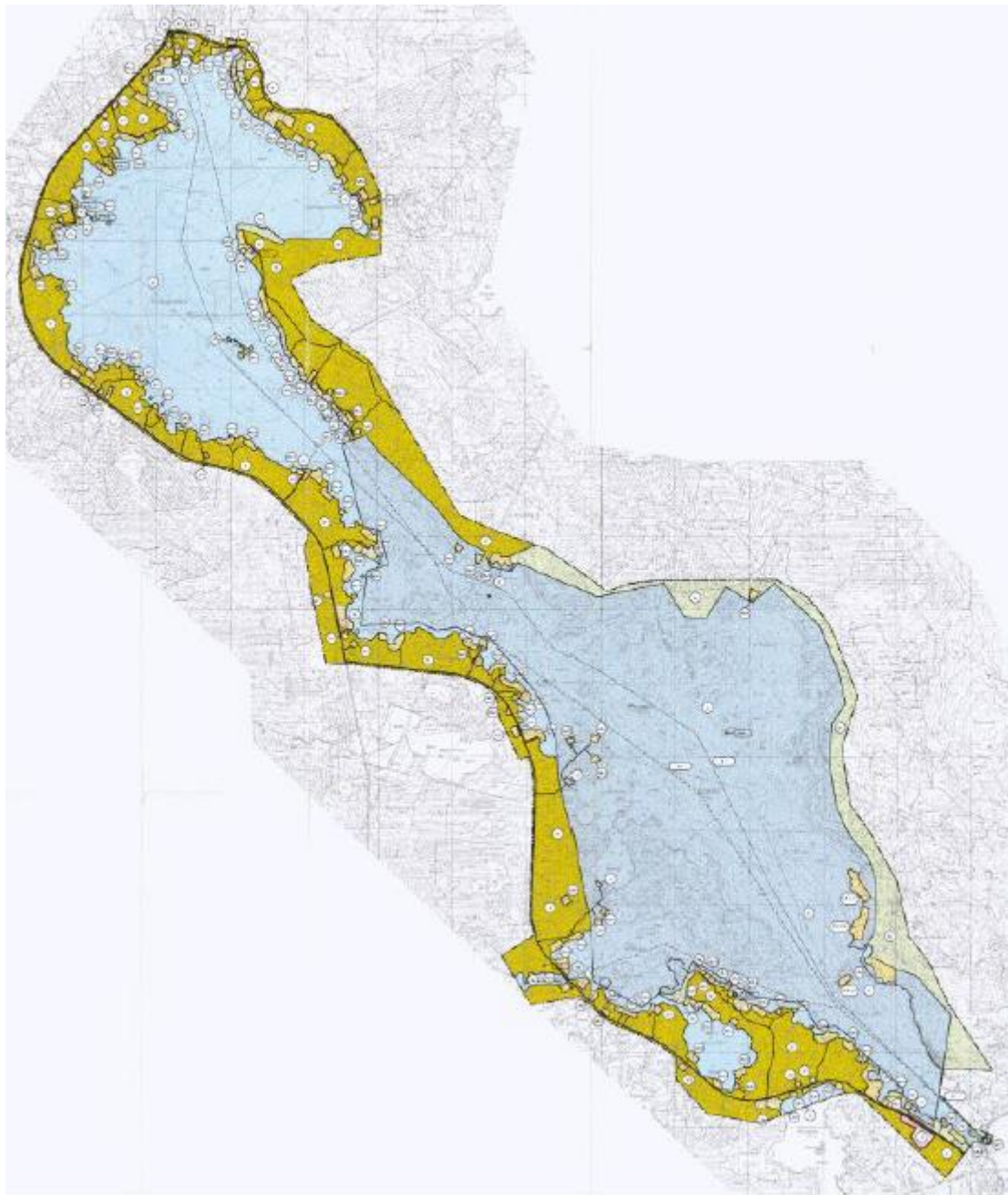
Vaihemakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet.

Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet. Vaihemakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Tavoitteena on myös selvittää laaja-alaisen M-alkuisten aluevarausten toimivuutta tässä toimintaympäristössä. Vaihemakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Tavoitteena on, että Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemakuntakaava 2050:n valmisteluaineisto on nähtävillä vuoden 2026 loppupuolella.

3.3 Yleiskaavat

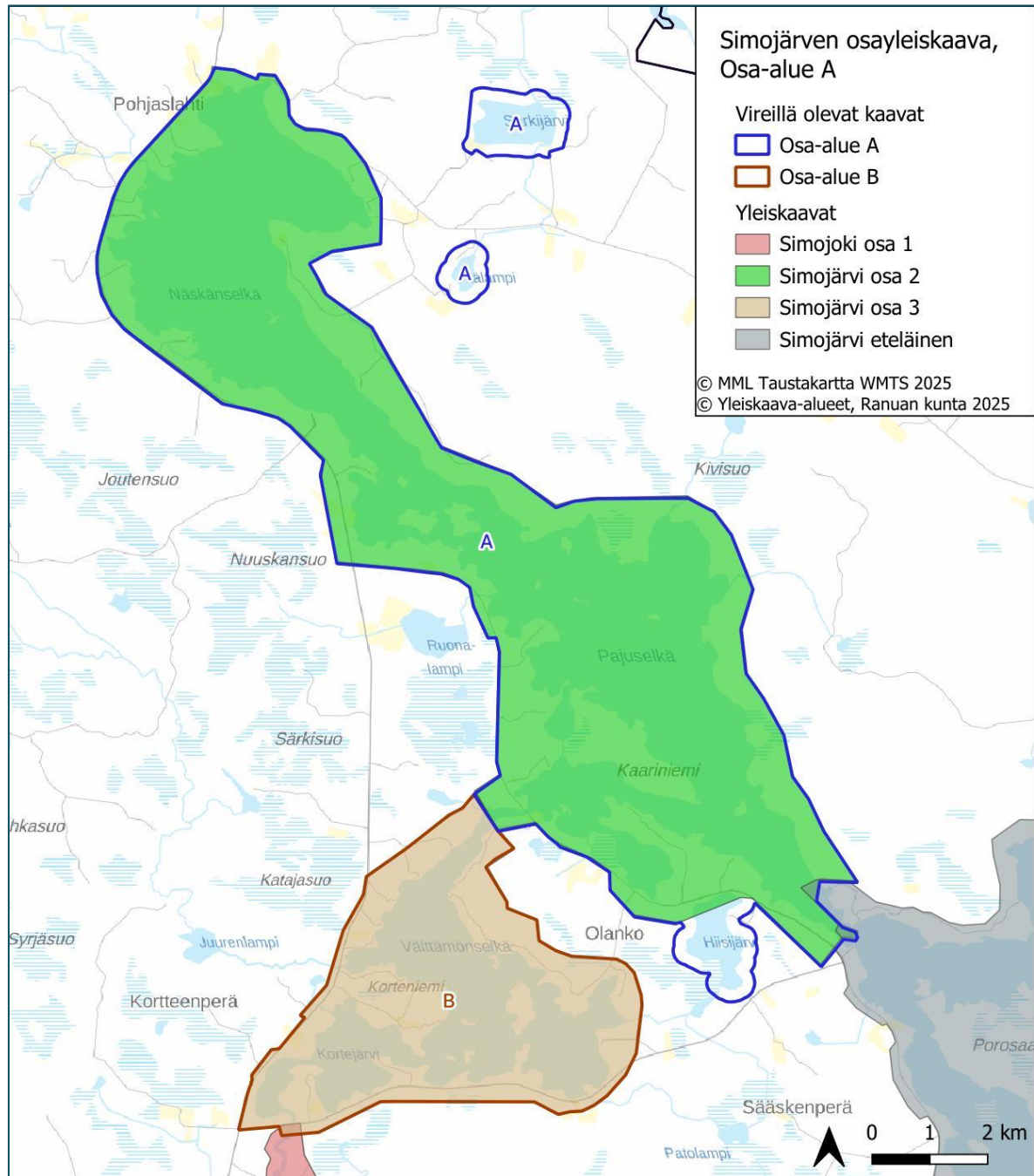
Alueella on voimassa Simojärven rantaosayleiskaava-alue 2 jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.4.1997. Nyt laadittavana oleva Osa-alueen A yleiskaava korvaa Simojärven rantaosayleiskaavan alueen 2 (hyv. 1997).

Kuva 4 Ote voimassa olevasta osayleiskaavasta Simojärven rantaosayleiskaava, alue 2.

23.3.2026

OT

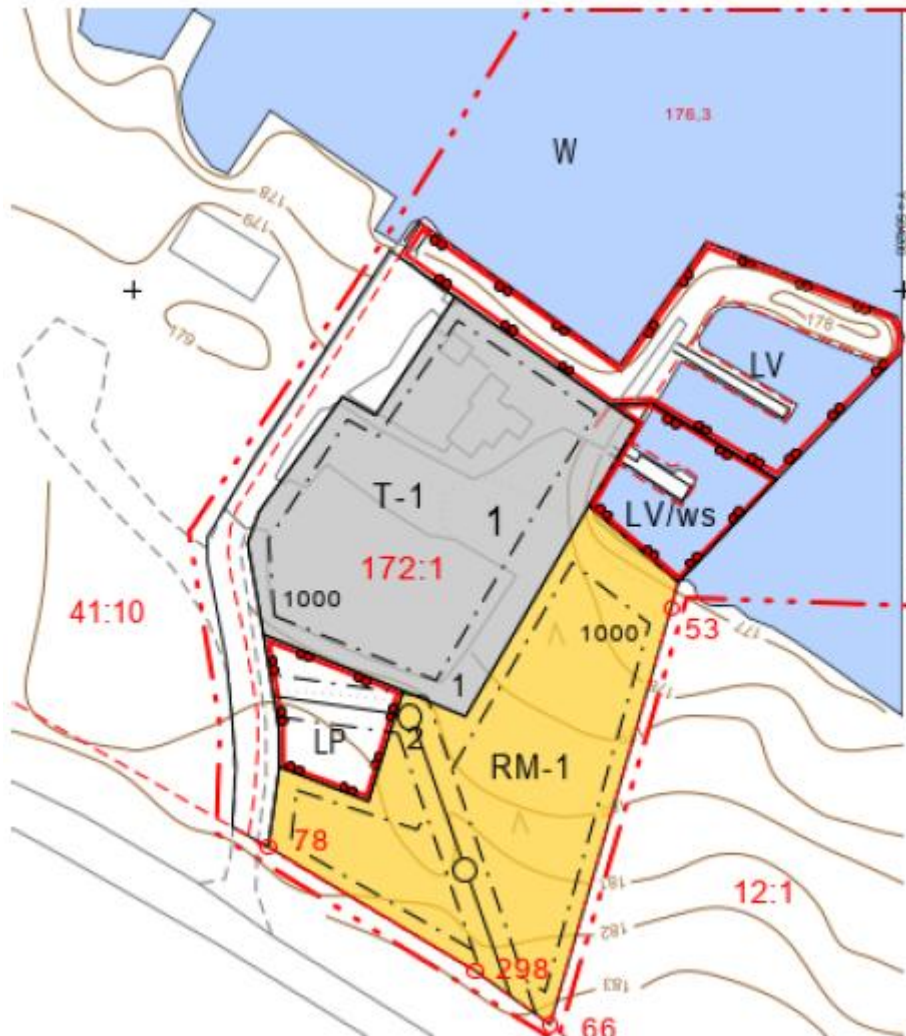

Kuva 5 Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat yleiskaava-alueet

3.4 Asemakaavat

Suunnittelualueella on voimassa kalasataman asemakaava, joka on hyväksytty 17.5.2021.

Kalasataman asemakaavassa on osoitettu matkailua palvelevien rakennusten korttelialue (RM-1), Teollisuusrakennusten korttelialue (T-1), venesatama (LV), venesatama, jonka alueelle saa sijoittaa sauna-aluksen kiinteän laiturin (LV/ws) sekä yleinen pysäköintialue (LP).

Kuva 6 Kalasataman asemakaava

23.3.2026

OT

Kuva 7 Suunnittelualueelle ja läheisyyteen sijoittuvat asemakaava-alueet.

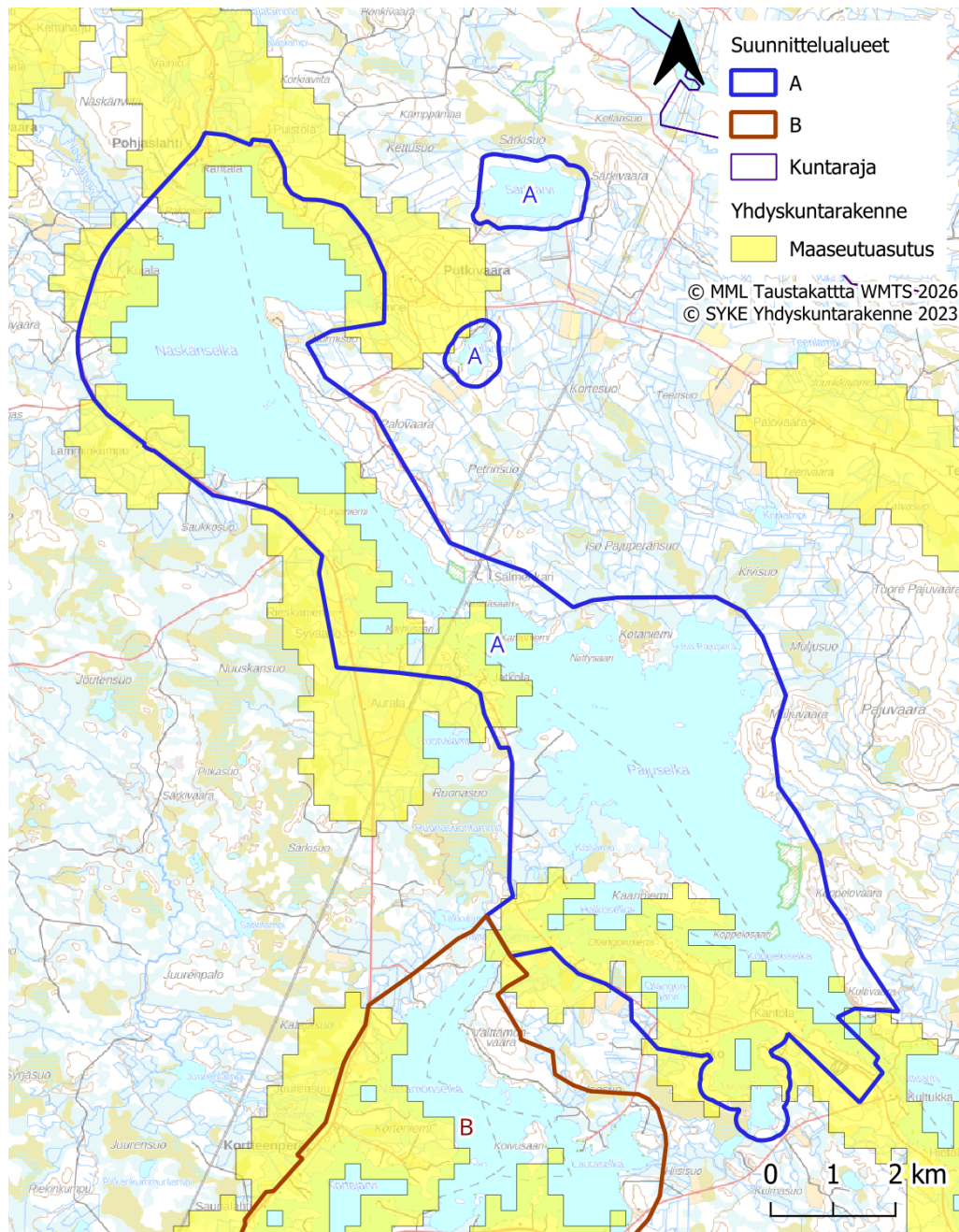
23.3.2026

OT

3.5 Yhdyskuntarakenne ja asutus

Suunnittelualueen yhdyskuntarakenne on Suomen ympäristökeskuksen yhdyskuntaluokituksen mukaista maaseutuasutusta (Kuva 8).

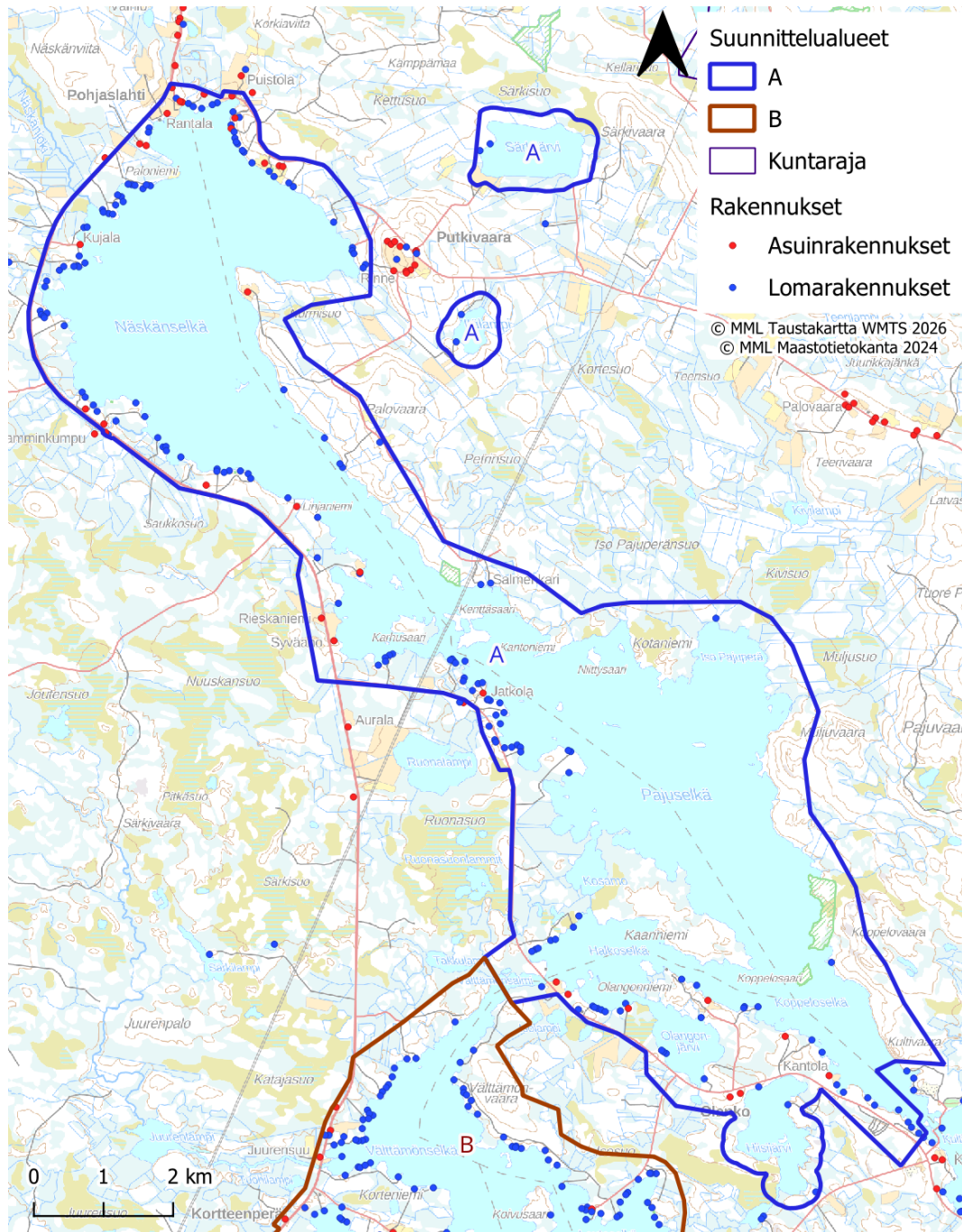
Alueella sijaitsee 31 asuinrakennusta ja 168 lomarakennusta Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan (Kuva 9). Asutus ja loma-asutus on keskittynyt Simojärven Pajuselän ja Näskänselän länsi- ja pohjoisrannoille.

Kuva 8 Suunnittelualueen yhdyskuntarakenne

23.3.2026

OT

Kuva 9 Asuin- ja lomarakennukset suunnittelualueella.

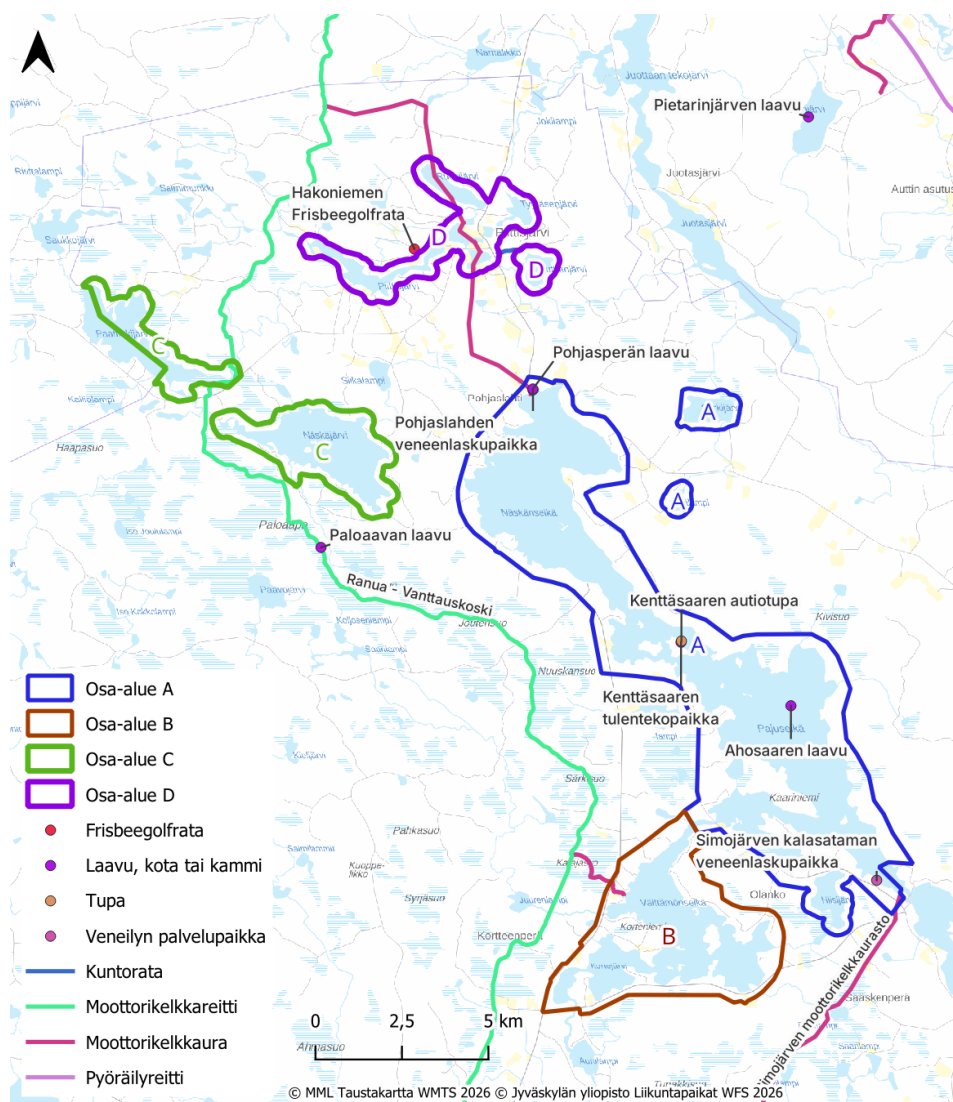
3.6 Palvelut

Lähimmät palvelut sijaitsevat Ranuan keskustassa, jonne on matkaa suunnittelualueelta noin 50 kilometriä.

3.7 Virkistys

Suunnittelualueella sijaitsee Jyväskylän yliopiston LIPAS-liikuntapaikka-aineiston mukaan joitain laavuja, tupia sekä veneenlaskupaikkoja.

Pohjoisosassa sijaitsee Pohjaislahden veneenlaskupaikka sekä Pohjaisperän laavu, Kenttäsaareen sijoittuvat Kenttäsaaren autiotupa sekä tulentekopaikka, Ahosaassa sijaitsee Ahosaaren laavu, ja suunnittelualueen eteläosassa Simojärven kalasataman veneenlaskupaikka. Simojärven moottorikelkkaurasto sijoittuu pieneltä osin aivan suunnittelualueen eteläosaan sekä pohjoisoosaan. (Kuva 10)

Kuva 10 Suunnittelualueelle sijoittuvat virkistysrakenteen Jyväskylän LIPAS-liikuntapaikka-aineiston mukaan.

Kelkkareitit.fi -sivustolla moottorikelkkareitistöä on esitetty LIPAS-liikuntapaikka-aineistoa enemmän. Suunnittelualueelle Simojärven vesialueelle sijoittuu vesistön ylitys -

moottorikelkkareitti, Välttämönselkä–Pajuselkä vesistön ylitys -reitti sekä kielletyt alueet Nuuskansalmen sula, välttämönsalmen sula sekä kultisalmen sula. (Kuva 11)

Kuva 11 Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat moottorikelkkareitit kelkkareitit.fi -sivuston mukaisesti (<https://kelkkareitit.fi/>)

3.8 Maisema

3.8.1 Maisemaselvitys

Osayleiskaavan laatimisen yhteydessä on tehty maisemaselvitys Simojärven pohjoisosien sekä Piittis-, Näskä- ja Paatinkijärvien rantaosayleiskaavoituksen pohjaksi. FCG Rakennettu Ympäristö Oy:ssä selvityksestä on vastannut maisema-arkkitehti MARK Riikka Ger. Kartta-aineiston on laatinut maisema-arkkitehtiyo Eevi Kesälä. Maisemaselvitys on tehty yleiskaavotusta varten tarvittavalla tarkkuudella. Maisemaselvitys kokonaisuudessaan on tämän kaavaselostuksen liitteenä (Liite 1)

Maisemaselvitys perustuu kartta-, paikkatieto- ja ilmakuvatarkasteluihin. Hankkeen yhteydessä ei ole tehty maastokäyntiä. Näin ollen analysointi ja arvottaminen perustuvat kartta-, ilma- ja valokuvatarkasteluihin. Muista lähteistä mainittakoon Museoviraston internet-sivuilta Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009; ympäristöministeriön julkaisu ”Maisemanhoito – Maisema-alue työryhmän mietintö I” (1993); ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisu ”Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Eteläinen Lappi, VAMA 2021”; Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava sekä Lapin liiton julkaisu ”Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, Rovaniemi – Kemijärvi – Pelkosenniemi – Posio – Ranua – Salla – Savukoski, Kulttuuriympäristökohteet 10.11.2014”.

3.8.1.1 Maisemarakenne

Suurmaisema

Ympäristöministeriön maisemamaakunnallisessa aluejaossa Ranuan Simojärven ympäristö kuuluu Peräpohjola-Lappiin ja tarkemmin määriteltynä Peräpohjolan vaara- ja jokiseutuun. Maisema-alue työryhmän mietinnön I mukaan (Ympäristöministeriö 1993a) Peräpohjolan vaara- ja jokiseudun maisemia hallitsevat verraten jyrkkäpiirteiset maastonmuodot ja voimakkaiden jokivarsien asumusmaisemat. Alueella on laajoja jyrkästi kumpuilevia vaara-alueita, joitakin erillisiä vaararyhmiä hieman alavammilla mailla sekä jopa muutamia tuntureitaakin. Maaperä on vaaroillakin yleensä moreenia, mutta kalliokkoalueet ovat nekin varsin yleisiä.

Suurten jokien varsilla on mittavia sedimentoituneita, melko hienojakoisia kerrostumia.

Alueen poikki kulkee muutama luoteesta kaakkoon suuntautuva harjujakso, mutta ne eivät ole maisemakuvassa kovinkaan hyvin erottuvia. Sen sijaan Kemijärven tienoilla kulkevien harjujaksojen yhteydessä olevat huomattavat kumpareiset kumpumoreenialueet ja kamesmaastot ovat maisemallisestikin huomattavia.

Ihmisten asuttamien virtojen ja jokien varsien laaksomaisemien ohella alueella on myös melko paljon järviä. Järvet eivät kuitenkaan yleensä ole kovin suuria, poikkeuksena isokokoiset Simojärvi ja Miekajärvi -Vietoset -Raaujärvi -järviryhmä. Monien järvien rannalla on

23.3.2026

OT

asutusta, mutta useimmat pienet järvet sijaitsevat vaarojen välisten metsä- ja suoerämaiden keskellä asumattomina. Alueella on kohtalaisen paljon soita, mutta yhtenäiset suoalat eivät ole maaston kumpuilevuuden takia yleensä läheskään niin suuria kuin esimerkiksi Aapa-Lapin puolella. Suoalat ovat pieniä erityisesti länsiosien vaaraisilla alueilla. Seutu on Pohjanmaan ja Peräpohjolan aapasoiden vaihtumisvyöhykettä. (Ympäristöministeriö 1993a)

Perusmaisemarakenne

Tarkastelualueutta ympäröivässä maisemarakenteessa on havaittavissa maiseman luoteis-kaakko-suuntautuneisuutta, joissa ja osin muissakin vesistöissä. Pohjoispuolen vaarat ovat puolestaan itä-länsi- ja lounais-koillissuuntaisia. Järvien länsipuoli on suovaltaista, pienten ja keskisuurten soiden mosaiikkia, Simojärven itäpuolella alavaa aluetta on vähemmän, ja sen myötä myös soita vähemmän. Soiden väliin jäävät alueet ovat sulkeutuneita. Simojärven rannalle tai rannan tuntumaan sijoittuu myös pieniä viljelyalueita. Pitkänomaisen Piittisjärven ympärillä on runsaasti peltoja ja monet niistä lähes rajautuvat vesialueeseen. Välissä on vain kapea suojavyöhyke tai rantapuusto.

Simojärven rantaviiva on polveileva ja melko pienipiirteinen. Niemiä ja niemekkeitä on runsaasti. Loma-asutus on keskittynyt järven pohjoispuoliskolla järven länsi- ja pohjoisrannalle. Kaariniemen eteläpuolella rannalle sijoittuu myös vähän enemmän ympärivuotista asutusta. Välttämönselän, Kortejärven ja Lautaselän rannoilla on pääasiassa loma-asutusta. Piittisjärven ympärillä on sekä asutusta että loma-asutusta melkein yhtä paljon.

Selvitystyö tehdään rantakaavoituksen pohjaksi. Näin ollen tarkastelualueelle sijoittuu useita vesistöjä. Suurin niistä on Simojärvi. Tosin selvitysalueeseen lukeutuu ainoastaan sen pohjoispuolisko ja läntinen haara. Simojärven pohjoispuolisko sekä pieni Särkijärvi ja Itälampi kuuluvat osa-alueeseen A. Osa-alueelle A sijoittuu yksi pohjavesialue. Lisäksi osa-alueen A välittömään läheisyyteen sijoittuu kolme pohjavesialuetta.

Tarkastelualueen maaperää luonnehtii osa-alueella A Simojärven länsipuolella kumpuoreeni. Järven pohjoisosassa vuorottelevat turve sekä sora- ja hiekkamoreeni, kuten myös järven itäpuolella, jossa on lisäksi myös kallioesiintymiä ja selvitysalueen kaakkoisosassa harju/lajittunut reunamuodostuma. Särkijärven ympärillä on osittain sora- ja hiekkamoreenia, osittain turvatta. Myös kalliopaljastumat tulevat Särkijärven koillispuolella lähelle järveä.

Osa-alue A: Tarkastelualue on maastonmuodoiltaan vaihtelevaa. Näskänselän korkeustaso on +176.3 metriä meren pinnan yläpuolella. Näskänselän ja Pajuselän itäpuolelle sijoittuu useita vaaroja ja osa niistä rajautuu Simojärveen lakialueiden jäädessä kuitenkin pääasiassa tarkastelualueen ulkopuolelle. Vaarojen lakialueiden korkeustasot ovat seuraavat: Putki-vaara +220 metriä mpy, Palovaara +230 metriä mpy, Muljuvaara +240 metriä mpy, Koppelo-vaara + 220 metriä mpy ja Kultivaara +230 metriä mpy. Simojärven pohjoiosan länsipuolella maasto on alavampaa ja korkeustasot maltillisemmat, pääasiassa +180 metriä mpy tai hie-
man alle.

Särkijärvi on korkeustasolla +163,5 metriä mpy ja Itälampi +196,5 metriä mpy. Särkijärven ympäristö kohoaa loivahkosti idässä. Sen itäpuolelle sijoittuva Särkivaara jää tarkastelualueen ulkopuolelle. Putkivaaran kainaloon sijoittuvan Itälammen ympärillä maasto kohoaa lähes joka suunnassa.

Suomessa vallitseva tuulensuunta on lounaasta. Selvitysalueen avotilojen/vesistöjen suuntautuneisuuden takia tuuli pääsee parhaiten puhaltamaan kaakkois-luoteissuunnassa. Voimakkaimmat tuulet puhaltavat oletettavasti Simojärven Näskänselällä ja Pajuselällä. Kaakkois-luoteissuunnassa selät ovat useita kilometrejä pitkiä. Esimerkiksi Näskänselkä on noin 7,5 kilometriä pitkä ja esteetön ja vastaavasti Pajuselkä noin 8,5 kilometriä pitkä. Koska välissä ei ole saaria eikä niemiä esteenä, tuuli pääsee yltymään melko kovaksi. Lounais-koillissuunnassa edellä mainitut selät ovat noin neljä kilometriä pitkiä.

3.8.1.2 Maiseman nykytila

Simojärven ympärillä osa-alueella A tarkastelualue rajautuu monessa kohdassa järveä ympäröivään tiehen tai vain hieman sen ulkopuolelle. Monin paikoin järveä ympäröivät sulkeutuneet metsämaat. Kulttuurivaikutteisempaa ympäristöä löytyy järven pohjoisosasta, selvitysalueen A länsirannalta (keskivaiheilta) sekä selvitysalueen A eteläosasta. Pohjoisessa, länsirannalla ja osin selvitysalueen eteläosassakin maisemakuvaan liittyvät viljelykset. Pellot ovat kooltaan melko pieniä. Laajin niistä löytyy länsirannalta Rieskalahdesta. Selvitysalueelle sijoittuu viisi maisemallisesti hienoa kohtaa. Kolmeen niistä liittyy viljelymaisemaa. Rieskalahden viljelymaiseman ohella hienoja kohtia ovat Pohjaslahden koillispohjukka, johon liittyy viljelymaisemaa, viehättävä tieosuus, vesistönäkymiä sekä vesistöön rajautuva jyrkähkö rinne; Välttämänsalmen kupeessa oleva Salmela peltoineen ja vesistönäkymineen; Näskänjoen ylitys sekä Kulttialmi mielenkiintoisine Salmenniemiineen.

Vesistönäkymien ohella selvitysalueelta löytyy joitakin kiinnostavia avosuo- ja viljelymaisemanäkymiä. Jokia ja salmia ylittäviltä siltapaikoilta avautuu hienoja ja osin pitkiäkin näkymiä.

Solmukohtia muodostuu alueelle kaksi: Välttämänsalmen ympäristö ja Kulttialmen kohta.

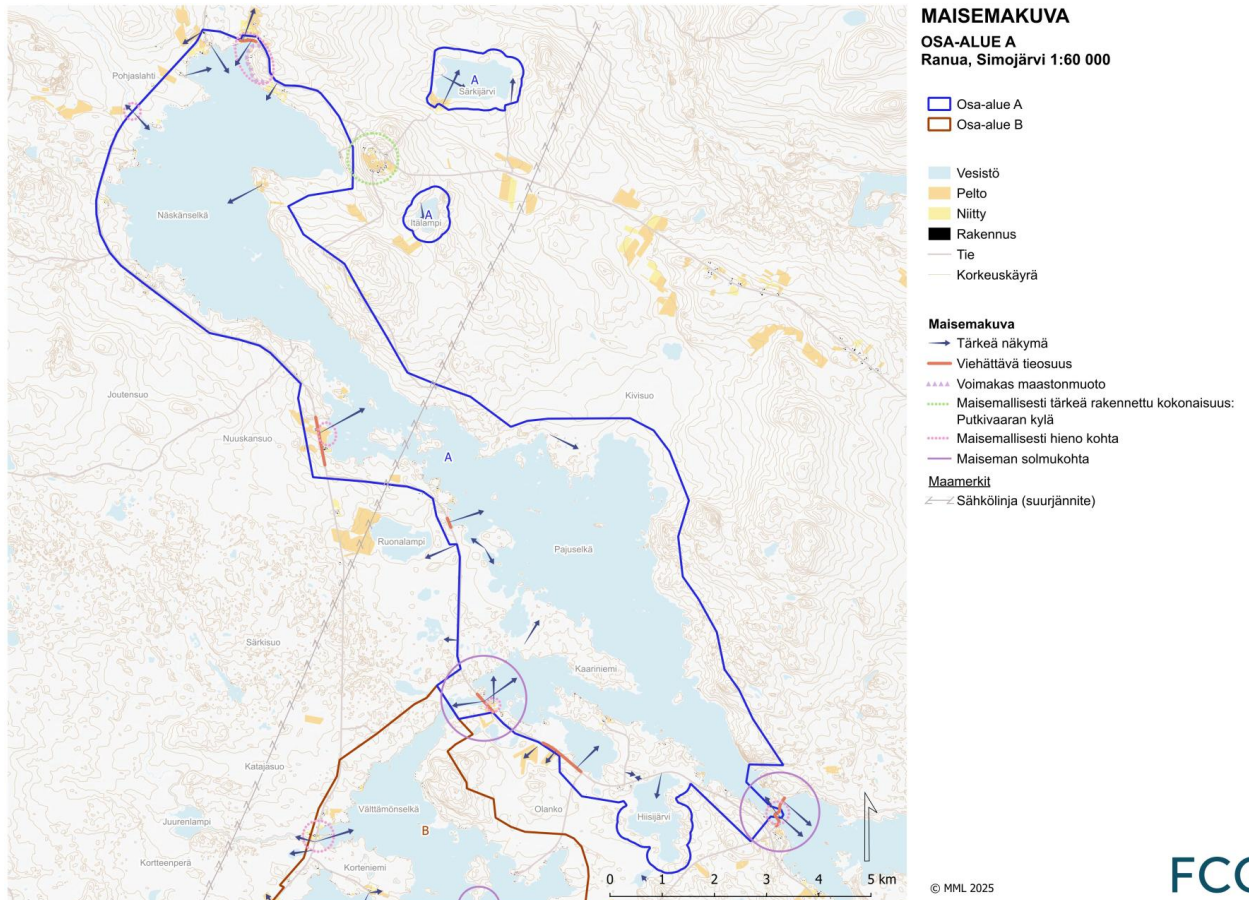
Viehättävät tieosuudet liittyvät selvitysalueella A vesistönäkymiin ja/tai viljelymaisemiin. Koska maisema on selvitysalueella suurelta osin sulkeutunutta viehättävät tieosuudet ovat melko lyhyitä.

Selvitysalueetta leikkaa voimajohtolinja. Se voidaan nähdä joko maamerkkinä tai häiriötekijänä maisemassa.

Avoimet maisematilat selvitysalueella rajautuvat pääsääntöisesti selkeälinjaisiin elementteihin, kuten metsänreunoihin tai rantapuustoon. Joitakin reuna-alueita on hakattu. (Kuva 12)

23.3.2026

OT

Kuva 12 Maisemaselvityksen liitekartta 2a: Maisemakuva Osa-alue A.

3.8.1.3 Maiseman arvot

Selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat hienojen vesistönäkymien ohella muutamien pienialaisten viljelymaisemien, kiinnostavien maastonmuotojen, erämaahenkisten avosuomaisemien ja paikoitellen myös vanhan rakennuskannan ympärille. Kiinnostavia vanhoja rakennuksia ei ole kovin paljoa mutta sieltä täältä niitä löytyy. Viehättäviä viljelymaisemakokonaisuuksia ei ole monia ja ne ovat kooltaan melko pieniä, mutta ne tuovat kaivattua vaihtelua maisemakuvaan. Osa niemistä ja niemekkeistä on todella mielenkiintoisen näköisiä muotokieleltään.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021)

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) ovat Suomen maaseudun edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan. Suomessa on 186 valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Selvitysalueista mikään ei ole osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Rovaniemellä ja Itä-Lapissa on Lapin liiton valtuuston 16.5.2022 hyväksymä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava.

Maakuntakaavan mukaan valtaosa selvitysalueesta A on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (tai kohdetta). Alueen nimi on: Simojärven eränkäyntimaisema (ma 4802).

Aluetta on Rovaniemen-Itä-Lapin maakunta kaava, Kulttuuriympäristökohteet (Rovaniemi-Kemijärvi-Pelkosenniemi-Posio-Ranua-Salla-Savukoski) -raportissa (2014) kuvattu seuraavasti:

”Alueen nimi: Simojärven eränkäyntimaisema

Aluekuvaus: Simojärvi on suuri erämaajärvi, jonka rannoilla on hajallaan pieniä tilakeskuksia sekä suhteellisen paljon lomamökkejä. Alueella on rikas arkeologinen kulttuuriperintö. Simojärven alue on vaihtumisvyöhykettä lännen suomaastojen ja idän vaara-alueiden välillä.

Simojärvi on reilun 30 kilometrin pituinen ja leveimmillään kuuden kilometrin levyinen järvi, jossa on useita saaria. Alue on enimmäkseen suhteellisen loivapiirteistä kumpuilevaa maastoa. Lounaispuolen maisemassa voi jo hahmottaa kaukana hämmöttävän Kemijärven vaarajaksoja.

Alueella on asuttu ja liikuttu jo kivikaudelta lähtien, mistä ovat todisteena muun muassa runsaat asuinpaikkalöydöt ja pyyntikuopat. 1500-luvulla kemiläiset ja iiläiset käyttivät Simojärveä kalastuspaikkana, ja 1600-luvulla talonpoikaisasutus alkoi yleistyä alueella. 1800-luvun lopussa puunjalostusteollisuus tarvitsi runsaammin raaka-ainetta, ja savotat ulottuivat myös Simojärven ympäristöön. Nykyisin alueella on myös matkailijoita ja kalastajia palvelevia majoituspalveluita sekä laajahko reitiverkosto. Järven ympäristö on erityisesti kaunis luontokohde ja järvi itsessään suosittu kalastuskohde.

Varausperuste: Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Etelä- ja Keski-Lapin arvokkaiden maisema-alueiden inventointi 2011–2013.

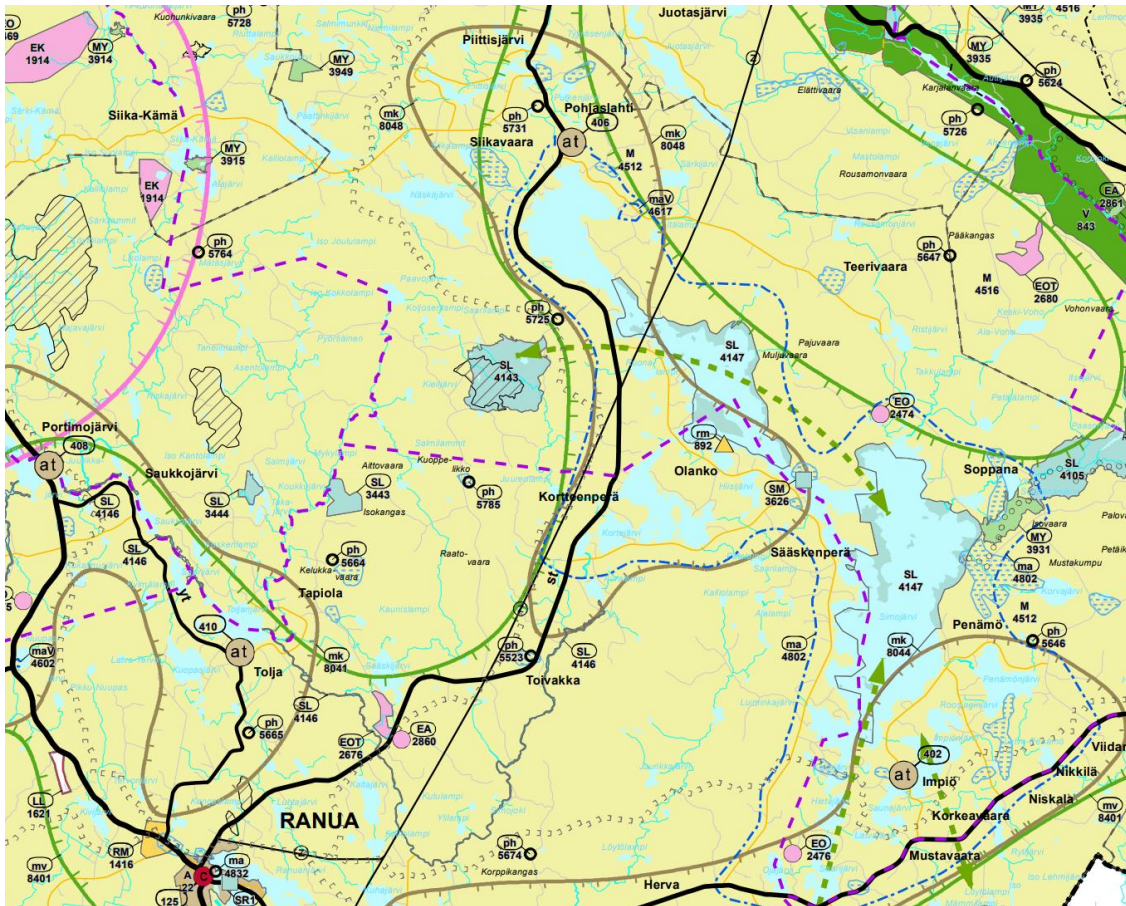
Kehittämisperiaate: Turvataan kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen. Kehitetään virkistys- ja matkailukohteena.”

Kaavamerkintä velvoittaa seuraavaa: ”Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Kohteeseen tai alueeseen merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on alueelliselle vastuuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.”

23.3.2026

OT

Kuva 13 Ote Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta. Lähde: Lapin liitto, MML.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

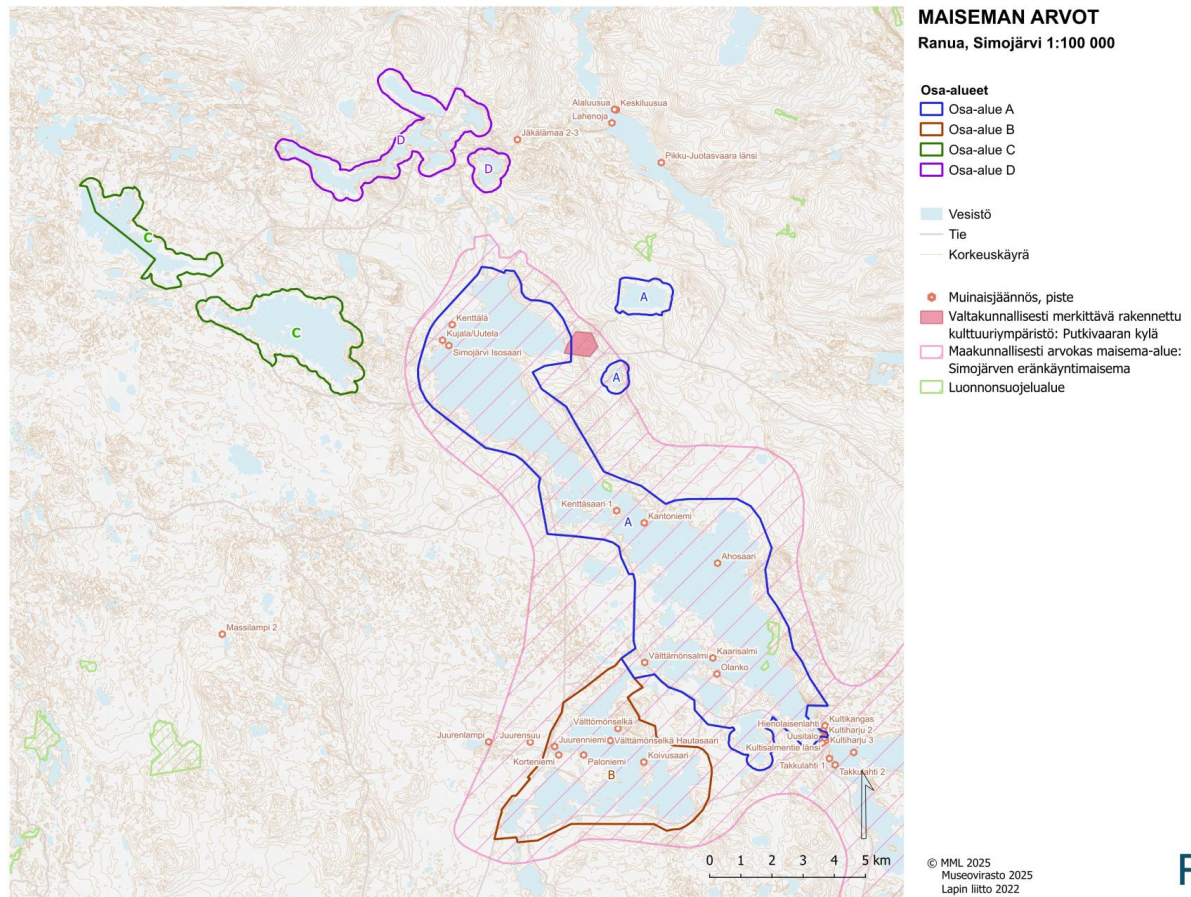
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -inventoinnin kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on Valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.

Selvitysalueelle A sijoittuu vähäisessä määrin yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009), Putkivaaran kylä. Valtaosa arvoalueesta jää kuitenkin selvitysalueen ulkopuolelle. Seuraava kuvaileva teksti on internetsivustolta www.rky.fi

”Putkivaara on tiiviisti rakentunut, hyvin sekä kylärakenteensa että rakennuskantansa osalta säilynyt vaarakylä. Kylän rakennukset jakautuvat kahteen ryhmään, joiden välissä on rakentamattomana säilynyt viljelyaukea Putkivaaran laella. Vaaran alarinteessä on Simojärven rannassa kylän kansakoulu. Kylästä avautuvat metsäiset vaaramaisemat järven yli.”

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Selvitysalueella ei sijaitse Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitettuja maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Edellä maakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden yhteydessä on käsitelty Simojärven eränkäyntimaisema, joka on sekä kulttuuriympäristön että maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue.

Kuva 14 Maisemaselvityksen liitekartta 3: Maiseman arvot.

3.8.1.4 Maankäytölliset suositukset maisemasuunnittelun näkökulmasta

Maisemallisten arvojen huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa

Jatkosuunnittelussa selvitysalueen vahvuudet tulee ottaa huomioon. Paikan hengen ja ominaispiirteiden säilyttäminen on olennaista. Tietyntyylinen erämaahenkisyys on läsnä alueella monin paikan. Silta- ja pelto-alueita, vesistöjen ääreltä niistä kohdista, joissa tie kulkee lähellä järven rantaa, avautuvat vesistöjä näkymät ovat tärkeitä. Keskeisimpiä maisemaelementtejä selvitysalueella ovat vesistöt itsessään, muutamat, joskin pienet viljelyaluekokonaisuudet, suistoalueet järvien pohjukissa, jokien ylityskohdat sekä avosuot. Vanhaa rakennuskantaa ei ole kovin paljoa ja se on sijoittunut melko hajanaisesti. Vaikka järvien rannan tuntumaan sijoitettaisiin lisää uutta vapaa-ajan asumista, täytyy huolehtia siitä, että väliin jää

23.3.2026

OT

myös riittävästi avotiloja, joiden kautta alueen teiltä säilyy näköyhteys järvelle. Koko alueen kannalta tärkeimpien pelto- ja niittyalueiden säilyttäminen pääpiirteissään avoimena on olennaista. Riittävän reunapuuston säilyttäminen on monin paikoin toivottavaa.

Selvitysalueella on selviä ja melko suuriakin korkeuseroja. Selänteet luovat paikoin haastetta muun muassa infrastruktuurille. Toisaalta selänteet mahdollistavat hienot näkymät. Selännealueille rakennettaessa on syytä ottaa maastonmuodot huomioon. Rakentamisen tulisi tukeutua topografiaan ja rakennusten massoittelun myötäillä maaston muotoja.

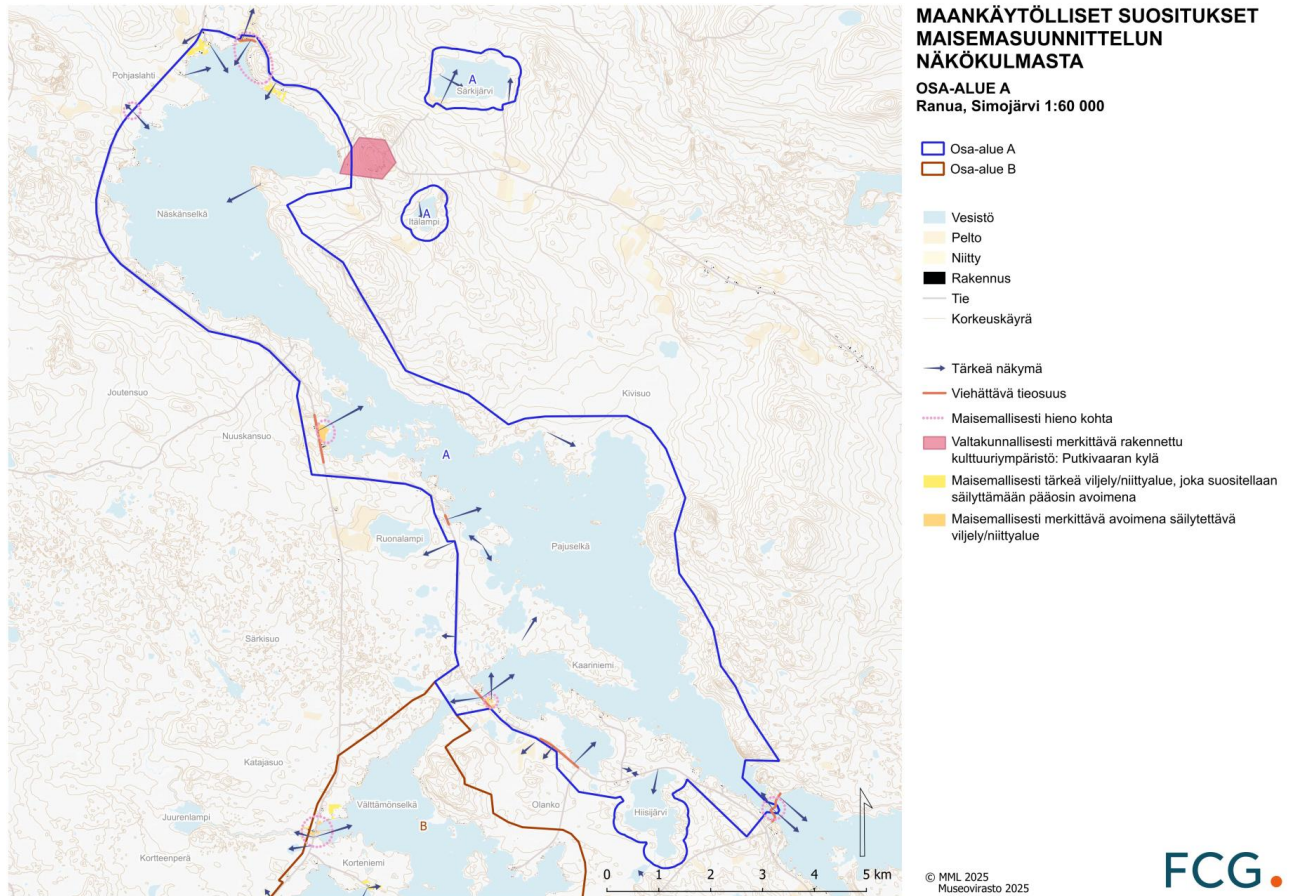
Vanhan rakennuskannan läheisyydessä rakentamispaiikat ja rakennukset tulee suunnitella siten, että ne ovat sopusoinnussa olemassa olevien rakennusten ja maiseman kanssa. Ensisijaisesti pyritään kuitenkin välttämään rakentamista merkittävimpien vanhojen rakennusten välittömässä läheisyydessä. Avoimilla alueilla uusien rakennusten ympärille tulee istuttaa suojakasvillisuutta pehmentämään rakentamisesta aiheutuvaa vaikutelmaa. Peltojen reunaan, metsän puolelle rakennettaessa pyritään säästämään edes jonkin verran olevaa puustoa, etteivät rakennukset näy liian hallitsevasti maisemassa. Mikäli olevan puuston säilyttäminen on kohtuuttoman vaikeaa, istutetaan tontin rajalle alueelle luonteen omaista kasvillisuutta. Ei ole tarkoituksenmukaista istuttaa tasakorkeaa ”kasvillisuusmuuria”, vaan tulisi pyrkiä luontevaan kerrokselliseen vaikutelmaan. Myös muut toiminnot on toteutettava ympäröivän maiseman ehdoilla.

Säilytettäväksi suositeltavat alueet

Säilytettäväksi suositeltavat alueet sijaitsevat maisemallisesti tärkeillä, kauniilla tai ekologisesti herkillä, muutoksia heikosti sietävillä, paikoilla. Selvitysalueen tapauksessa tämä tarkoittaa lähinnä maisemakuvan kannalta tärkeitä viljely- ja laidunalueita.

Selvitysalueen edustavimmat niitty- ja viljelyalueet tulisi säilyttää pääpiirteissään avoimena, mieluiten viljely- tai laidunkäytössä. Peltoalueiden ei kuitenkaan tarvitse välttämättä kaikilta osin säilyä perinteisesti hoidettuina. Riittää, että ne säilyvät hengeltään avoimina esimerkiksi maisemapeltoina. Pelto- ja niittyalueiden metsittämistä ei suositella. Avotilojen läheisyydessä metsänreunat tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisimman eheinä. Mahdollinen rakentaminen tulee ohjata joko metsän sisään tai selkeästi peltoaukean puolelle, kuitenkin siten, että rakentaminen tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja maastonmuotoihin. Avoimeen maisematilaan rakennettaessa rakentaminen tulisi näin ollen sijoittaa mieluiten peltoaukean reuna-alueille ja olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Avoimien maisematilojen yhteydessä tulisi ensisijaisesti välttää massiivista rakentamista. Avoimilla alueilla rakennusten ympärille on istutettava suojakasvillisuutta pehmentämään rakentamisen synnyttämää vaikutelmaa. Suojavyöhykkeen tarkoituksena ei ole muodostaa muurimaista estettä rakennetun ja avoimen välille. Rakennukset saavat näkyä osana maisemaa mutta eivät liian hallitsevasti. Kerroksellinen, erikorkuisista puista ja pensaista koostuva suojakasvillisuus on toivottu vaihtoehto.

Viljely/niittyalueista heikoimmin muutoksia sietävät osa-alueella A Rieskaniemen pellot, Salmelan viljelyalueet ja Pohjaslahden perukan pellot.

Kuva 15 Maisemaselvityksen liitekartta 4a: Maankäytölliset suositukset maisemasuunnittelun näkökulmasta, Osa-alue A.

3.9 Rakennettu kulttuuriympäristö

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavoja varten on laadittu selvitys kaava-alueen rakennetuista ympäristöistä. Selvitykseen on koottu tiedot rantaosayleiskaavoitettavien alueiden rakennuskannasta huomioiden olemassa olevat rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset ja inventoinnit. Selvitysalue kattaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavojen osa-alueet A, B, C ja D, jotka sijoittuvat Ranuan kunnan koillisosaan.

Selvityksen tavoitteena on tuottaa taustamateriaalia yleiskaavoitusta varten. Selvityksen perusteella kaavaratkaisussa on mahdollista huomioida rakennettujen ympäristöjen erityispiirteet ja arvioida kaavan vaikutuksia niihin.

Selvityksen on laatinut arkkitehti SAFA Minttu Kervinen YKS-548. Selvitys perustuu aiempien selvitysten ja inventointien tietoihin sekä kartta-, paikkatieto- ja ilmakuvatarkasteluihin. Selvityksen yhteydessä ei ole tehty maastokäyntiä. Alueen rakennettuja ympäristöjä ja rakennuskantaa on kuvattu saatavilla olleiden lähtötietojen perusteella. Rakennetun

kulttuuriympäristön merkittävien kohteiden ominaispiirteitä ja arvoja on kuvattu lähtötietojen perusteella asiantuntijatyönä käyttäen vakiintuneita arviointikriteerejä.

3.9.1 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A koillisosassa on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) Putkivaaran kylä. Kohde on kuvattu seuraavasti:

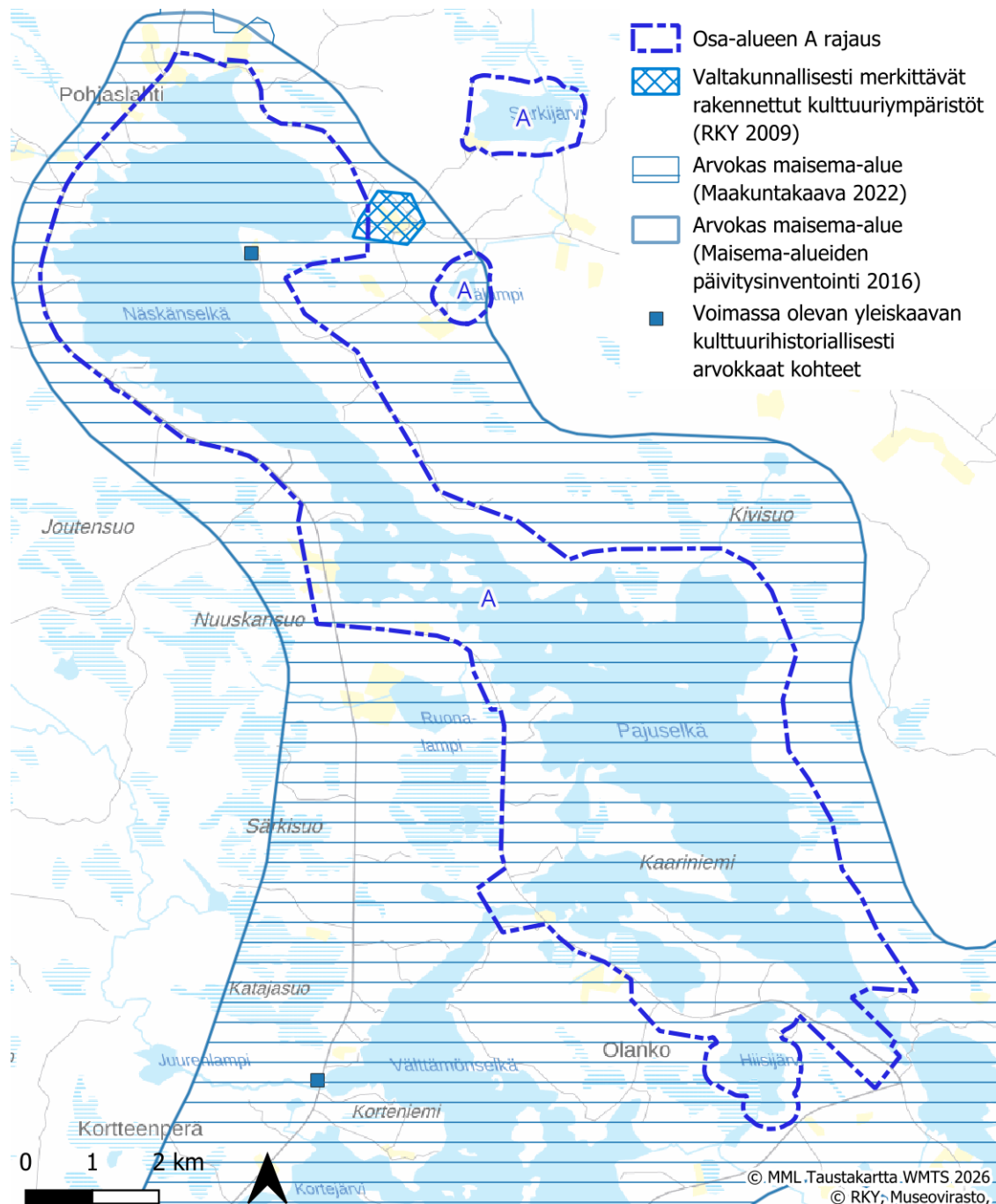
”Putkivaaran on tiiviisti rakentunut, hyvin sekä kylärakenteensa että rakennuskantansa osalta säilynyt vaarakylä. Kylä rakennukset jakautuvat kahteen ryhmään, joiden välissä on rakentamattomana säilynyt viljelyaukea Putkivaaran laella. Vaaran alarinteessä on Simojärven rannassa kylän kansakoulu. Kylästä avautuvat metsäiset vaaramaisemat järven yli.

Putkivaaran asuttaminen liittyy Ranuan asuttamisen toiseen vaiheeseen, joka alkoi 1700-luvun puolivälissä ja jatkui 1800-luvun alkuun. Putkivaaraan perustettiin kaksi kantataloa ennen 1850-luvun puoliväliä, Putkivaara 1800 ja Nurmela 1848.”

Putkivaaran RKY-alueen kuvauksessa mainittu kansakoulu sijoittuu Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle A. Muu RKY-alueen arvokas rakennuskanta sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle samoin kuin kylän peltoaukea.

23.3.2026

OT

Kuva 16. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle A sijoittuvat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009), maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja voimassa olevissa yleiskaavoissa osoitetut kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet.

3.9.2 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueelle A e sijoitu maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

3.9.3 Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A on voimassa Simojärven rantaosayleiskaava, alue 2 (hyv. 1997, vah. 1998). Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen perusselvitykset ovat tuolloin sisältäneet mm. rakennuskannan inventoinnin. Perusselvityksistä on kaava-aineistossa liitekartta, jossa on osoitettu erityiskohteet. Inventoiduista rakennetun kulttuuriympäristön kohteista ei ole liitetty kaava-aineistoon kohdekuvauksia. Kaavaselostuksen mukaan kaavassa on osoitettu paikallista rakennuskulttuuria edustavia kartanoita kh-merkinnällä, joka tarkoittaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskohteita. Erityiskohteet osoittavalla liitekartalla on osoitettu yksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde (Nurminiemi) ja yksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä kyläalue (Putkivaara). Nurminiemi on huomioitu myös kaavakartalla, mutta Putkivaaraa ei ole huomioitu sen jäädessä kaava-alueen ulkopuolelle (ks. Kuva 16 ja Kuva 17).

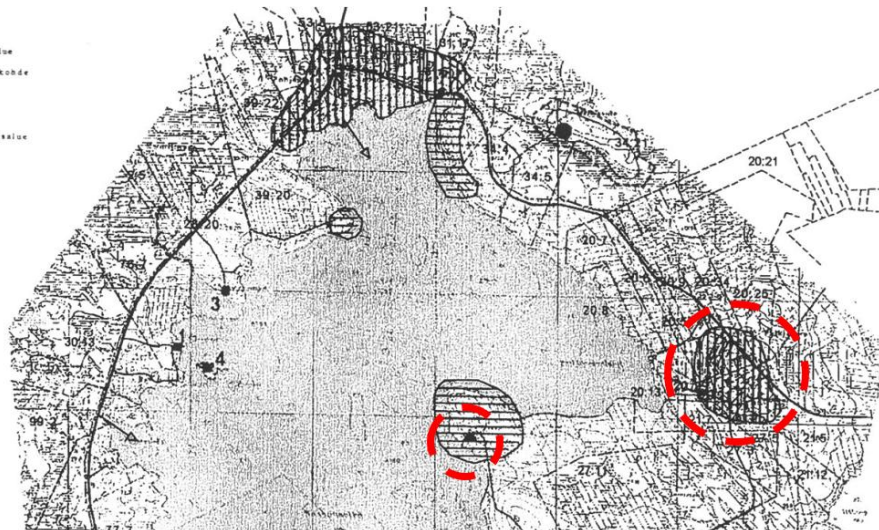
Simojärven rantayleiskaava

ERITYISKOhteet

- Rantojen suojeluohjelman mukainen alueraja
- Luonnonhoitometsä (Metsähallitus)
- Esihistoriallinen suojelukohde
- ▨ Merkittävä maisemakohde / alue
- ▤ Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kyläalue
- ▲ Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde
- Merkittävä näkymä
- Pohjavesialue
- Pohjaveden varsinainen muodostumisalue
- Vedenotto
- ▨ Maisemavaurioalue
- ▨ -maasineten ottoalue
- ▨ -avohakkuu

Oulussa 20.11.1995

Suunnittelukolmio Oy

Kuva 17. Ote Simojärven rantaosayleiskaavan, alueen 2 (hyv. 1997, vah. 1998) erityiskohteet liitekartalta ja sen selitteistä. Karttaan on korostettu punaisella katkoviivalla alkuperäisellä kartalla mustalla kolmiolla osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde ja mustalla pystyviivoituksella osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kyläalue.

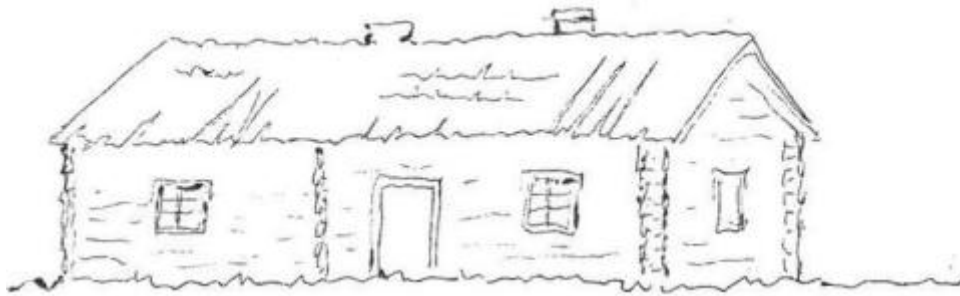
3.9.4 Muut aiemmat selvitykset ja inventoinnit

Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976

Osana Lapin seutukaavaliiton Lapin rakennusperinteen inventointeja on inventoitu Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä) (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=117.4592>). Selvitys kattoi koko Ranuan kunnan rakennetut

ympäristöt ja siinä keskityttiin ennen vuotta 1940 valmistuneeseen rakennuskantaan. Raportissa on kuvattu lyhyesti Ranuan asutuksen, hallinnon ja elinkeinojen vaihteita.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta A on inventoitu yksi kohde vuoden 1976 inventoinnissa, nro 67 Koljosenaho. Kohteen sijainnista ei ole muuta tietoa kuin että se sijaitsi Piitisjärven kylän alueella. Inventointikartalla se on osoitettu Pohjaslahden ja Putkivaaran väliin alueelle, jossa pohjakartassa ei näy taloja. 1970-luvun peruskartalle lähistölle ei ole merkitty Koljosenaho -nimistä taloa. Vuoden 1976 inventoinnissa kohde on katsottu historiallisesti merkittäväksi (luokituskirjain H) ja sen on katsottu edustavan talonpoikaisrakennuksia ja -rakennusryhmiä (A). Rakennusajaksi on kirjattu 1888 ja rakennusaineeksi hirsi. Inventointiin on liitetty piirros kohteesta.

Kuva 18. Piirros Koljosenahosta. Kuvalähde: Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä).

23.3.2026

OT

Kuva 19. Ote vuoden 1976 inventoinnin kohdekartalta. Karttalähde: Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä).

3.9.5 Selvitysalueen rakennuskanta

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A on yhteensä 380 valmista rakennusta Ryhti-järjestelmässä. Rakennuskanta sijoittuu Simojärven Näsängselän ja Pajuselän lounaispuolelle sekä kaava-alueen pohjois- ja eteläosiin. Selkien kaakkoispuoli on pääosin rakentamatonta.

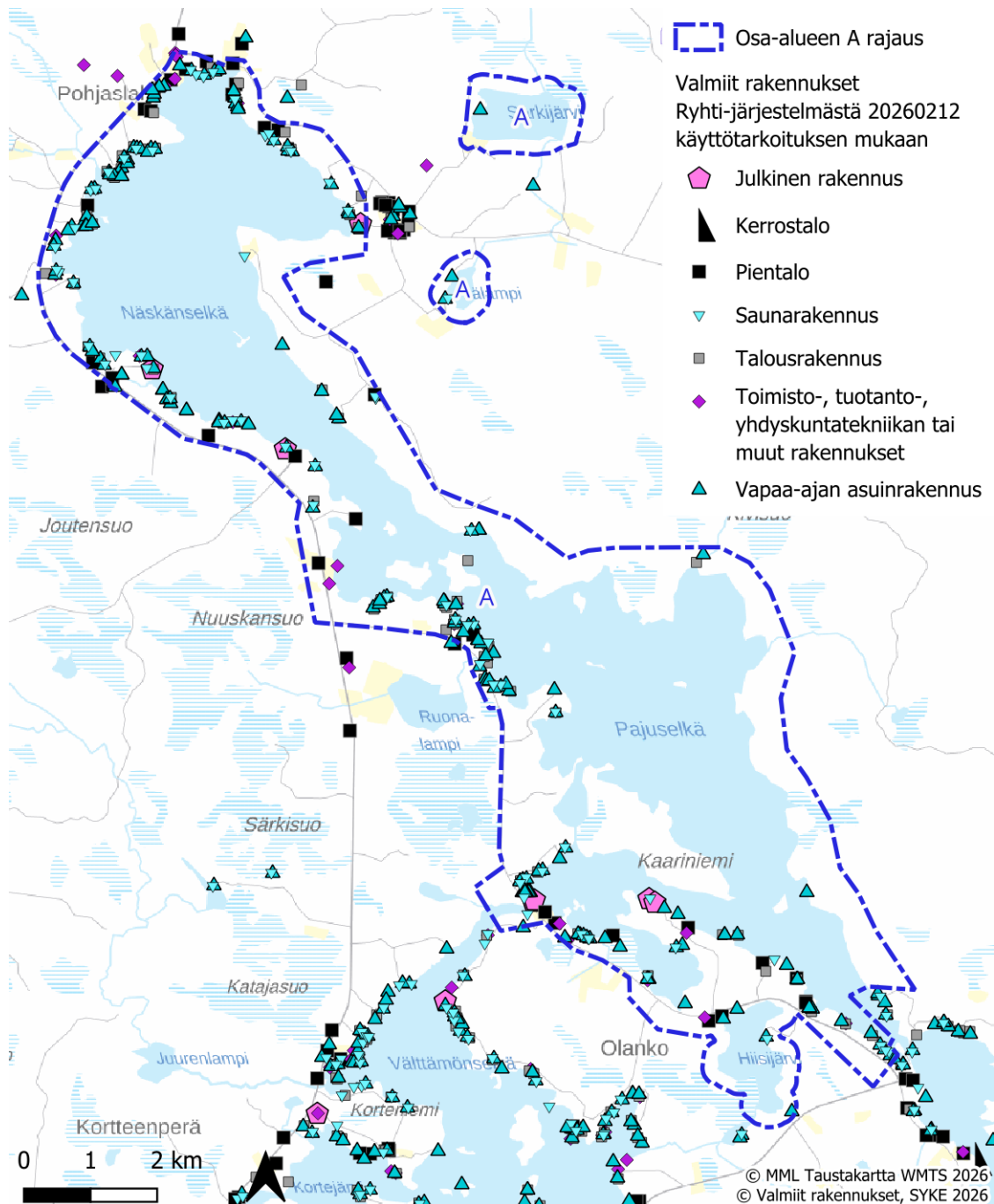
Ryhti-tietojärjestelmän mukaan valmiita julkisia rakennuksia kaava-alueella on 7 kpl ja toimisto-, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muita rakennuksia 22 kpl. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan lomaan. Pientaloja kaava-alueella on 30 kpl ja ne painottuvat etenkin Pohjaslahdelle ja Olankoon sekä Pekkalan tien varteen. Asutuksen yhteydessä on pieniä peltoaukeita. Vapaa-ajan asuinrakennuksia on huomattavasti enemmän kuin pientaloja, yhteensä 173 kpl. Ne sijoittuvat Näsängselän ja Pajuselän lounaispuolelle sekä kaava-alueen pohjois- ja eteläosiin. Saunarakennuksia on 70 kpl ja talousrakennuksia 78. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan yhteyteen.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan kaava-alueen rakennuskanta on valmistunut pääasiassa vuoden 1960 jälkeen, jolloin vapaa-ajan asuntojen rakentaminen Simojärven rannoille alkoi laajemmalla mittakaavalla. Vuoteen 1945 mennessä valmistuneita rakennuksia on kaava-alueella 9 kpl ja toisen maailmansodan jälkeen vuosina 1946–1960 valmistuneita rakennuksia 16 kpl. Loput rakennukset ovat tätä uudempia. Ryhtitietokannan tiedoissa rakennusten

23.3.2026

OT

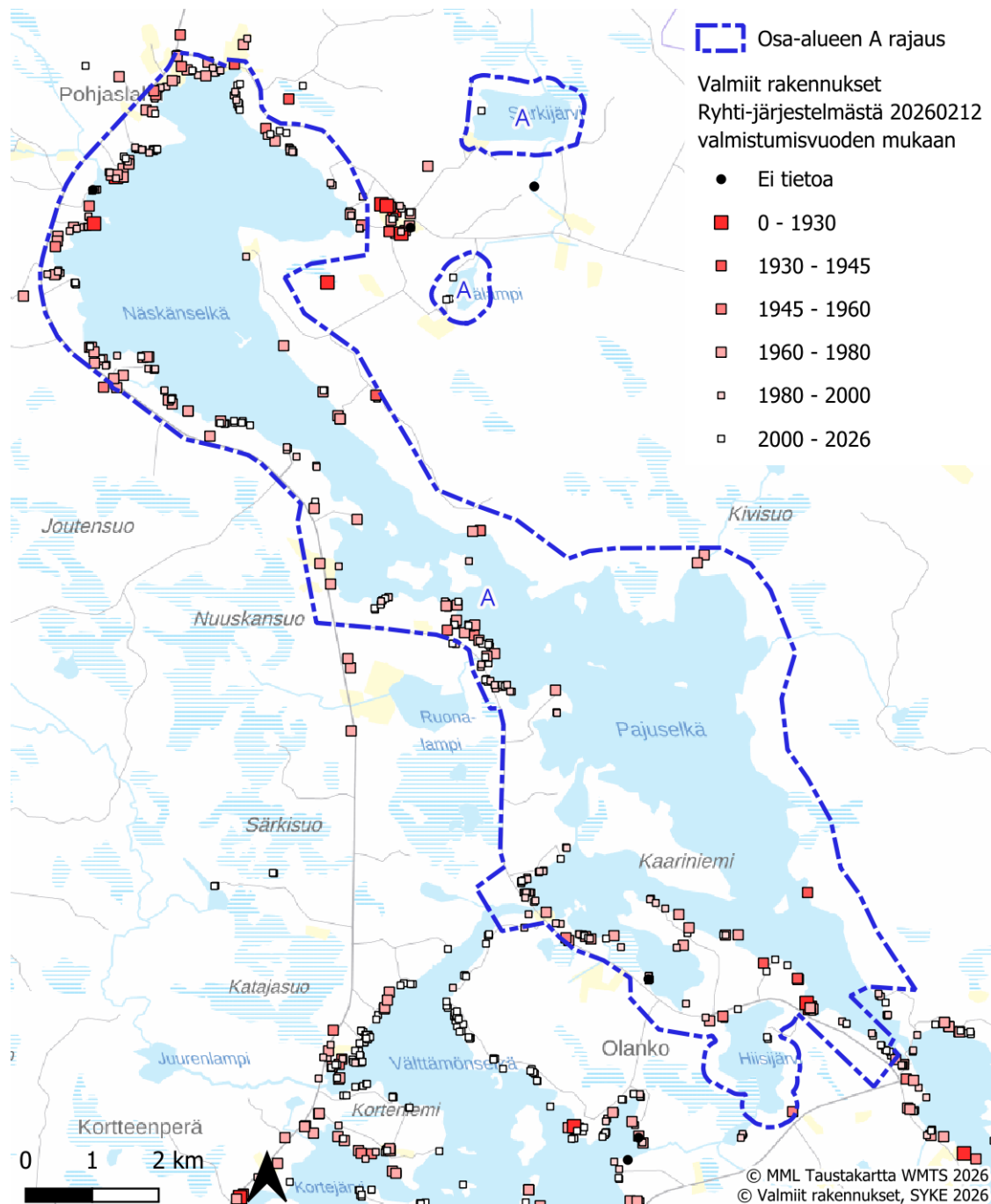
valmistumisvuosista voi olla virheitä etenkin vanhemman rakennuskannan osalta. Tietoja voi puuttua tai valmistumisvuodeksi on merkitty jonkin suuremman muutoksen valmistumisvuosi.

Kuva 20. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A ja ympäristön valmiin rakennuskannan pääasiallinen käyttötarkoitus Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

23.3.2026

OT

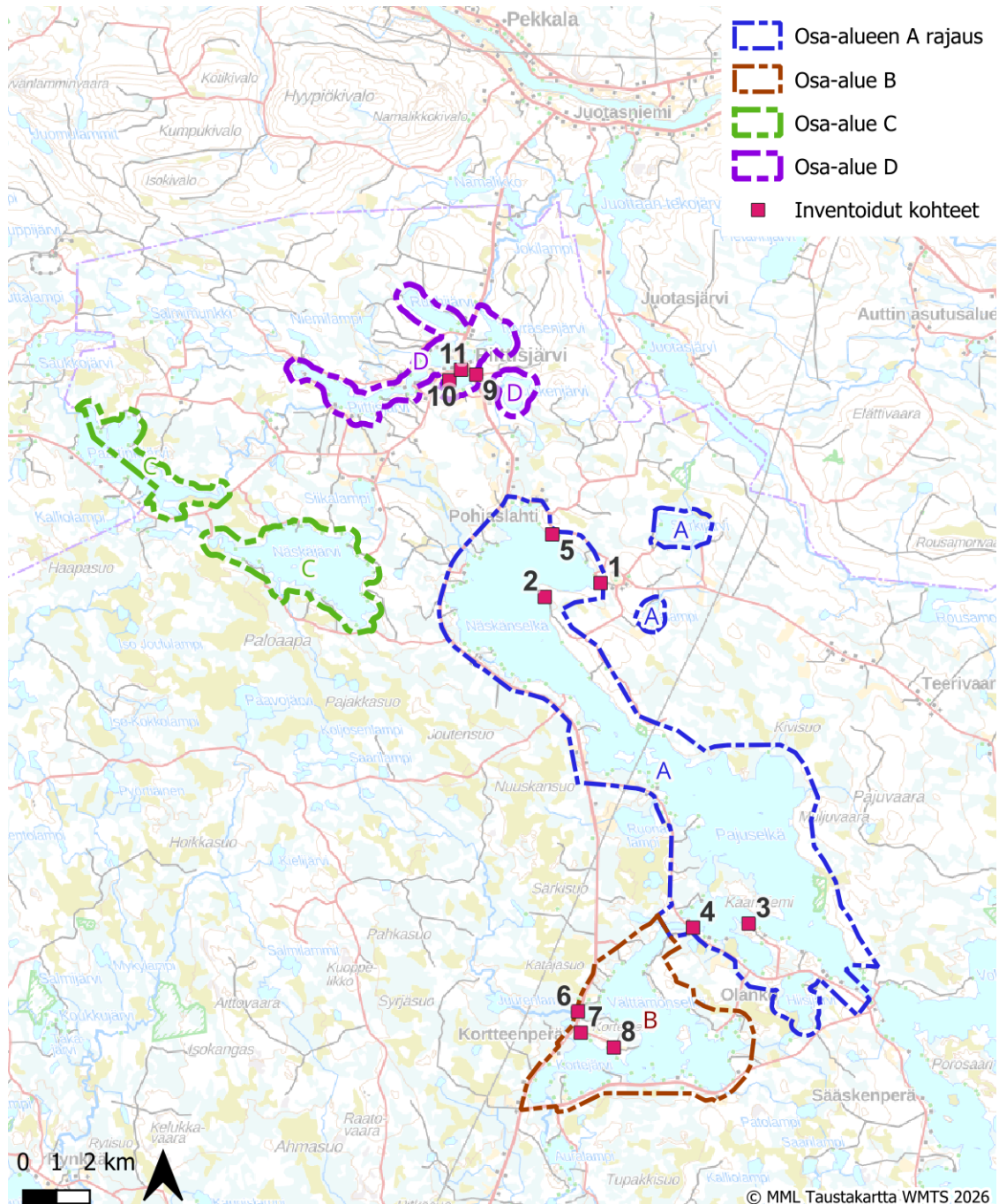
Kuva 21. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A ja ympäristön valmiin rakennuskannan valmistumisvuodet Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

3.9.6 Mahdollisesti kulttuurihistoriallinen rakennuskanta

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta A inventoitiin 5 mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta. Inventoinnissa keskityttiin alueen vanhempaan rakennuskantaan sekä julkisiin rakennuksiin.

23.3.2026

OT

Kuva 22. Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain sekä osa-alueilta inventoitu rakennuskanta.

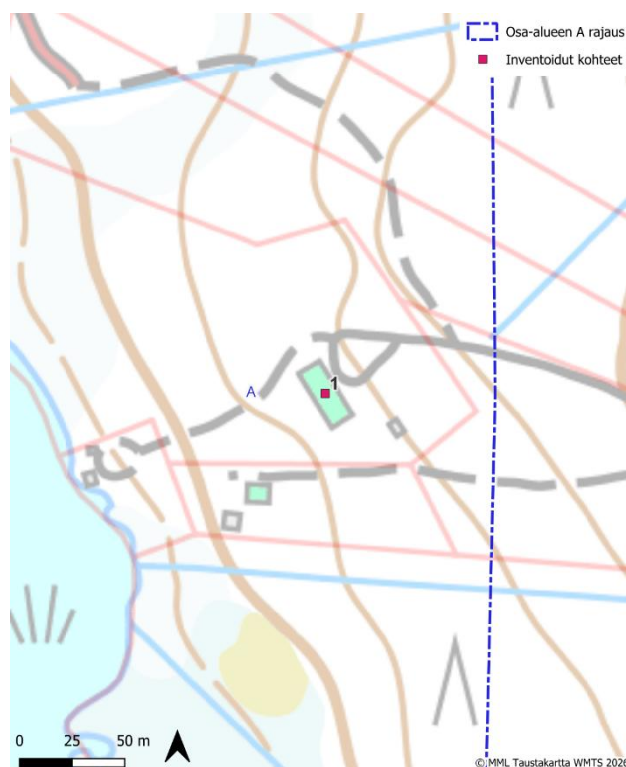
Putkivaaran entinen kansakoulu

Putkivaaran kylän entinen kansakoulu sijoittuu Simojärven rannalle Putkivaaran kylän läheisyyteen. Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan se on valmistunut vuonna 1952, puurakenteinen ja on nykyisin tyhjiällä. Maastokartan mukaan pihapiirissä on myös pieni talousrakennus. Vuoden 1959 ilmakuvassa pihapiirissä on myös toinen, hieman isompi talous- tai

asuinrakennus sekä rannassa pieni talousrakennus ja laituri. Ilmakuvien perusteella pihapiiristä on purettu vuosien 2020 ja 2023 välissä isompi talous- tai asuinrakennus. Rannassa on nykyisin laavu.

Jälleenrakennuskauden kansakoulurakennus kertoo koulutusjärjestelmän vaiheista ja sillä on sivistyshistoriallista merkitystä. Putkivaaran entinen kansakoulu kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Putkivaaran kylä. Koulu on hieman erillään kylän taloista ja peltoaukeasta järven rannassa. Sen ja kylän väliin jää metsäkaistale, eikä suoraa näköyhteyttä ole.

Kohde suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa RKY-kohteen osana.

Kuva 23. Kartta Putkivaaran kylän entisen kansakoulun sijainnista ja rakennuskannasta.

Nurminiemi

Nurminiemi on huomioitu voimassa olevassa Simojärven rantaosayleiskaavassa, alue 2 (hyv. 1997, vah. 1998) kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuskohteena sen ollessa paikallista rakennuskulttuuria edustava kartano.

Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan Nurminiemen vanha asuinrakennus on valmistunut vuonna 1889, mutta se ei ole enää asuinkäytössä. Ryhti-tietojärjestelmässä rakennus on merkitty kiinteistön keskelle kaava-alueen ulkopuolelle eikä Nurminiemen pihapiiriin, joten aineiston perusteella jää epäselväksi rakennuksen sijainti. Lisäksi Ryhtitietojärjestelmään on viety Nurminiemen rakennuskannasta rannassa oleva sauna vuodelta 1989.

Nurminiemen pihapiiri sijoittuu Näskänselkään työntyvälle niemelle. Pihapiiriä ympäröi edelleen pieni peltoaukea. Ilmakuvan perusteella pihapiirissä on asuinrakennuksen lisäksi sitä vastapäätä ja kulmittain siihen nähden kaksi suurehkoa talousrakennusta, jotka yhdessä muodostavat kolmelta sivulta suljetun pihapiirin. Neljännellä sivulla on pieni talousrakennus, todennäköisesti sauna. Peltoaukealla on kaksi talousrakennusta, joista toinen on ilmakuvan perusteella pyramidikattoinen. Kattomuodon perusteella se voi olla alueelle tyypillinen pyramidikattoinen kesänavetta. Lisäksi rannassa on useita rakennuksia, mm. kaksi rinnakkaista aittaa pellon reunalla. Rakennukset näkyvät nykyisessä hahmossaan jo vuoden 1959 ilmakuvassa. Vuoden 1959 ilmakuvassa näkyy kuitenkin myös pihapiirin liepeillä ja peltoaukean reunoilla muitakin rakennuksia, jotka on myöhemmin purettu pois tai jotka ovat peittyneet kasvillisuuteen tuoreemmissa ilmakuvissa.

Nurminiemen päärakennus on Google Street View:n kuvien perusteella perinteinen hirsirakenteinen pohjakaavaltaan suorakaiteen muotoinen asuinrakennus, jossa on ullakkokerros. Myös pihapiirin talousrakennukset ovat puurakenteisia.

Nurminiemi on merkitty nykyisellä nimellään talona jo ainakin vuoden 1863 karttaan. Paikalle on perustettu vuonna 1848 kantatila nimellä Nurmela (Heilu Oy, 2025).

Nurminiemellä on asutushistoriallista merkitystä sen ollessa 1800-luvulla perustettu kantatila. Kohteen kertovuutta korostaa säilynyt perinteinen puurakenteinen rakennuskanta 1800-luvun lopulta ja/tai 1900-luvun alusta sekä edelleen avoin viljelysaukea talon ympärillä. Kohteen vanhimmilla rakennuksilla on rakennushistoriallista merkitystä ikänsä vuoksi ja niiden edustaessa katoavaa rakennusperinnettä. Kohde sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle niemeen ja rakennukset muodostavat edelleen eheän kokonaisuuden pienelle peltoaukealle.

Kohteen vanhin rakennuskanta ja pihapiirin miljöö suositellaan säilyttämään. Kohteen arvokasta rakennuskantaa ei tule purkaa.

Kuva 24. Nurminiemen rakennuskantaa. Asuinrakennuksen pääty näkyy kuvan vasemmassa reunassa, keskellä näkyy pihapiirin talousrakennuksia ja oikealla peltoaukealla oleva talousrakennus. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2022.

Kuva 25. Kartta Nurminiemen sijainnista ja rakennuskannasta.

Japanitalo

Japanitalo (Nihon no ie) on japanilaistyylinen talo Simojärven rannalla. Pieni kulttuurikeskus esittelee japanilaista kulttuuria. Ranuan kunta lahjoitti tontin Simojärven rannalta Pohjois-Japanissa olevalle ystävyyskunnalleen Iwasakimuralle ja ranualais-iwasakilainen talo valmistui tontille syksyllä 1998. Kulttuurikeskus on ollut pitkään kunnan omistuksessa ja vuokralla sitä ylläpitävällä yrittäjällä. (<https://ranua.fi/vapaa-aika/kulttuuri/japanitalo/>). Nykyisin kohde on yksityisessä omistuksessa.

Kohteella on kulttuurihistoriallista merkitystä sen kertoessa ystävyyskuntatoiminnasta ja Japanin kulttuurista. Arkkitehtuurissaan japanilaista tyyliä Suomen oloihin soveltava talo on laadukkaasti suunniteltu ja toteutettu. Kohde sijaitsee maisemallisesti kauniilla paikalla Olan-
gonniemen pohjoisrannalla.

Kohde suositellaan säilyttämään kaavaratkaisussa niin, että se säilyttää julkisen luonteensa ja kulttuurihistoriallisen merkityksensä.

Kuva 26. Japanitalon julkisivu. Kuvalähde: <https://ranua.fi/vapaa-aika/kulttuuri/japanitalo/>

Kuva 27. Kartta Japanitalon sijainnista ja rakennuskannasta.

Salmela

Salmelan kantatila on perustettu vuonna 1800 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan päärakennus on vuodelta 1965. Maastokartan perusteella kohteessa on asuinrakennuksen lisäksi kolme talousrakennusta, jotka muodostavat umpinaisen pihapiirin. Lisäksi pihapiirin reunoilla on pienempiä talousrakennuksia. Pihapiiriä ympäröi edelleen pieni peltoaukea. Pihapiiri sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Välttämönsalmen suulle Simojärventien varteen. Pihapiirin etelä- ja pohjoisreunalla olevat rakennukset näkyvät nykyisessä hahmossaan jo vuoden 1958 ilmakuvassa, itä- ja länsilaidan rakennukset ovat uudempia.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1800 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

Kuva 28. Salmelan pihapiiri kuvattuna Simojärventieltä. Kuvalähde: HTJ 360 kesäkuu 2021.

Kuva 29. Kartta Salmelan sijainnista ja rakennuskannasta.

Lohela

Lohelan kantatila on perustettu vuonna 1894 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan päärakennus on vuodelta 1959. Maastokartan perusteella kohteessa on lisäksi pieni talousrakennus pihapiirissä ja useita pieniä talousrakennuksia talon peltoaukean reunoilla. Vuoden 1959 ilmakuvissa paikalla näkyy neljältä sivulta umpinainen pihapiiri, mutta talousrakennukset on purettu 1900-luvun lopulla ja 2000-luvun vaihteessa. Pihapiiri sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Näskänselkään laskevalle lounaisrinteelle pienen peltoaukean keskelle.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1894 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

Kuva 30. Lohelan pihapiiri kuvattuna Teerivaarantieltä. Vasemmalla näkyy pihatien varressa oleva talousrakennus ja sen takana asuinrakennus. Oikealla näkyy talon pienen peltoaukean laidalle sijoitettu talousrakennus. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2022.

Kuva 31. Kartta Lohelan sijainnista ja rakennuskannasta.

3.10 Arkeologinen kulttuuriperintö

Alueella on tehty arkeologinen inventointi vuoden 2025 aikana. Inventoinnin tavoitteena oli etsiä alueelta ennestään tuntemattomia arkeologisia kohteita sekä tarkastaa tunnettujen kohteiden nykytila kaavoitettavalla alueella. Inventoinnin maastotyöt tehtiin 14.–17.7., 28.7.–1.8., 15.–19.9.2025 ja 9.10.2025 (20 henkilötyöpäivää). Maastotyöt tekivät FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Antti Purmonen (28.7.–1.8.) Heilu Oy:stä. Inventointiraportin laati Hiltunen ja Kalle Luoto Heilu Oy:stä syksyllä 2025. Inventointiraportti on kokonaisuudessaan selostuksen liitteenä (Liite 3).

Osa-alueella A sijaitsee kymmenen ennestään tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä Kultiharju 2, Olanko, Kaarisalmi, Välttämönsalmi, Ahosaari, Kantoniemi, Kenttäsaari 1, Simojärvi Isosaari, Kujala/Uutela ja Kenttälä sekä kaksi havaintokohdetta Koppelolahti ja Koppelosaari (Taulukko 1 ja Kuva 32). Havaintokohteista kaikki muut ovat historiallisen ajan tervahautoja lukuun ottamatta Koppelolahtea, joka on 1900-luvun kellari.

Osa-alueelle A sijoittuvia uusia kohteita ovat kiinteistä muinaisjäännöksistä Kaariniemi, Pitkäniemi, Rieskalahti, Linjaniemi ja Palovaara 2. Muista kulttuuriperintökohteista Koppelosaari 2, Koppelosuo, Muljuvaata, Nurmiso, Lohelanaho ja Särkijärven mylly. Löytöpaikoista Ruonaniemi, Koljonen, Paloniemi 2, Rantala ja Putkivaara, ja muista kohteista Takasalmi ja Palovaara 1. (Taulukko 1 ja Kuva 32)

Aiemmin tunnistamattomista kiinteistä muinaisjäännöksistä Olanko 2 historiallisen ajan tervahauta, Kaariniemi ajoittamaton kuoppajäännös, Pitkäniemi kivikautinen asuinpaikka, Rieskalahti ajoittamaton kuoppajäännös, Linjaniemi ajoittamaton kuoppajäännös, ja Palovaara 2 kivikautinen asuinpaikka. Muista kulttuuriperintökohteista Koppelosaari 2 on historiallisen ajan asuinpaikka, Koppelosuo sekä Muljuvaara kämppien jäännöksiä Nurmiso historiallinen asuinpaikka, Lohelanaho toisen maailmansodan taistelukaivanto ja Särkijärven mylly historiallisen ajan myllynpaikka. Löytöpaikoista Ruonaniemi, Koljonen, Paloniemi 2 sekä Rantala ovat kivikauden irtolöytöpaikkoja ja Putkivaara rautakauden irtolöytöpaikkoja. Muista kohteista Takasalmi on 1900-luvun rajamerkki ja Palovaara 1 on 1900-luvun merkkipuu.

Tarkemmat kuvaukset kohteista, sekä tarkistettut alueet löytyvät arkeologisesta inventointiraportista (Liite 3).

Taulukko 1 Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet suunnittelualueella A.

Nro	Nimi	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Mj-tunnus
Kiinteät muinaisjäännökset					
11	Kultiharju 2	työ- ja valmistuspaikat	kalastuspaikat	ajoittamaton	1000025095
12	Koppelosaari	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudo	historiallinen	1000061872

23.3.2026

OT

13	Olanko 2	työ- ja valmistus- paikat	tervahaudat	historiallinen	uusi kohde
14	Olanko	työ- ja valmistus- paikat	pyyntikuopat	ajoittamaton	683010089
15	Kaarisalmi	hautapaikat	kesähaudat	historiallinen	1000013498
16	Kaariniemi	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	uusi kohde
17	Välttämönsalmi	työ- ja valmistus- paikat, asuinpaikat	pyyntikuopat	kivikautinen	683010038
18	Pitkäniemi	asuinpaikat	–	kivikautinen	uusi kohde
19	Ahosaari	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	683010062
20	Kantoniemi	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	1000013497
21	Kenttäsaari 1	työ- ja valmistus- paikat	pyyntikuopat	esihistoriallinen	1000013492
22	Rieskalahti	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	uusi kohde
23	Linjaniemi	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	uusi kohde
24	Palovaara 2	asuinpaikat	–	kivikautinen	uusi kohde
25	Simojärvi Isosaari	hautapaikat	hautasaaret	historiallinen	683010059
26	Kujala / Uutela	asuinpaikat	kivikautinen, mesoliittinen	–	683010028
27	Kenttälä	asuinpaikat	–	kivikautinen	683010058
Muut kulttuuriperintökohteet					
29	Koppelosaari 2	asuinpaikat, kivirakenteet, maarakenteet	talonpaikat, kellarit, kaivannot	historiallinen	uusi kohde
30	Koppelosuo	kivirakenteet, maarakenteet	kiukaat, kaivannot	historiallinen	uusi kohde
31	Muljuvaara	asuinpaikat, kivirakenteet	kiukaat	historiallinen	uusi kohde
32	Nurmisuo	asuinpaikat, kivirakenteet	kiukaat, kiviaidat	historiallinen	uusi kohde

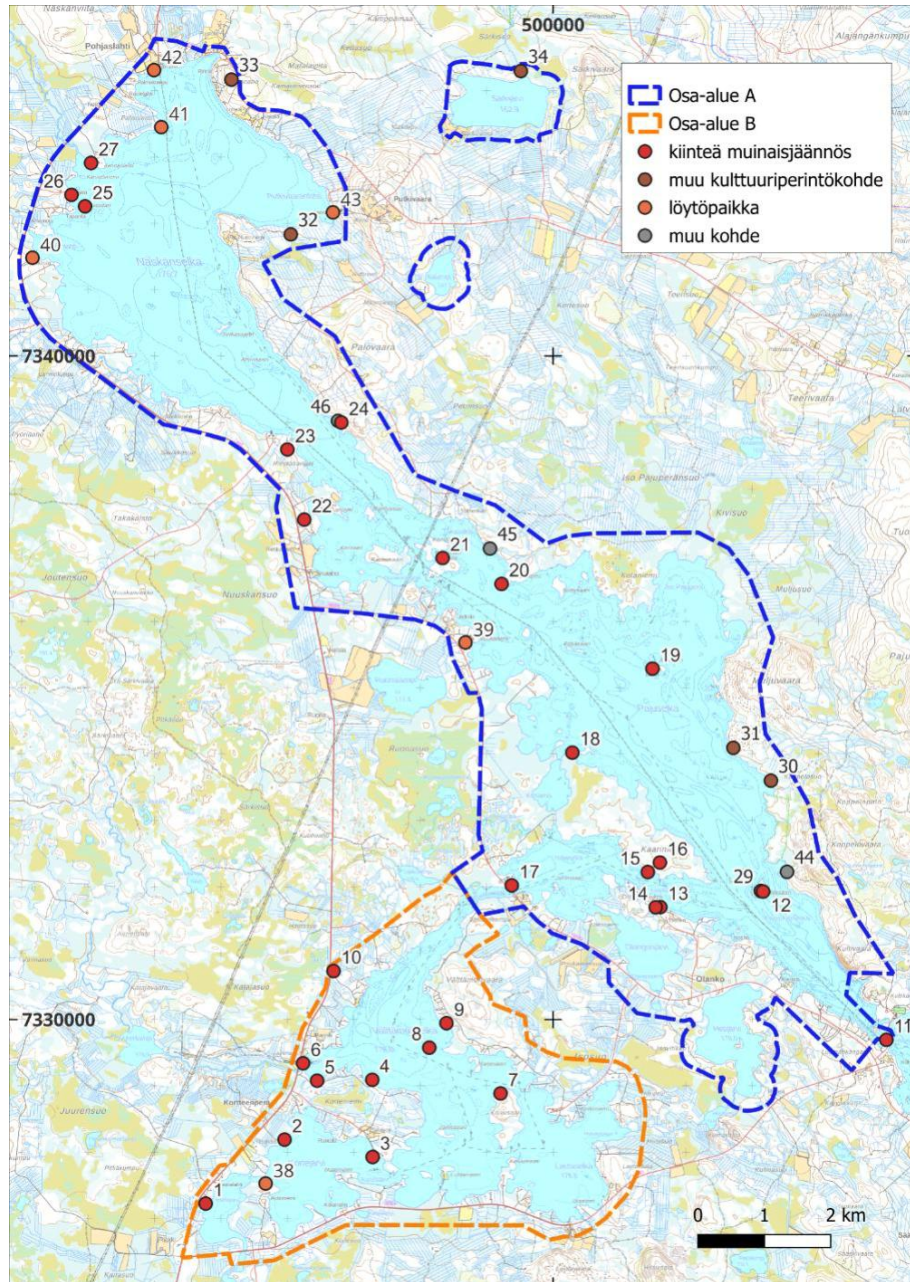
23.3.2026

OT

33	Lohealanaho	puolustusvarustukset	taistelukaivannot	toinen maailmansota 1939–1945	uusi kohde
34	Särkijärven mylly	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen	uusi kohde
Löytöpaikat					
39	Ruonaniemi	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen	uusi kohde
40	Koljonen	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen	uusi kohde
41	Paloniemi 2	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen	uusi kohde
42	Rantala	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen	uusi kohde
43	Putkivaara	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	rautakautinen	uusi kohde
Muut kohteet					
44	Koppelolahti	kivirakenteet	kellarit	1900-luku	1000061873
45	Takasalmi	kivirakenteet	rajamerkit	1900-luku	uusi kohde
46	Palovaara 1	kulkuväylät	merkkipuut	1900-luku	uusi kohde

23.3.2026

OT

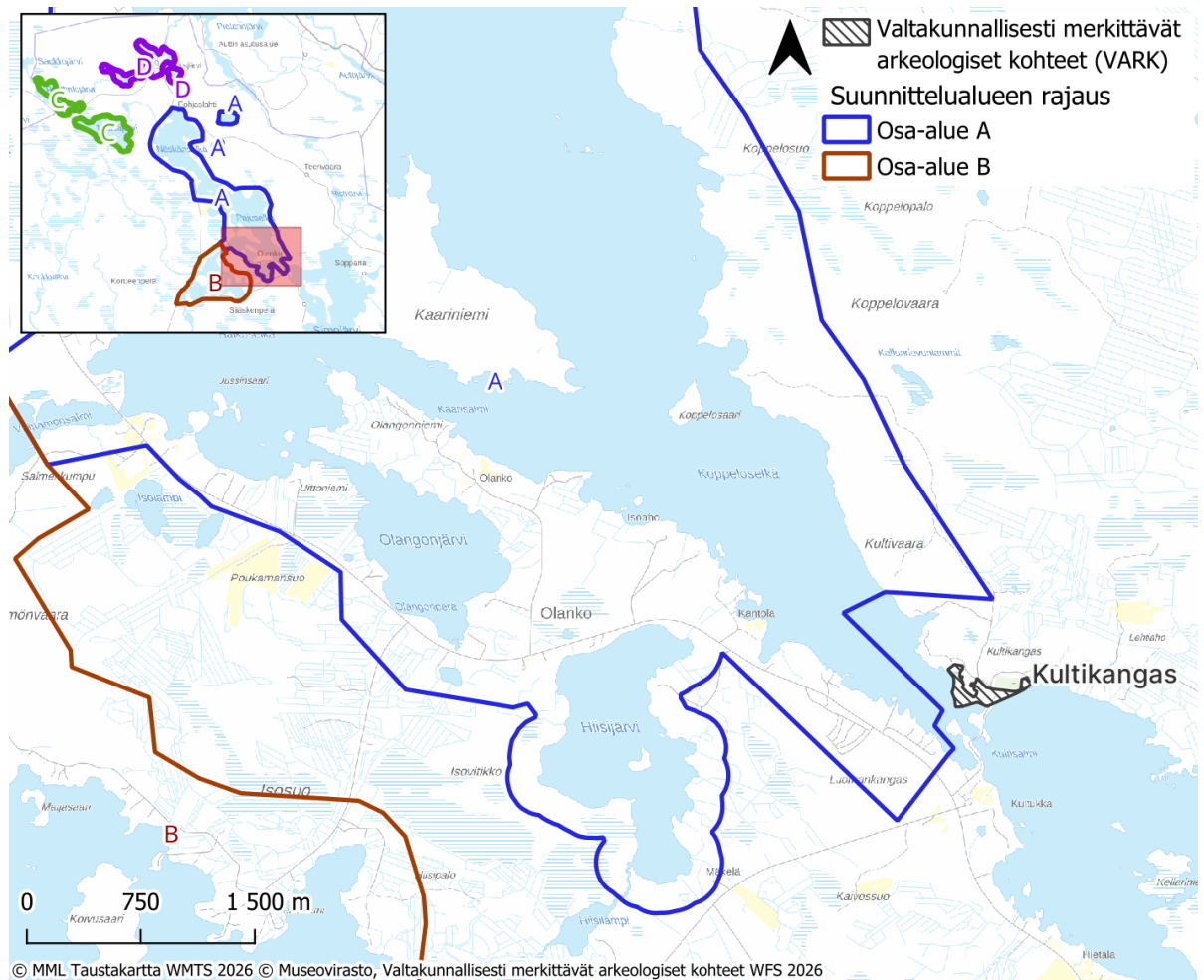

Kuva 32 Arkeologiset kohteet osa-alueilla A ja B.

Suunnittelualueen läheisyyteen, lähimmillään alle 100 metrin etäisyydelle osa-alueesta A sijoittuu Valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde (VARK). (Kuva 33)

23.3.2026

OT

© MML Taustakartta WMTS 2026 © Museovirasto, Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet WFS 2026

Kuva 33 Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuva Valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde Kultikangas.

3.11 Luonnonympäristö

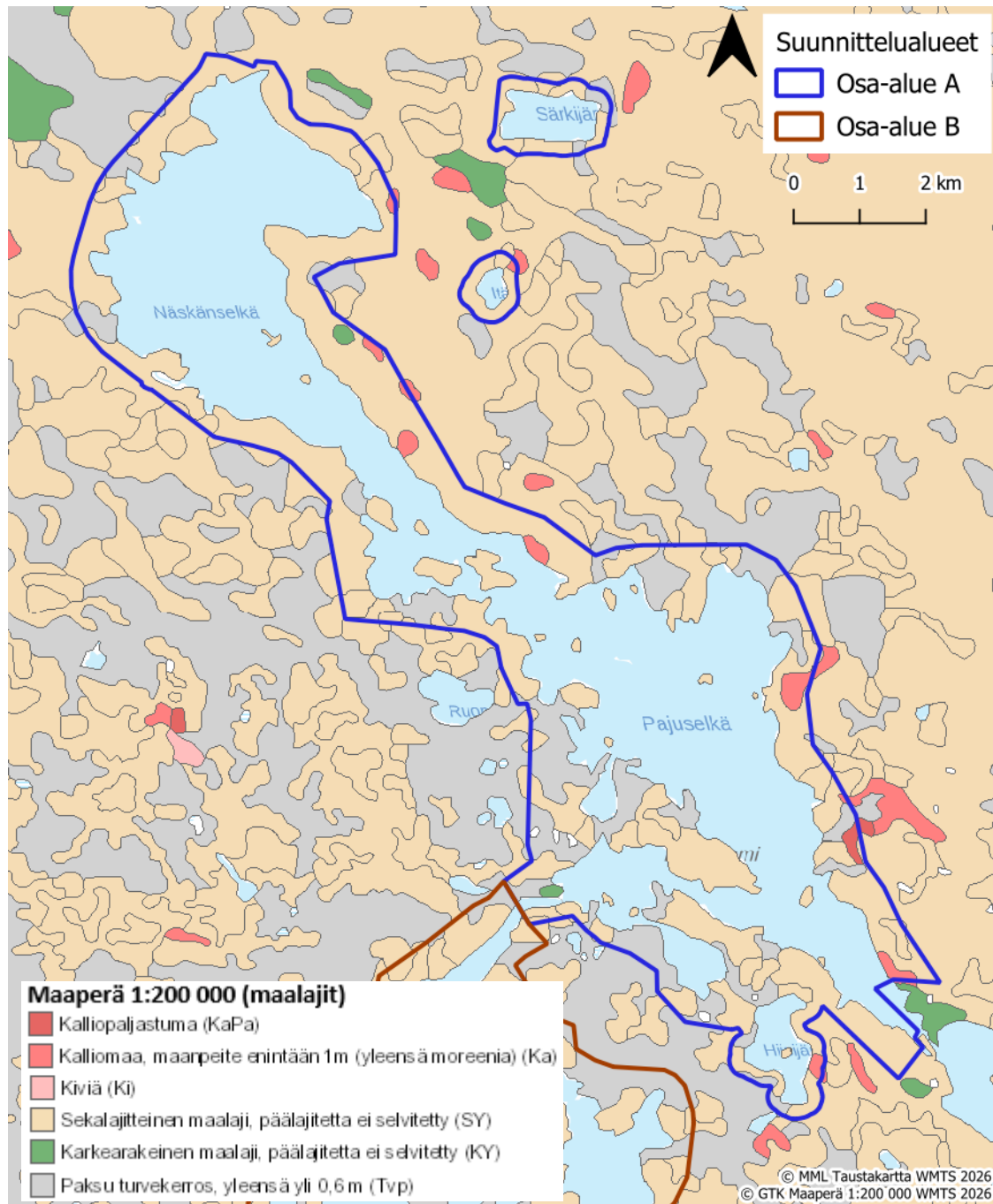
3.11.1 Maaperä ja kallioperä

Suunnittelualueen maaperä koostuu pääasiassa sekalajitteisesta maalajista, jonka päälaajitetta ei ole selvitetty, sekä paksusta turvekerroksesta Geologian tutkimuskeskus GTK:n maaperä 1:200 000 aineiston mukaan.

Osittain alueella on myös kalliomaata, maanpeite enintään 1 m (yleensä moreenia), kalliopaljastumia sekä karkearakeista maalajia, jonka päälaajitetta ei ole selvitetty.

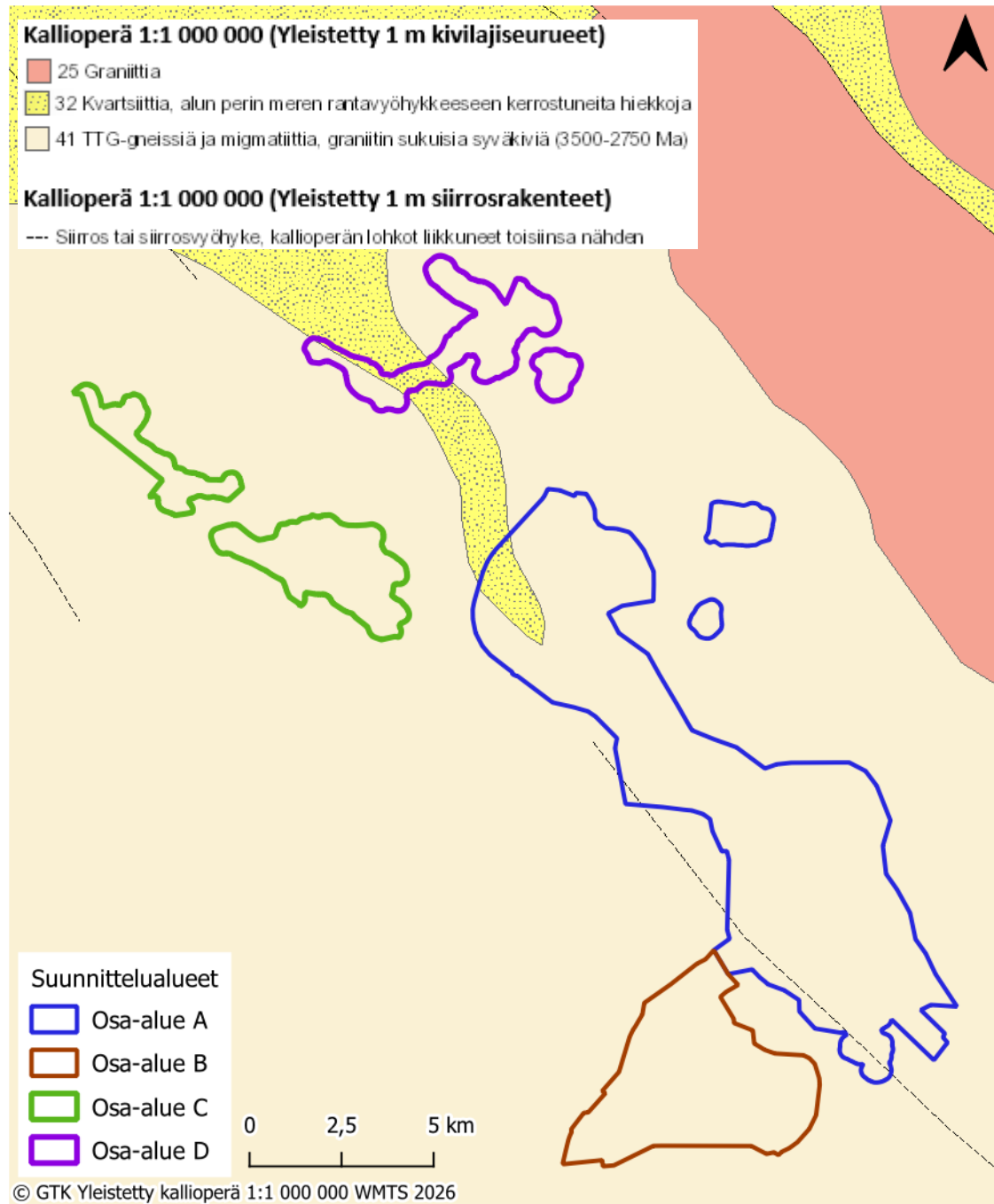
23.3.2026

OT

Kuva 34 Suunnittelualueen maaperä.

Suunnittelualueen kallioperä koostuu Geologian tutkimuskeskuksen kallioperä 1:1 000 000-aineiston mukaan pääasiassa TTG-gneissistä ja migmatiitista, graniitin sukuisista syväkivistä. Osa suunnittelualueesta on kvartsiittia, alun perin meren rantavyöhykkeeseen kerrostuneita hiekkoja. Alueella on myös siirros tai siirrosvyöhyke, jossa kallioperän lohkot ovat liikkuneet toisiinsa nähden.

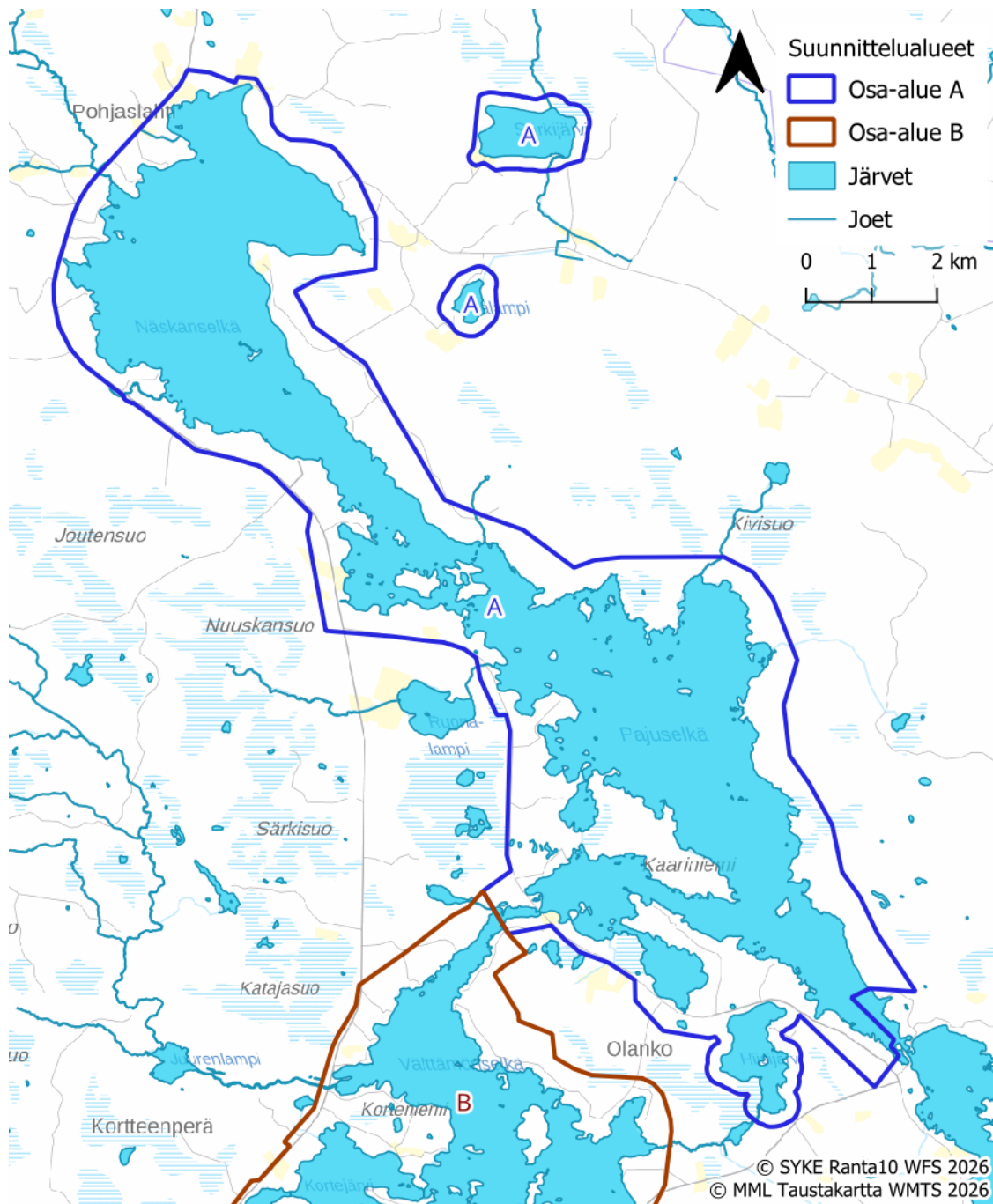
Kuva 35 Suunnittelualueen kallioperä.

23.3.2026

OT

3.11.2 Pinta- ja pohjavesi

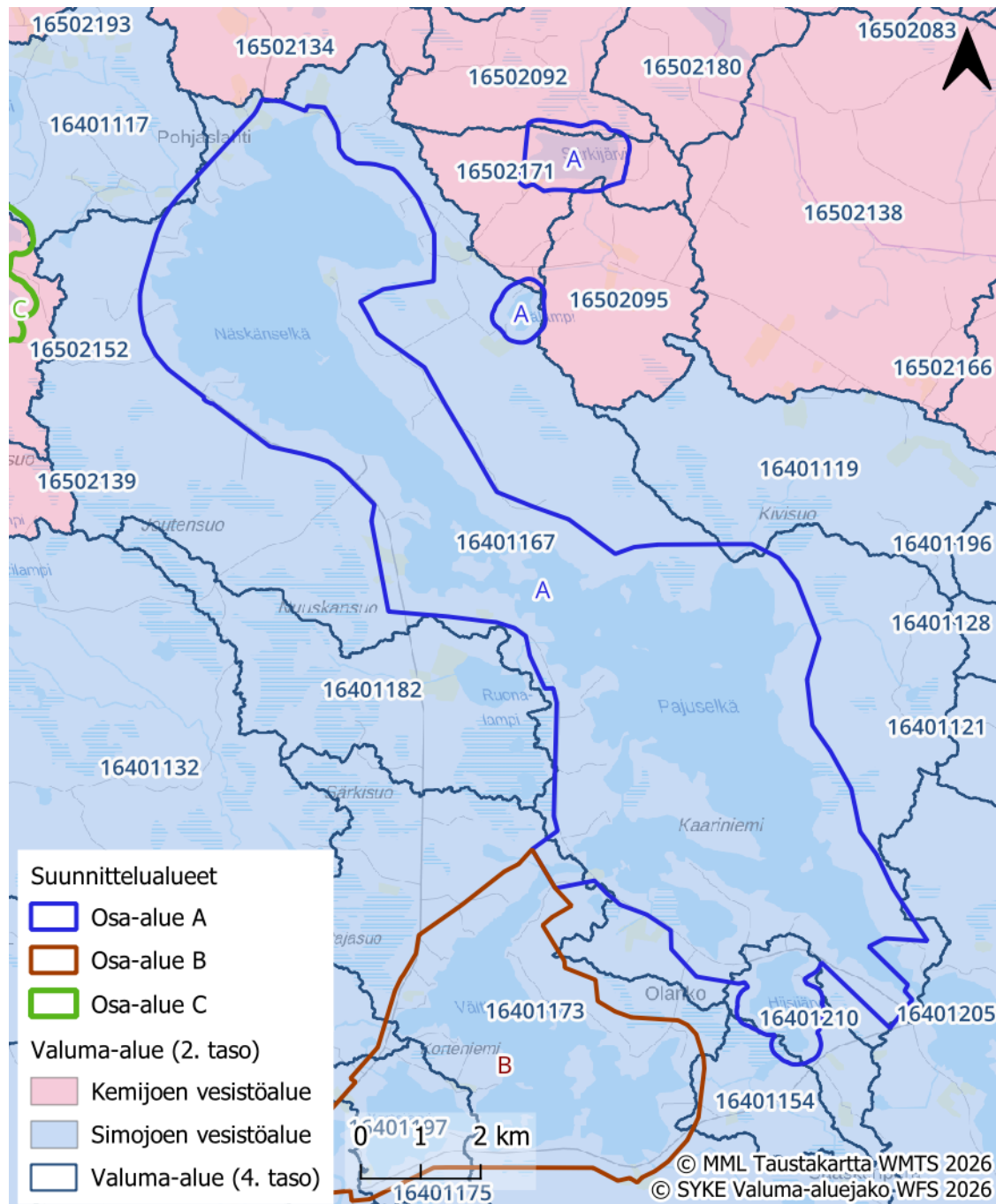
Suunnittelualueelle sijoittuu Simojärven Näskänselkä, Pajuselkä, Koppeloselkä sekä Halkoselkä, Olangonjärvi ja Hiisijärvi, sekä lammet Lehmilammit, Olangonperänlampi ja Kenttäsaaressa oleva kenttälampi sekä nimettämiä lampia. Lisäksi alueelle sijoittuu erillisinä alueina pienemmät Särkijärvi ja Itälampi. (Kuva 36)

Kuva 36 Pintavedet suunnittelualueella.

Suunnittelualue sijoittuu pääosin Simojoen vesistöalueelle valuma-aluejaon 2. tasolla. Särkijärven suunnittelualue ja pieni osa Itälammen suunnittelualueesta sijoittuvat Kemijoen vesistöalueelle. (Kuva 37)

Tason 4. valuma-aluejaossa suunnittelualue sijoittuu alueille 16401117, 16401119, 16401154, 16401167, 16401173, 16401182, 16401205, 16401210, 16502092, 16502095, 16502134 ja 16502171. (Kuva 37)

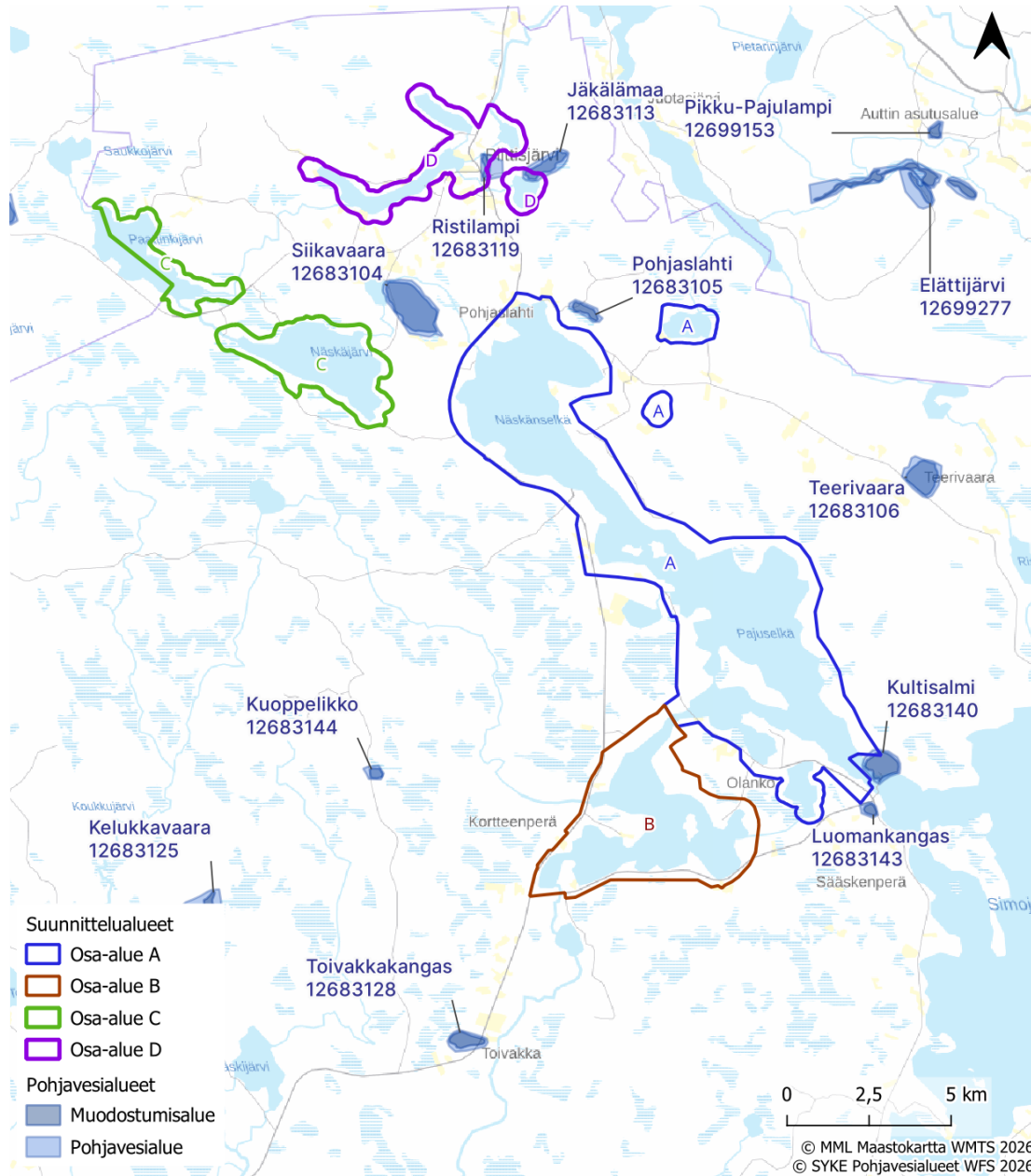

Kuva 37 Suunnittelualueen sijoittuminen valuma-alueisiin nähden.

23.3.2026

OT

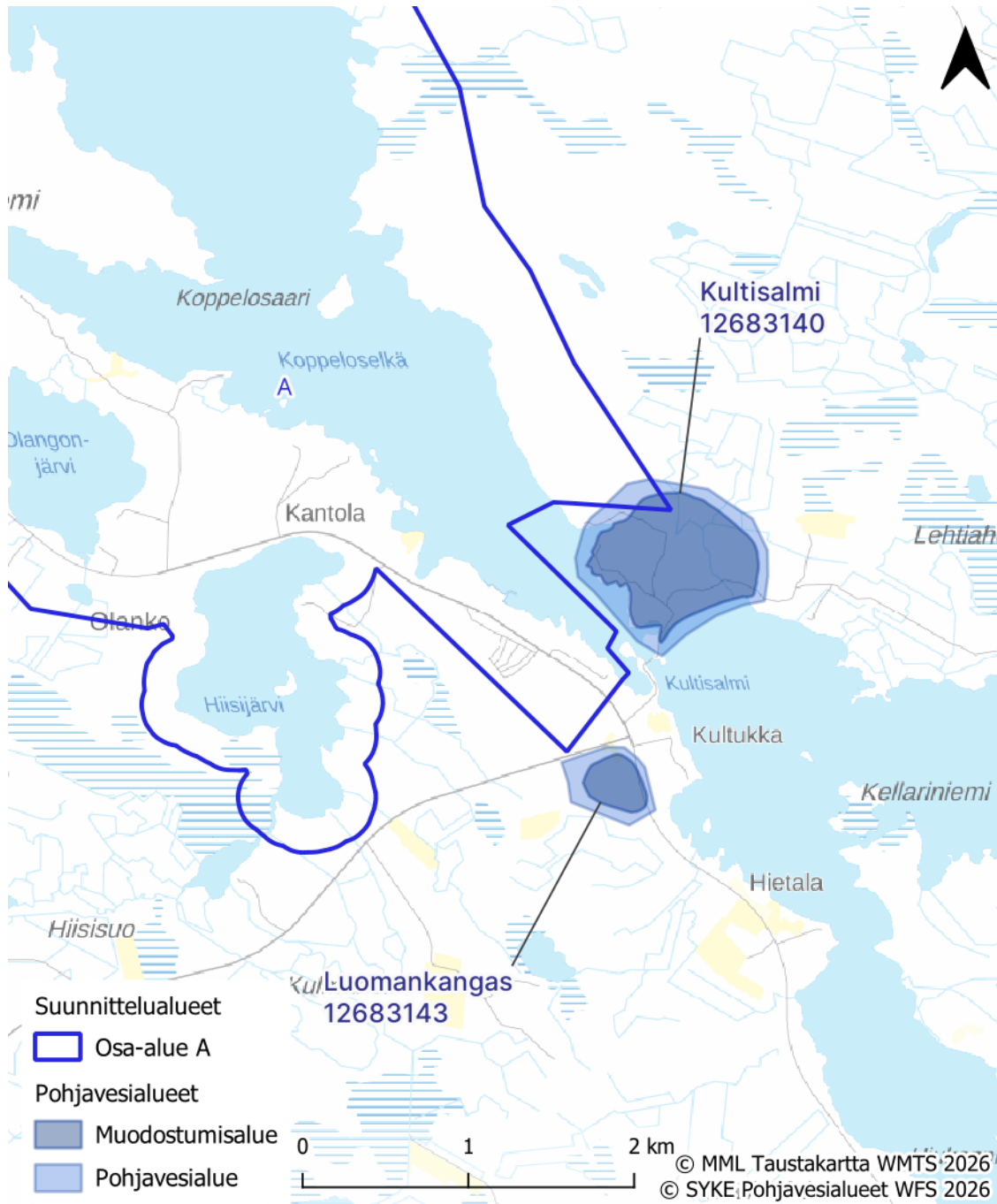
Osa-alueesta A pieni osa sijoittuu luokitellulle pohjavesialueelle Kultisalmi 12683140. Suunnittelualan läheisyyteen sijoittuu myös muutamia muita pohjavesialueita. (Kuva 38 ja Kuva 39)

Kuva 38 Pohjavesialueet suunnittelualan läheisyydessä.

23.3.2026

OT

Kuva 39 Pohjavesialueen sijoittuminen suunnittelualueelle A.

3.11.3 Kasvillisuus ja luontotyytit

3.11.3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Suunnittelualueelle on laadittu luontoselvitys (Liite 9). Selvityksen lähtökohtana on, että alueen suunnittelussa voidaan huomioida luontoarvojen kannalta merkittävät alueet sekä edistää niiden ominaispiirteiden säilymistä. Selvityksen maastotyöt on tehty yhteensä 12 päivänä 26.5.–28.5., 30.5., 2.6.–6.6. ja 9.–11.6. ja niistä vastasi FM Juho-Matti Kyllönen (FCG Rakennettu Ympäristö Oy) ja raportoinnista FM Veera Silenius (FCG Rakennettu Ympäristö Oy).

Työn tavoitteena oli selvittää alueella esiintyvät rauhoitetut, silmälläpidettävät, uhanalaiset tai alueellisesti uhanalaiset kasvilajit sekä muu huomionarvoinen lajisto. Luontotyypeistä selvitettiin uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit sekä metsälain (10 §), vesilain (2. luku 11 §) ja luonnonsuojelulain (64 § ja 65 §) mukaiset suojeltavat luontotyytit sekä muut luontoarvoiltaan merkittävät alueet. Pihapiireille tai muille yksityisalueille ei kohdistettu kartoituksia.

Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen

Arvokkaiksi luontokohteiksi luetaan kohteet, joiden olemassaolo merkittävästi lisää alueen luontoarvoja. Arvokkaalla luontotyyppillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu Suomen luonnonsuojelulaissa (LSL 64 § ja 65 §) ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen, kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saattanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (Metsäl 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioon otettavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta talousmetsäalueilla. Metsälakia ei sovelleta asemakaava-alueilla, mutta metsälain määrittely luontokohteista toimii indikaattorina alueellisista luontoarvoista. Vesilain suojeltavat vesiluontotyytit on esitetty vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:ssä.

Työssä käytetty luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu Suomen luontotyyppien uusimpaan uhanalaisuusarviointiin (Raunio & Kontula toim. 2018), jossa, luontotyyppien uhanalaisuutta on tarkasteltu yleisesti koko maassa sekä erikseen Pohjois-Suomessa ja Etelä-Suomessa. Selvitysalue luetaan kuuluvaksi luontotyyppien uhanalaisuuden aluejaossa Pohjois-Suomeen. Uhanalaisten luontotyyppien arvioinnissa käytetyt uhanalaisluokat vastaavat pääpiirteissään lajien uhanalaisuustarkastelussa käytettyä luokittelua. Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) luontotyytit.

Työssä käytetty lajien uhanalaisuusluokitus perustuu uusimpaan uhanalaisuusarviointiin, joka on päivitetty vuonna 2019 (Hyvärinen ym. (toim.) 2019). Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

Luontoselvitysten yhteydessä havainnoitiin myös Euroopan Unionin lintudirektiivin (79/409/EEC,) liitteen I sekä luontodirektiivin (92/43/ETY) (erityisesti luontodirektiivin

liitteen IV(a)) lajeja. Lintudirektiivin liite I käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön. Liitteessä IV(a) on puolestaan eläin- ja liitteessä IV(b) kasvilajeja, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Näitä ovat esimerkiksi liito-orava ja kaikki lepakkolajit. Liitteen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty automaattisesti, ilman erillistä suojelupäätöstäkin.

Selvityksessä on huomioitu myös METSO-kohteet (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman valintaperusteiden mukaiset kohteet. METSO-kohteiden tarkemmat kriteerit on määritelty oppaassa ” METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet” (Syrjänen ym. 2016).

Luontokohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta, luonnon monimuotoisuutta lajitasolla sekä kohteen toiminnallista merkitystä lajistolle. Luontokohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointiopas - tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle” -oppaan mukaiseen jaotukseen (Mäkelä & Salo 2023):

Luokittelussa käytetyt arvoluokat ovat:

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luokkaan 1 kuulumiseen ei sisälly tapauskohtaista harkintaa, sillä luokan kriteerinä on lainsäädännön antama turva kohteelle.

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, hallinnollinen asema ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet, uhanalaisten luontotyyppien ja lajien merkittävät esiintymät sekä luontodirektiivin luontotyyppien merkittävät esiintymät.

Myös lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnoille erittäin tärkeät kohteet kuuluvat tähän luokkaan. Luokkaan kuulumisen edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Ekologinen verkosto voi olla alueelle lisäarvoa tuova elementti: arvoluokkaan 3 muuten sijoittuvat kohteet voidaan sijoittaa arvoluokkaan 2, jos ne ovat lisäksi ekologisen verkoston kannalta tärkeitä. Pääosa luokan 2 kohteista on aina huomioitavia. Näiden lisäksi luokkaan kuuluu maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioitavia kohteita.

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat tai tukevat kohteet

Luokan 3 kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä.

Luokka 4: Muut huomionarvoiset kohteet

Luokan 4 kohteilla esiintyy erilaisia monimuotoisuutta tukevia luonnonarvoja. Luokan kohteet ovat usein paikallisesti tärkeitä, ja niiden huomioimisessa tarvitaan muita luokkia enemmän tapauskohtaista soveltamista.

23.3.2026

OT

Tavanomainen luonto

Arvoluokat 1–4 eivät kata kaikkia alueita, vaan niiden ulkopuolelle jää niin sanottua tavanomaista luontoa, esimerkiksi sellaista metsätalouden piirissä olevaa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille. Tavanomaisella luonnolla voi kuitenkin olla suunnittelussa erikseen huomioon otettavaa arvoa esimerkiksi virkistysalueena.

Kuhunkin arvoluokkaan kuuluvat kohteet esitetään kolmessa toisiaan täydentävässä kategoriassa (Taulukko 2):

- aina huomioitavat kohteet
- näiden lisäksi yleispiirteisessä maakuntatason suunnittelussa huomioitavat kohteet
- edellisten lisäksi yksityiskohtaisen tason suunnittelussa (osa)yleis- ja asemakaavoissa sekä hankkeissa huomioitavat kohteet.

Taulukko 2. Arvottamisessa erotettavat arvoluokat ja niihin kuuluvat kohteet (Mäkelä & Salo 2023)

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
Aina huomioitavat • Luonnonsuojelualueet • Natura 2000 -alueet • Suojeluun varatut alueet • LSL:lla suojeltujen luontotyyppienraajatut esiintymät • LSL:n tiukasti suojeltujen luonto-tyyppien esiintymät • Vesilain suojellut luontotyytit • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat • Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikat • LSL:n erityisesti suojeltavien lajien rajatut esiintymispaikat • Luontodirektiivin liitteen II lajien sekä lintudirektiivin liitteen I lajien ja niitä vastaavien muuttolintujen rajatut esiintymispaikat • LSL 73 § suurten petolintujen toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä olevat pesäpuut	Aina huomioitavat • Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet² • Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet³	Aina huomioitavat • Ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet²	Aina huomioitavat • Ekologisia yhteyksiä tukevat kohteet
Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Maakunnan vastuulajien merkittävät esiintymät	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat
Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit • LSL 95 §:n luonnonmuistomerkit	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät • Luontodirektiivin liitteen II lajien rajaamattomat merkittävät esiintymispaikat • Lepakoille tärkeät saalistusalueet⁴	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Paikallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät • Uhanalaisten lajien muut esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet³ • Luontodirektiivin liitteen II lajien muut esiintymispaikat	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja • Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt • Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet

* hävittämiskiellosta poiketen (LSL 82 § yleispuikkoisuus) aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Yleispuikkoisuus ei koske teollisen mittakaavan toimintaa.

¹ ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet

² erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien luontotyyppien ja/tai lajien muodostamat kokonaisuudet

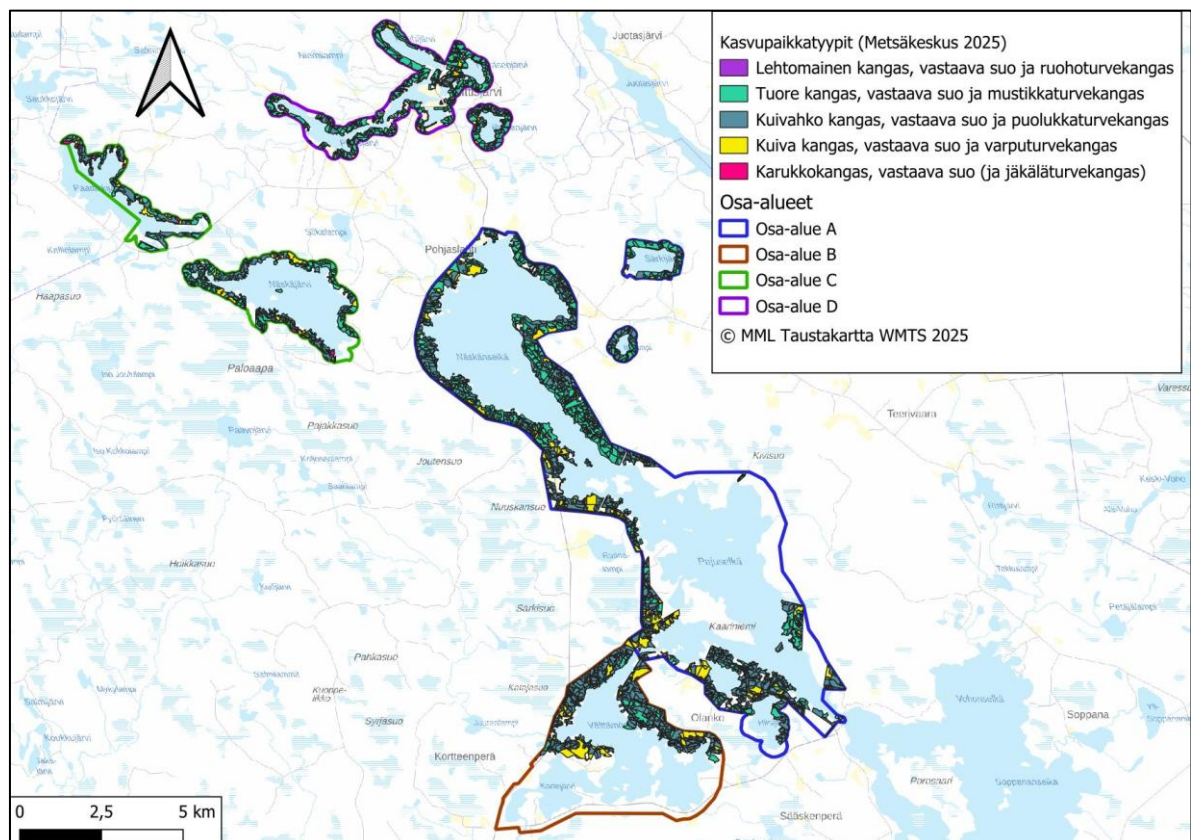
³ pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisalet sekä metson ja teeren soidipaikat

⁴ sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta (EUROBATS)

⁵ tapauskohtainen asiantuntijatulkinta arvoluokasta

3.11.3.2 Kasvillisuuden yleiskuvaus

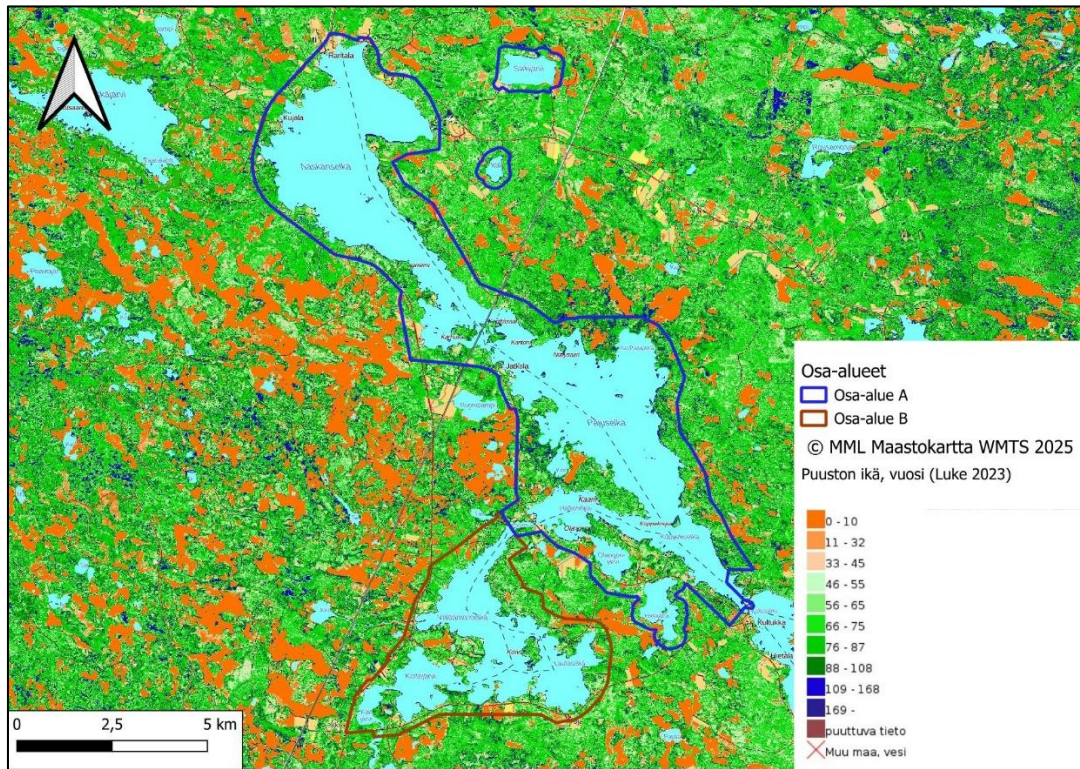
Kaava-alue sijaitsee pohjoisboreaaliseen kuuluvalla metsäkasvillisuusvyöhykkeellä Perä-Pohjolan kasvimaantieteellisellä alueella (4b). Suokasvillisuusvyöhykealuejaossa alue kuuluu Pohjois-Pohjanmaan aapasoihin (3b). Maalajit alueella ovat sekalajitteinen maalaji, kallioma, kalliopaljastuma, paksu turvekerros ja karkearakenteinen maalaji (GTK 2025). Metsät ovat pääosin tuoretta, kuivahkoa ja kuivaa kangasta, mutta alueella on myös yksittäisiä lehtomaisen kankaan palstoja (Kuva 40). Alueella on vanhempia ja arvokkaampia metsiä, mutta alueella on runsaasti myös käsiteltyjä talousmetsiä. Suurin osa metsistä on alle 100-vuotiaita, mutta alueella on myös muutama yli 109-vuotias metsä (Kuva 41). Metsät ovat pääosin havupuuvaltaisia, mutta osassa metsistä havupuiden joukossa on myös lehtipuita. Järvien rannat ovat monessa kohtaa kivikkoisia tai rajautuvat suohon. Järvien rannoilla on jonkin verran myös hiekkarantoja ja asutusta. Metsät sijoittuvat pääosin kivennäismaalle, lukuun ottamatta joitakin pienialaisia turvepohjaisia korpi- ja rämeläikkuja. Selvitysalueella on monia luonnontilaisia ja laaja-alaisiakin soita. Suuri osa selvitysalueen soista ovat kuitenkin muokattuja ja ojitettuja soita, joita ei luokitella luontokohteiksi. Selvitysalueen virtavedet ovat monin paikoin muokattuja, mutta alueelta löytyi myös luontokohteina rajattuja virtavesiä. Joidenkin luonnontilaisten virtavesien rannoilla havaittiin myös lehtomaisuutta. Kasvillisuus selvityksissä kierrettiin kaikki selvitysalueiden mahdolliset luontoarvokohteet mahdollisimman perusteellisesti (Kuva 42).

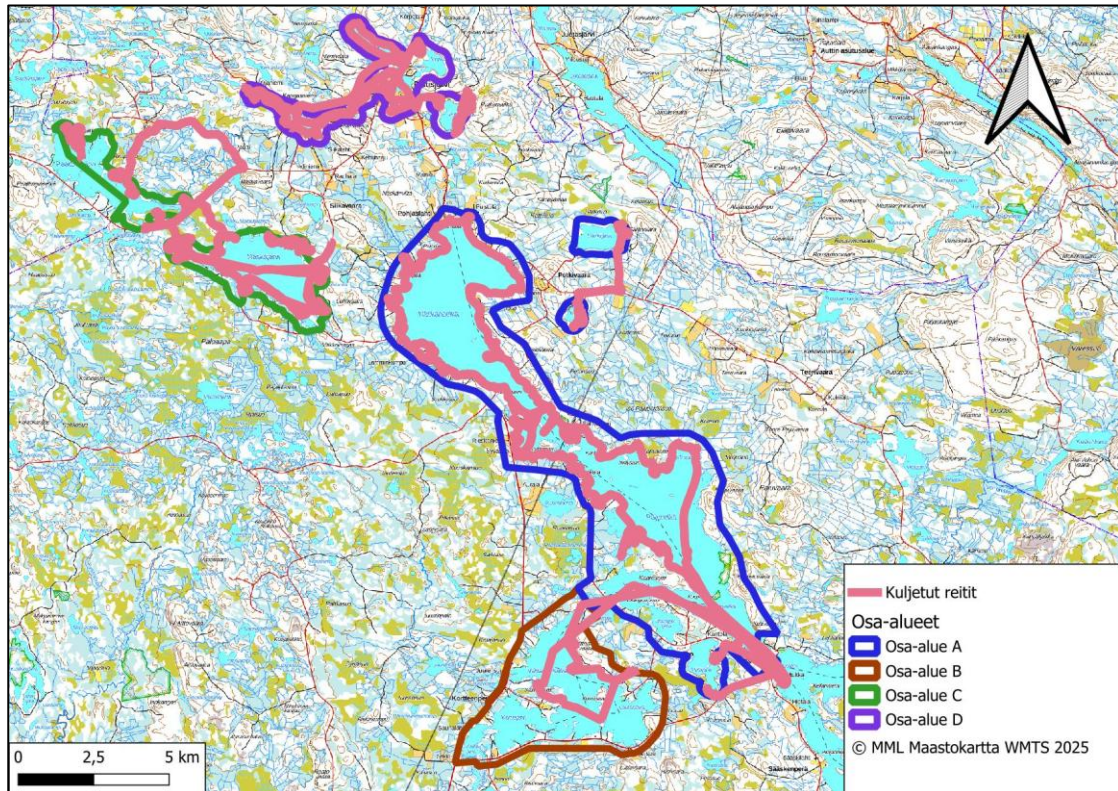
Kuva 40 Kasvupaikkatyypit metsäkuvioittain kaava- ja selvitysalueella (Metsäkeskus 2025).

23.3.2026

OT

Kuva 41 Puuston ikä selvitysalueen eteläosissa (Luonnonvarakeskus 2023).

Kuva 42 Maastoselvityksissä kuljetut reitit.

3.11.3.3 Suojelualueet ja ennen luontoselvitystä tunnetut arvokkaat alueet

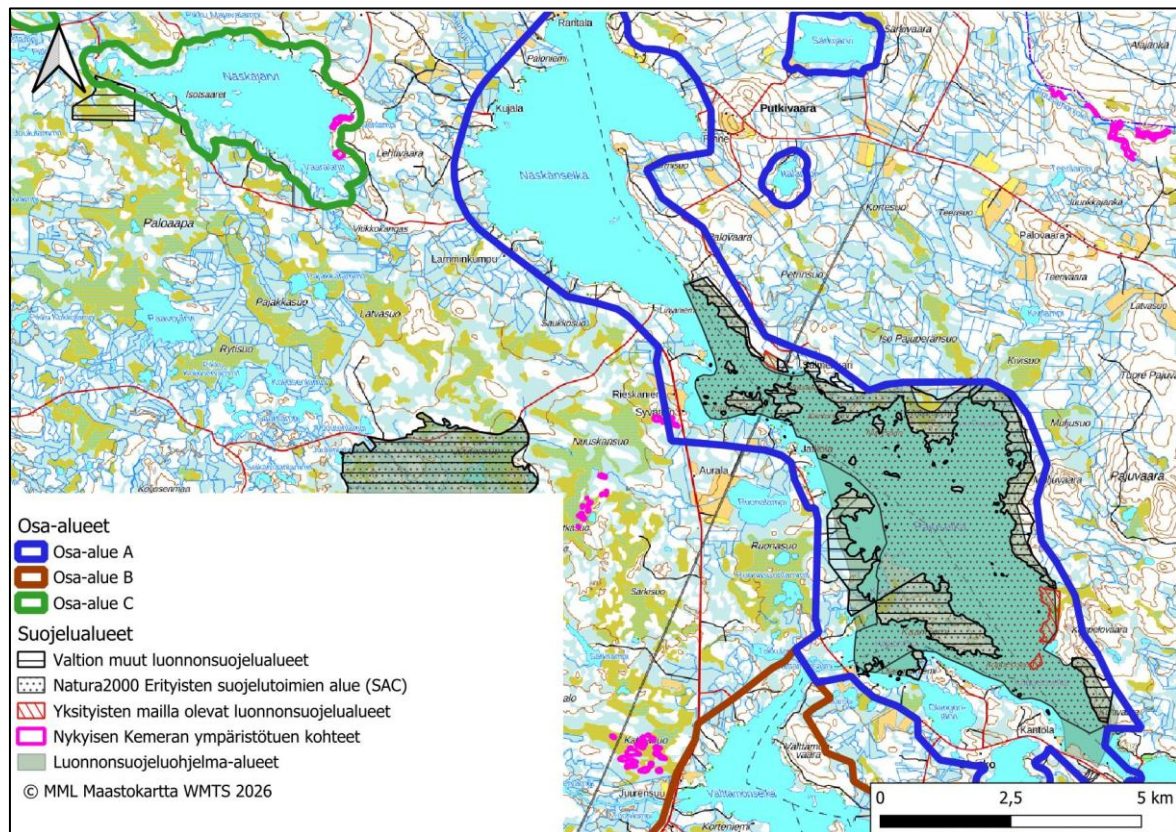
Alla on esitetty koosteena taulukko (Taulukko 3) rantaosayleiskaavan selvitysalueen erilaisista suojelualueista.

Taulukko 3 Rantaosayleiskaavan selvitysalueella sijaitsevat Natura-alueet, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet, luonnonsuojelualueet, valtion maille perustettavat suojelualueet (valtion muut luonnonsuojelualueet) sekä Kemera-ympäristötuen kohteet. Kaikki kohteet on esitetty kartalla taulukon alapuolella.

Nimi	Osa-alue	Suojeluperuste	Alueen tyyppi
Simojärven Natura-alue (SAC)	A	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34§	Natura-alue
Simojärven rantojensuojeluohjelma-alue	A	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 16§	Luonnonsuojeluohjelma-alue
Korkea-Ahon yksityinen luonnonsuojelualue	A	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 47§	Yksityinen luonnonsuojelualue
Koppelonsaaren yksityinen luonnonsuojelualue	A	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 47§	Yksityinen luonnonsuojelualue
Koppelonsaaren luonnonsuojelualue 2	A	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 47§	Yksityinen luonnonsuojelualue
Simojärvi (rso)	A	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 46§	Muu valtion luonnonsuojelualue

23.3.2026

OT

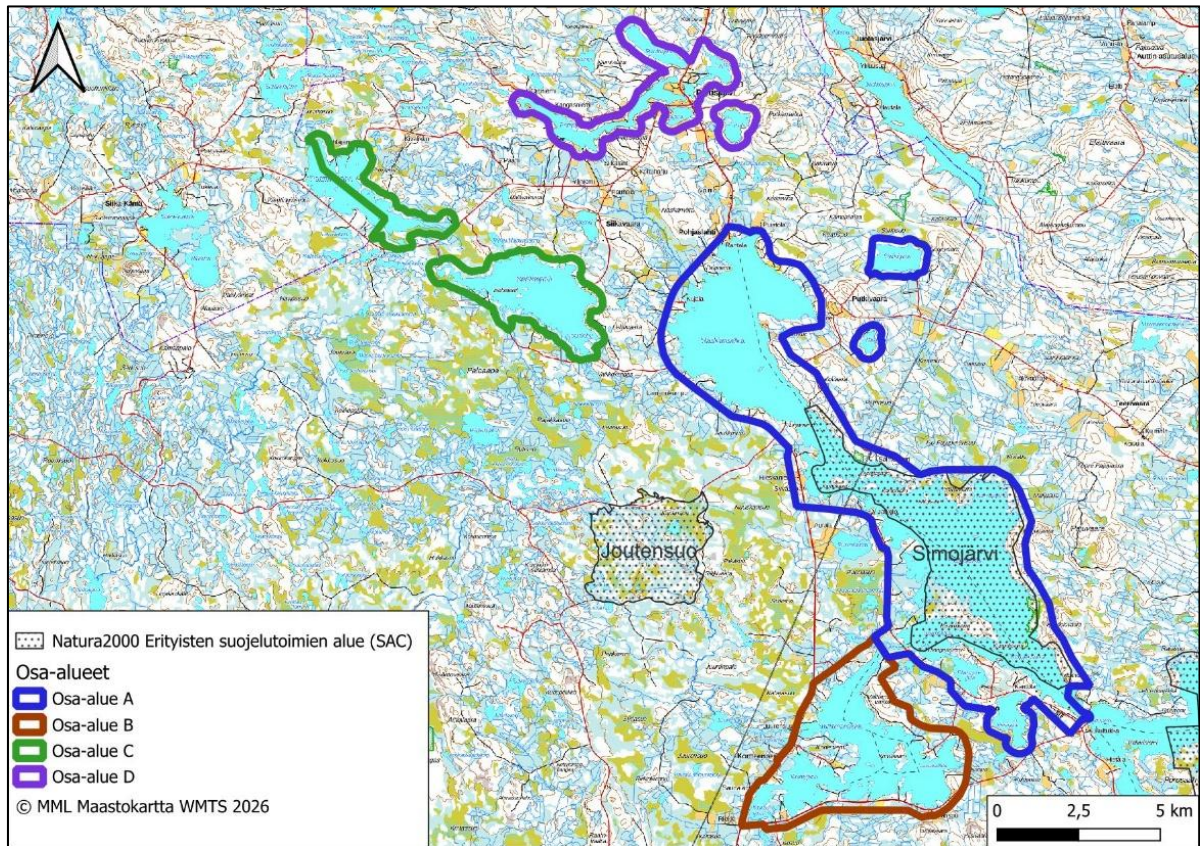

Kuva 43. Rantaosayleiskaavan selvitysalueella sekä sen läheisyydessä sijaitsevat Natura-alueet, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet, luonnonsuojelualueet, valtion maille perustettavat suojelualueet (valtion muut luonnonsuojelualueet) sekä Kemera-ympäristötukikohteet.

3.11.3.3.1 Natura-alueet

Rantaosayleiskaava-alueella sijaitsee Simojärven Natura-alue (SAC, Kuva 44). Joutensuon Natura-alue (SAC) sijaitsee noin 2,6 kilometrin päässä selvitysalueesta. Selvitysalueella on myös useita kemera-ympäristötukikohteita ja Metsälain 10 §:n perusteella suojeltuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä.

Simojärvi (FI1301205) on liitetty Suomen Natura 2000 -suojeluverkostoon luontodirektiivin perusteella (SAC-alue). Alueen pinta-ala on 6 367 ha. Suojelun perusteena olevat luontotyypit: hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet, vaihtumissuot ja rantasuot, aapasuot, borealiset luonnonmetsät, puustoiset suot. Suojelun perusteena olevat lajit: saukko.

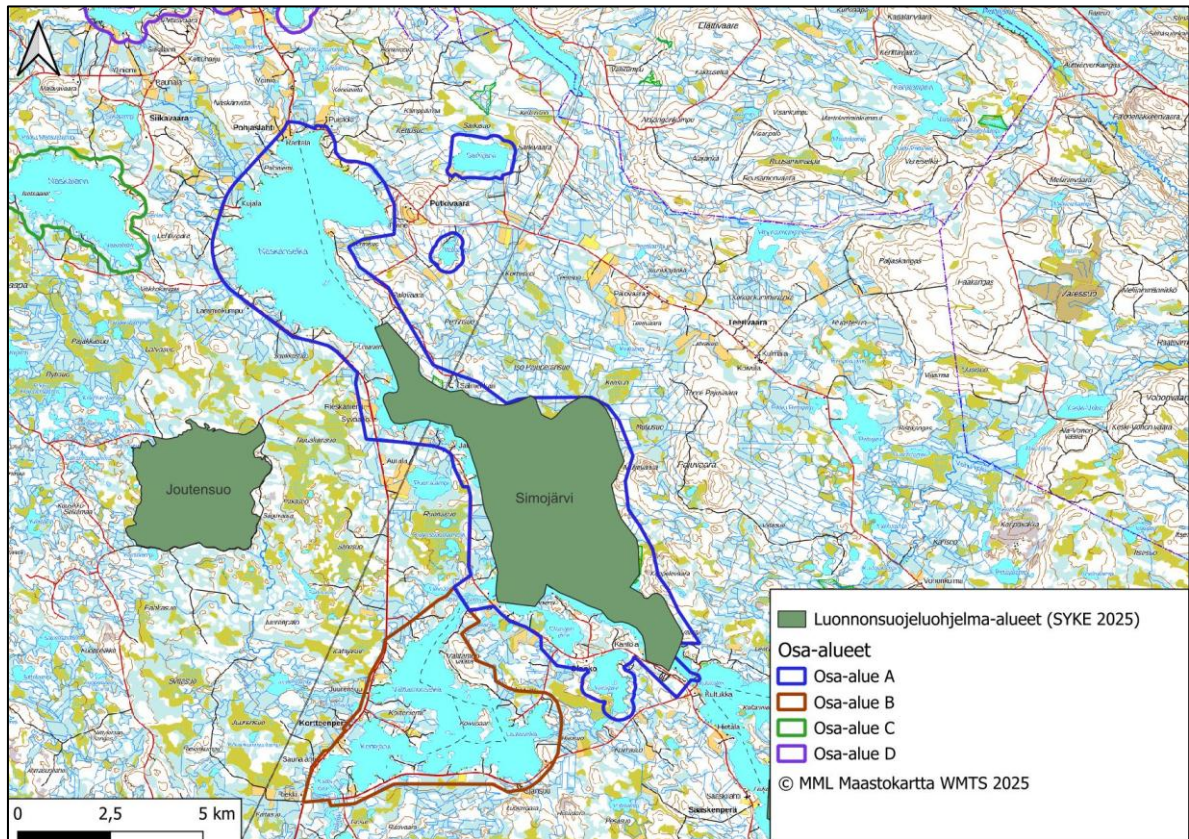
Kuva 44. Natura-alueet selvitysalueella

3.11.3.3.2 Suojeluohjelmien kohteet

Suomessa on seitsemän valtakunnallista luonnonsuojeluohjelmaa (soiden, lintuvesien, harjujen, lehtojen, rantojen ja vanhojen metsien suojeluohjelmat sekä lisäksi kansallis- ja luonnonpuistojen kehittämisohjelma). Suojeluohjelmakohteet on esitetty kuvassa (Kuva 45). Suuri osa Simojärvestä kuuluu rantojensuojeluohjelmaan (**Simojärvi, RSO120117**), joka sisältyy Simojärven Natura-alueeseen.

23.3.2026

OT

Kuva 45 Simojärven rantojen suojeleluohjelmaan kuuluva alue osa-alueella A.

3.11.3.3.3 Luonnonsuojelualueet ja perustettavat suojelualueet

Selvitysalueella Simojärven rannalla sijaitsee kolme yksityistä luonnonsuojelualuetta (Kuva 46): **Korkea-Aho (YSA 128090)**, **Koppelon saaren luonnonsuojelualue (YSA128087)** ja **Koppelon saaren luonnonsuojelualue 2 (YSA 128136)**. **Jokirannan luonnonmetsä (YSA206554)** sijaitsee noin puolen kilometrin päässä osa-alue A:n selvitysalueesta.

Lisäksi selvitysalueella on kaksi valtion maille perustettavaa suojelualuetta (valtion muu luonnonsuojelualue), joista Simojärven suojelualueeseen kuuluvat lähes kaikki Rieskalahden ja Takasalmen saaret, Näskänselän Palovaaran läheinen ranta-alue sekä Pajuselän ja Koppelon selän saaret sekä ranta-alueita näistä (Kuva 47). Muut suojelualueet sijaitsevat yli 1,5 kilometrin päässä kaava-alueen rajauksesta.

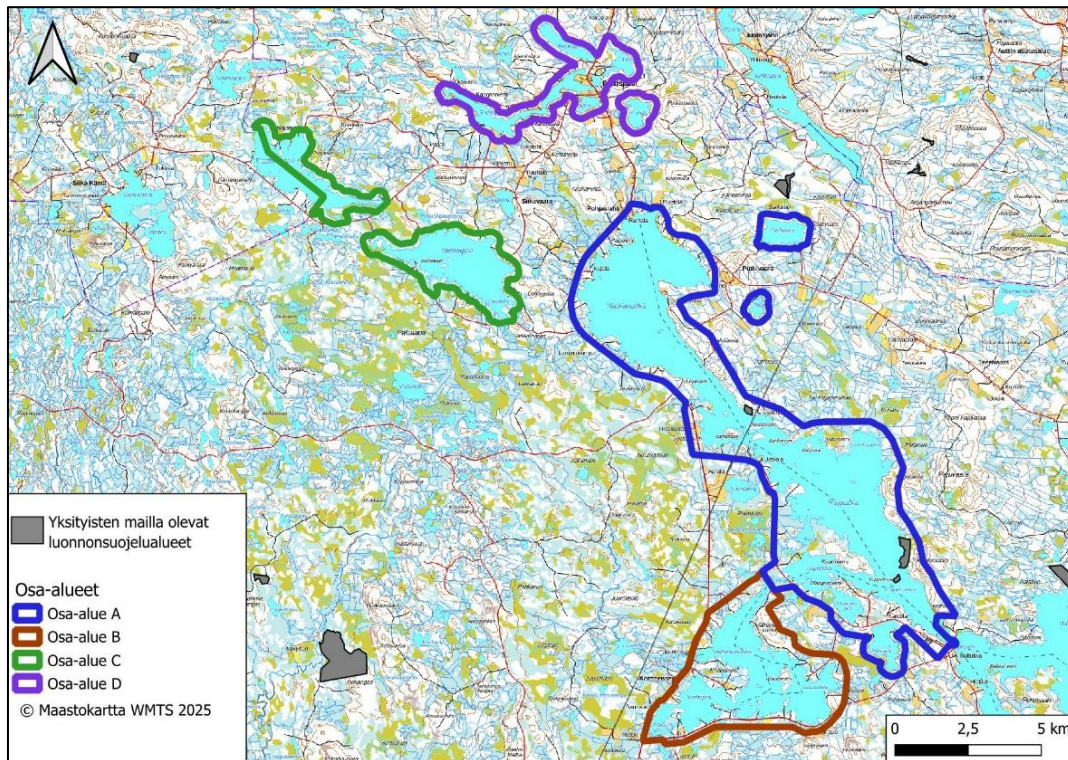
Selvitysalueelle ei sijoitu muita suojeluohjelmien kohteita, valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, kivikoita tai tuuli- ja rantakerrostumia eikä arvokkaita kallioalueita (Syke 2025).

Simojärvi on osa suojeltua valuma-aluetta, koskiensuojelulain piiriin kuuluvaa kohdetta (Simojoen vesistö, MUU120042).

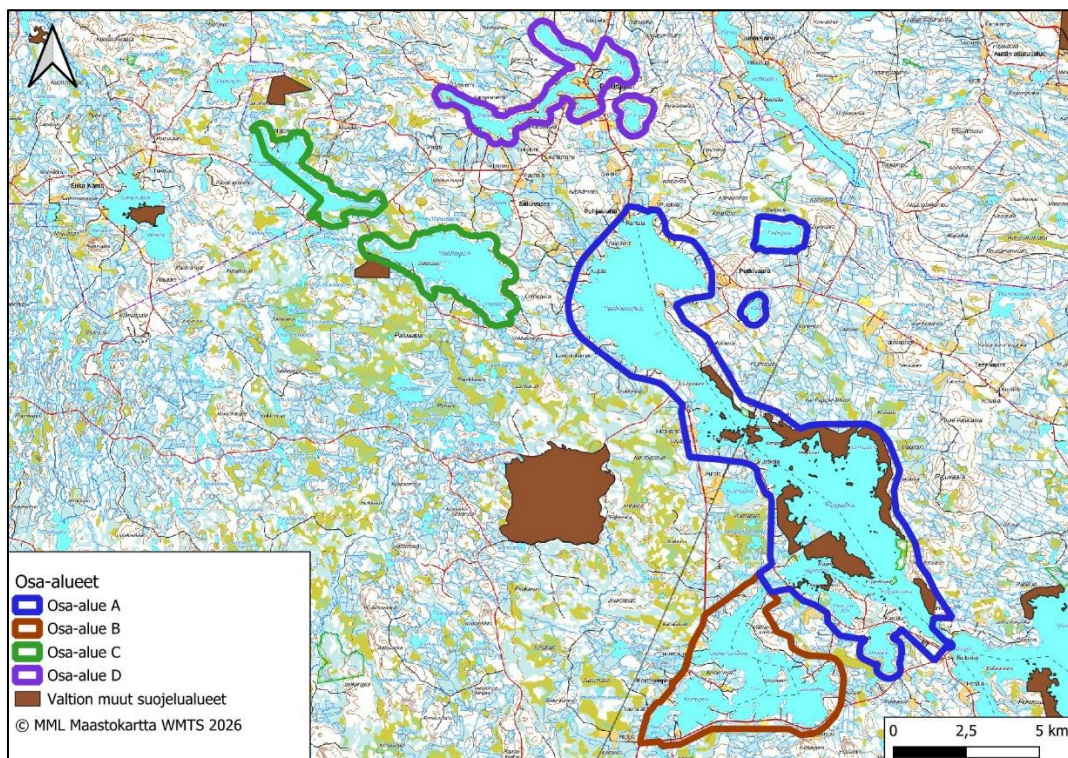
23.3.2026

OT

Selvitysalueella on myös useita Kemera-ympäristötukikohteita (34/2015, 19 §).

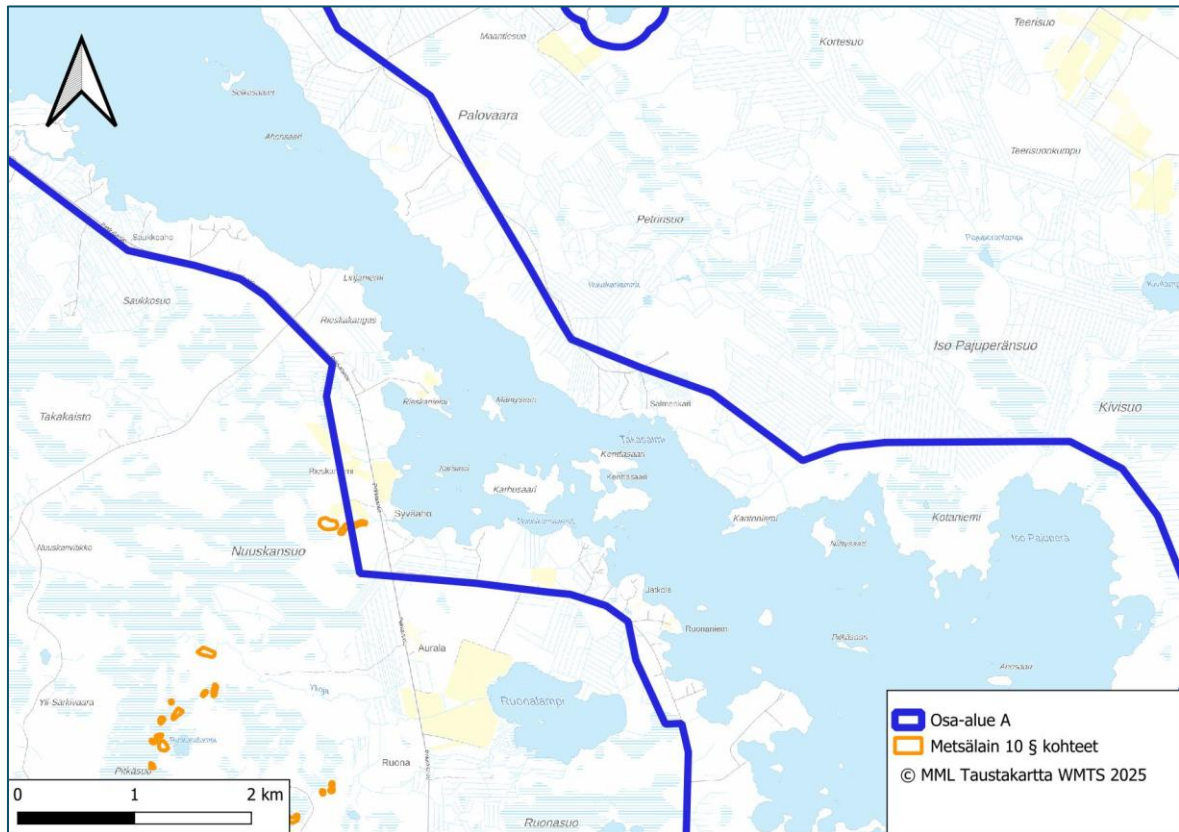
Kuva 46. Yksityisten mailla olevat luonnonsuojelualueet

Kuva 47. Valtion maille perustettavat suojelualueet (valtion muut suojelualueet) selvitysalueella.

3.11.3.3.4 Metsälain kohteet

Selvitysalueella on myös Metsälain 10 §:n perusteella suojeltuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä (Kuva 48).

Kuva 48. Metsälakikohteet osa-alueella A (Metsäkeskus 2025)

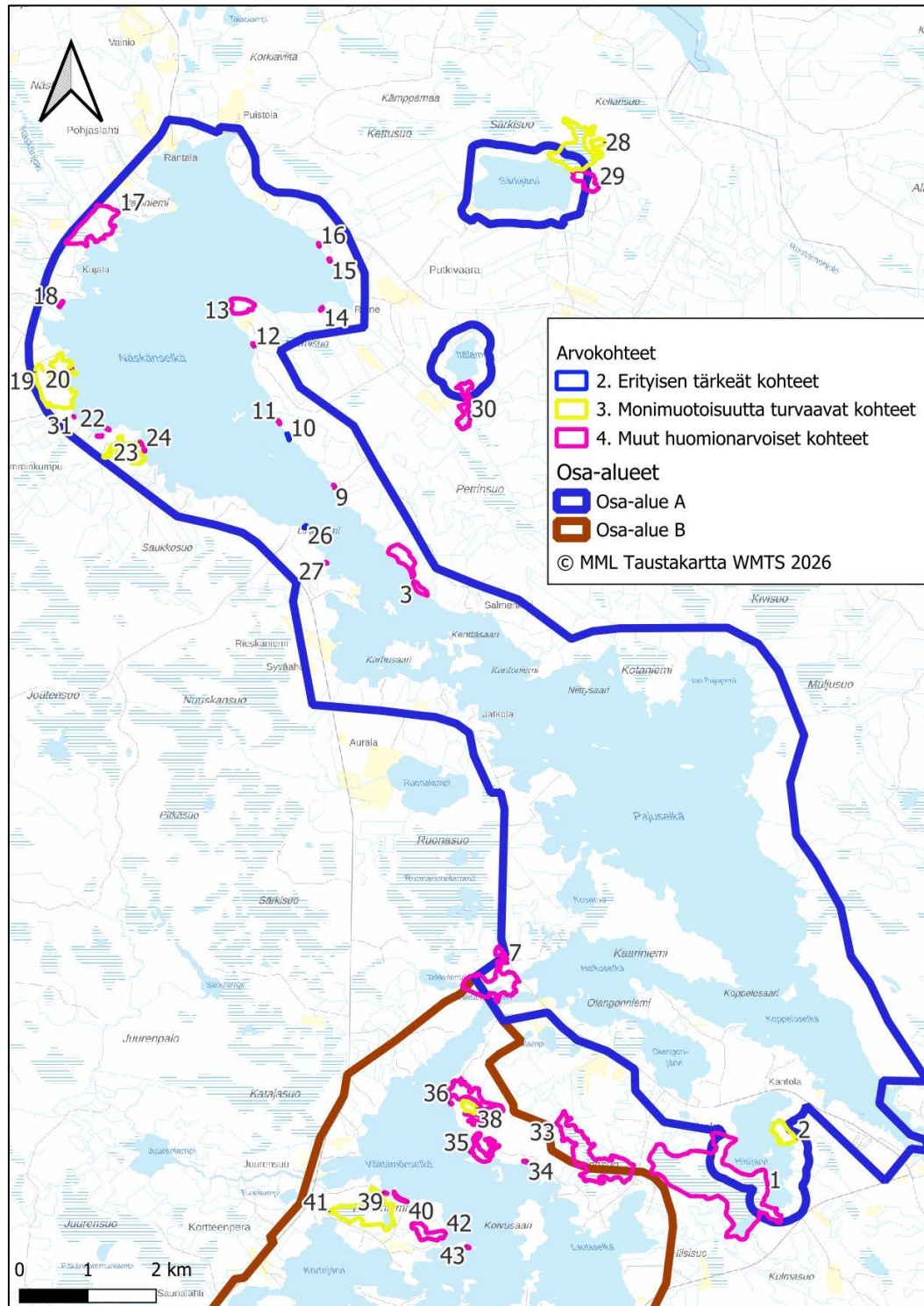
3.11.3.4 Arvokkaat kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet

Osa-alueeseen A kuuluu suurin osa Simojärvestä, Särkijärvi, Itälampi sekä edellä mainittujen järvien rannat. Osa-alueella A on 32 rajattua arvokohdetta, joista neljä on arvoluokan 1 kohteita. Simojärven Natura-alue (SAC) ja alueen yksityiset luonnonsuojelualueet ovat kokonaisuudessaan lainsäädännöllä turvattuja kohteita. Arvoluokan 2 kohteita on kaksi, ja molemmat niistä ovat hiekkarantoja. Arvoluokan 2 hiekkarannat ovat Luonnonsuojelulailla suojeltujen hiekkarantojen rajaamattomia esiintymiä. Simojärven itäpuolen rannat ovat pääosin kivikkorantaisia, mutta Simojärven länsiosissa soistumien osuus kasvaa. Itälampi ja Särkijärvi ovat pienialaisia järviä, joiden rannat ovat pääasiassa ojitettua suota tai turvekangasta. Suurin osa osa-alueen A arvokohteista on hiekkarantoja ja luonnontilaisia tai sen kaltaisia soita. Tämän lisäksi osa-alueen A arvokohteissa on varttuneita ja vanhoja metsiä, suolampi ja jokia.

23.3.2026

OT

Luontoselvityksen perusteella rajatut kohteet on esitetty kuvassa ja taulukossa (Kuva 49 ja Taulukko 4). Kohteista on kuvat ja tarkemmat kuvaukset kaavaselostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä (Liite 9).

Kuva 49. Kaikki osa-alueen A luontokohteet kartalla

23.3.2026

OT

Taulukko 4 Suunnittelualueelta rajatut arvokohteet. Luontokohteiden luontotyyppien uhanalaisuusluokista suluissa ensimmäisenä on mainittu luontotyyppin koko maan uhanalaisuusluokka ja jälkimmäisenä uhanalaisuusluokka Pohjois-Suomessa.

Kohteen nro	Nimi	Pinta-ala (ha)	Suojeluperuste	Luontotyyppi	Arvo-luokka
1	Hiisijärven lou- naipuolen suo ja lampi	118	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Kalvakkarämeet (NT/LC), suo- lammet (NT/LC)	4
2	Hiisijärven itä- puolen metsä	7	Uhanalaiset luonto- tyypit	Vanhat havupuuvaltaiset tuo- reet kankaat (EN/EN)	3
3	-	1,8	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Korpirämeet (EN/NT)	4
4	-	8	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Sarakorvet (VU/NT), Luhtane- vat (NT/LC)	4
7	Multilahden läntinen suo	23,3	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Lyhytkorsirämeet (NT/LC), Suolammet (NT/LC)	4
9	-	0,03	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
10	-	0,1	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
11	-	0,015	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
12	-	0,07	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
13	Nurminiemen kärki	6	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Varttuneet kuivahkot kankaat (VU/NT)	4
14	-	0,1	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
15	-	0,1	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
16	-	0,075	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
17	Kannasniemen pohjoispuolen suo ja Näskän- joki	23,4	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Kalvakkarämeet (NT/LC), Ha- vumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (VU/NT)	4
18	-	0,19	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
19	-	29	Uhanalaiset luonto- tyypit	Korpirämeet (EN/NT), Kalvak- karämeet (NT/LC)	4
20	-	0,04	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
21	-	0,12	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
22	-	0,08	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
23	-	0,09	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
24	-	0,1	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4

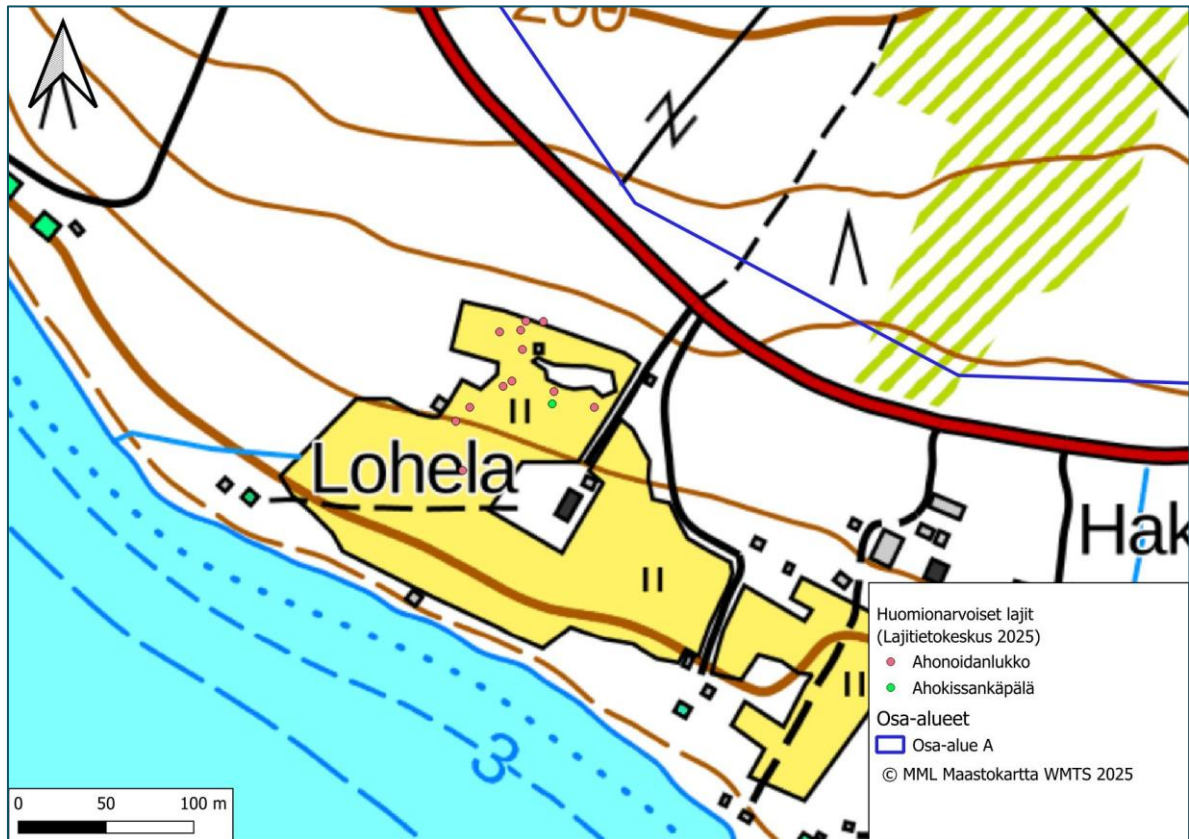
23.3.2026

OT

25	Eteläojanniemmen suo ja joki	9,5	Uhanalaiset luontotyypit	Isovarpurämeet (NT/LC), havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (VU/NT)	3
26	Linjaniemen hiekkaranta	0,1	Luonnonsuojelulain 64§ suojellun luontotyyppin (hiekkarannat) rajaamaton esiintymä.	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	2
27	-	0,06	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4
28	Särkijärven koillispuolen suo	26	Uhanalaiset luontotyypit	Saranevat (NT/LC), Rimpinevat (LC/LC), Ruohokorvet (VU/NT)	3
29	Särkijärven itäpuolen suo	6,6	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Sarakorvet (VU/NT), Luhtanevat (NT/LC)	4
30	Itälammen eteläpuolen suo	7,5	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Korpirämeet (EN/NT)	4
31	-	0,02	Monimuotoisuutta tukeva kohde	Järvien hiekka- ja hietarannat (VU/NT)	4

3.11.3.5 Huomionarvoiset kasvilajit ja sienet

Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa on havaintoja huomionarvoisista kasvi- ja sienilajeista (Suomen Lajitietokeskus 2025). Osa-alueelta A on havaintoja ahonoidanlukosta (NT) ja ahokissankäpälastä (NT) Lohelan pihapiiristä (Kuva 50).

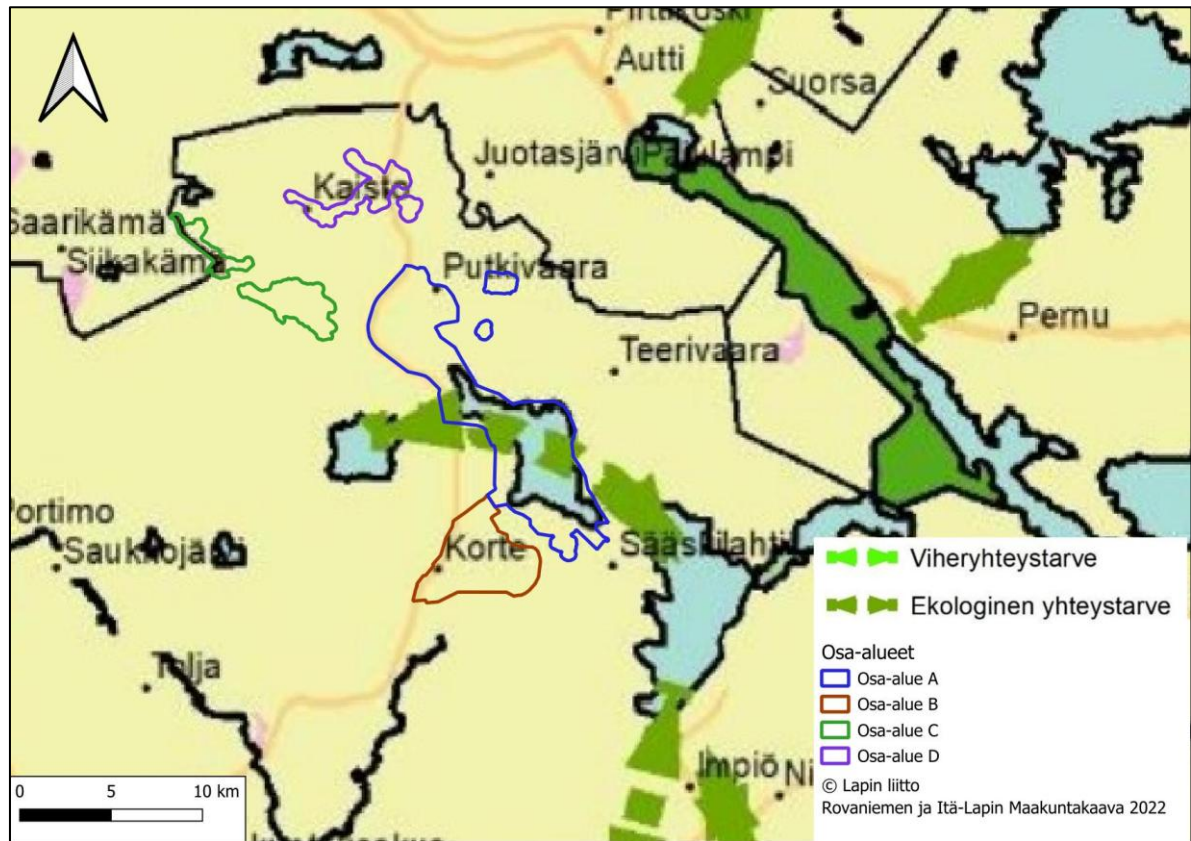
Kuva 50. Huomionarvoiset lajit osa-alueen A pohjoisosassa Simojärven Näskänselän rannassa (Suomen Lajitietokeskus 2025)

3.11.4 Ekologiset yhteydet

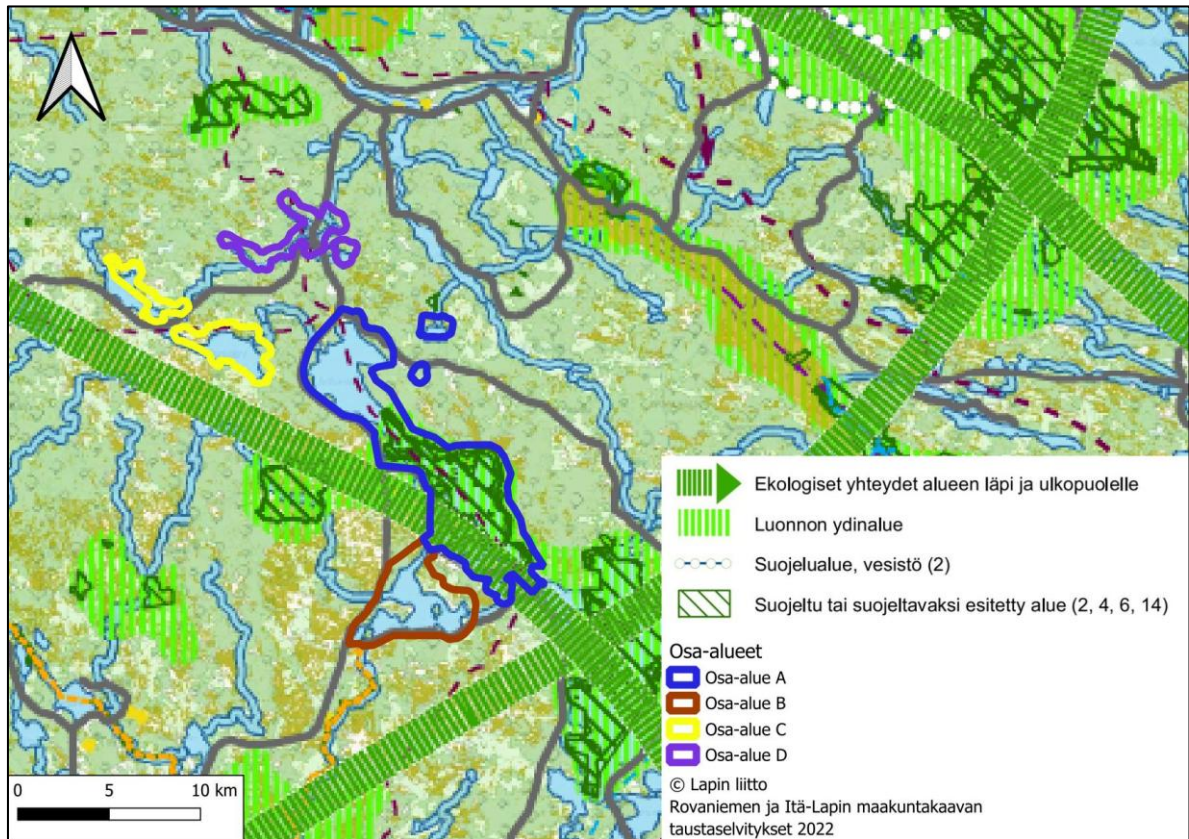
Ekologiset käytävät ovat kulkureittejä, joiden kautta eläimet ja myös kasvit voivat siirtyä alueelta toiselle niille muutoin epäsuotuisien alueiden läpi. Ekologisia käytäviä ovat metsävyöhykkeet, metsä-peltoyhteydet, virtavedet ja muut viherympäristöjen ketjut. Pääsääntöisesti ekologinen käytävä toimii sitä paremmin mitä leveämpi ja parempilaatuinen se on. Tiet, asuinalueet ja muut rakennetut alueet ovat monille lajeille kulkuesteitä, jotka katkaisevat tai heikentävät ekologisen yhteyden toimivuutta. Ekologiset käytävät muodostavat verkoston, joka yhdistää toisiinsa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ydinalueita, esimerkiksi luonnonsuojelualueita ja laajoja metsäalueita.

Ranuan ekologisia yhteyksiä on selvitetty vuonna 2022 uuden Maakuntakaavan laatimisen yhteydessä. Lapin maakuntakaavan kaavaselostuksessa selvitysalueelle osuu ekologinen yhteystarve (Kuva 51). Ekologinen yhteystarve on kaavaselostuksen mukaan ”nykyisin toimiva ja maankäytössä rakentamiselta vapaana pidettävä tai tiedossa oleva yhteys ekologisessa verkostossa” (Lapin liitto 2022a). Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan maisemaa ja kulttuuriympäristöä koskevassa taustaselityksessä selvitysalue osuu osittain ekologisen yhteyden varrelle ja luonnon ydinalueelle (Lapin liitto 2022b, Kuva 52). Ekologiset yhteydet

sijoittuvat molemmissa selvityksissä osa-alueelle A. Muille selvityksen osa-alueille ei sijoitu maakuntatason ekologisia yhteyksiä tai luonnon ydinalueita.

Kuva 51. Ekologiset yhteystarpeet selvitysalueella (Lapin liitto 2022)

Kuva 52. Maakuntakaavan luonnonympäristöä koskevassa taustaselvityksessä määritellyt ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueet selvitysalueella. Selitteessä viitatus lähteet: Suomen Ympäristökeskuksen Oiva-aineisto 2013–2014, Itä-Lapin maakuntakaava 2003, Soiden suojeluohjelman aineisto 2013, Metsähallituksen paikkatietoaineistot 2014.

3.11.5 Linnusto

Osayleiskaavaa varten on laadittu Simojärven pohjoisosien linnustaselvitys, joka on tämän kaavaselostuksen liitteenä (Liite 5). Simojärven pohjoisosien linnustaselvitys tehtiin 19.5.–17.7.2025 yhteensä 24 päivää. Tarkemmat laskentapäivät ja säätila esitetty Linnustaselvitysliitteessä (Liite 5). Laskennoissa pyrittiin selvittämään alueen linnustoa. Selvitysalueeseen kuuluivat kaavoitettavana olevien Simojärven pohjoisten osien rantaosayleiskaava-alueet A, B, C ja D, eli Simojärven Koppeloselkä, Pajuselkä ja Näskänselkä, Välttämönselkä, Kortejärvi, Lautaselkä, Hiisijärvi sekä Itälampi, Särkijärvi, Näskänjärvi, Paattinkijärven Ranuan puoleiset alueet, Piittisjärvi, Syväjärvi, Ruuhijärvi, Tyyräsenjärvi ja Putkenjärvi.

Lintulaskennat aloitettiin heti jäiden lähdön jälkeen, jolloin vesilinnut eivät ole menneet vielä pesimään vaan ovat vesistöillä. Järvet kierrettiin mahdollisimman lähellä rantaviivaa lasikuituveneellä ja kumiveneellä moottoria apuna käyttäen kahteen kertaan ensin touko-kesäkuun vaihteessa ja toisen kerran juhannuksen jälkeen laskien vesilintupoikueet. Kaikki havainnot

laji, lukumäärä ja sukupuoli kirjattiin GPS laitteeseen paikkatiedoksi. Nämä havainnot siirrettiin QGIS karttaohjelmaan. Lisäksi tehtiin autolla pistelaskentoja pysähtyen noin 700–100 metrin välein noin viideksi minuutiksi ja kirjaten kaikki linnut. Laskennoissa noudatettiin Luonnontieteellisen museon laskentaohjeita. Laskennat suorittavat lintuasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina oli Raimo Mattila. Raportin laati Olli-Pekka Karlin.

3.11.5.1 Havainnot

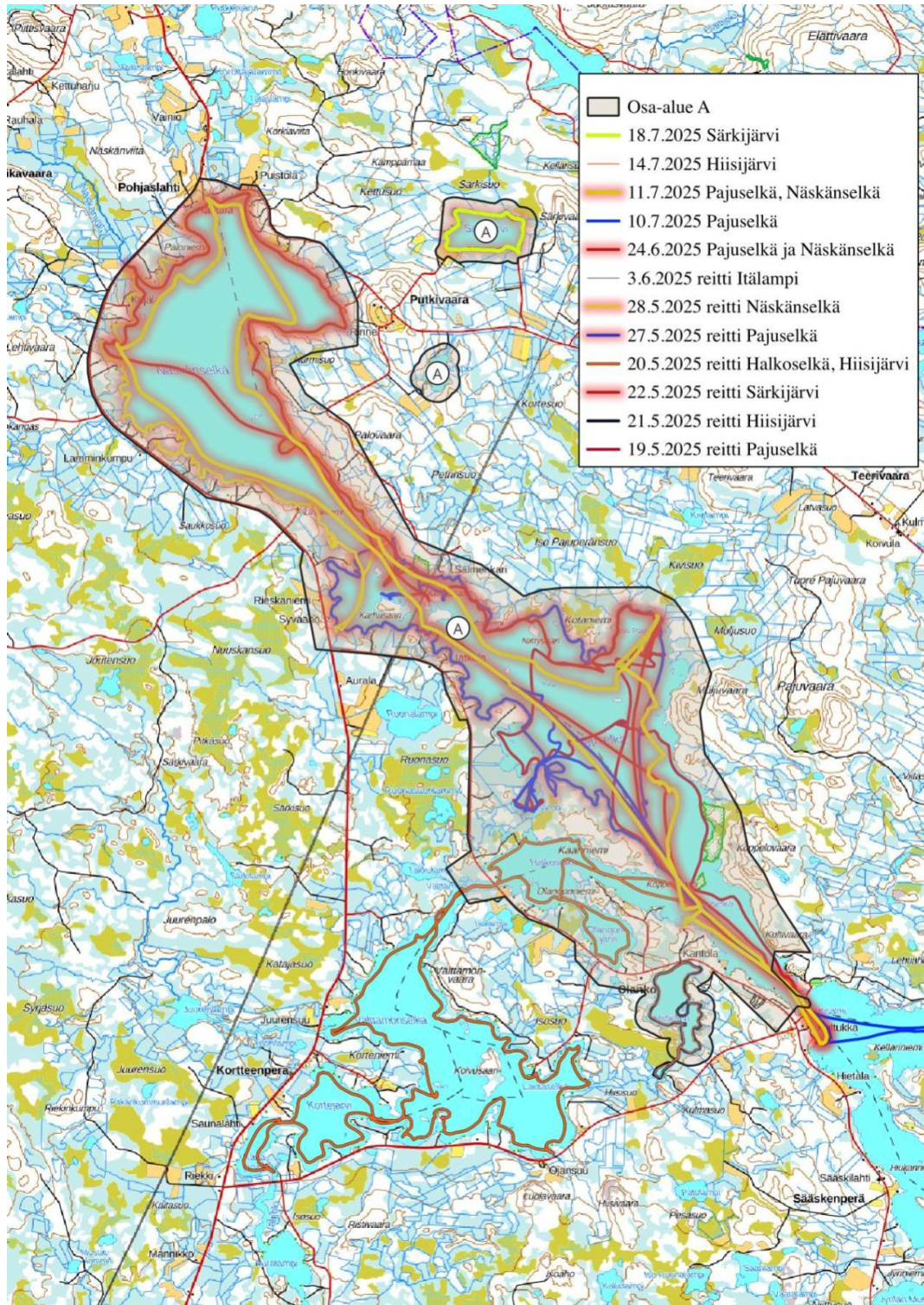
Simojärven pohjoisosat Pajuselkä, Näskänselkä, Särkijärvi ja Itälampi

Yleisimmät linnut olivat kuikka, tukkakoskelo ja rantasipi.

Simojärven pohjoisosien merkittävimmät lintualueet ovat Kosamo, Pajuselän kaakkoispuolen pienet saaret ja Koljasenlahti.

23.3.2026

OT

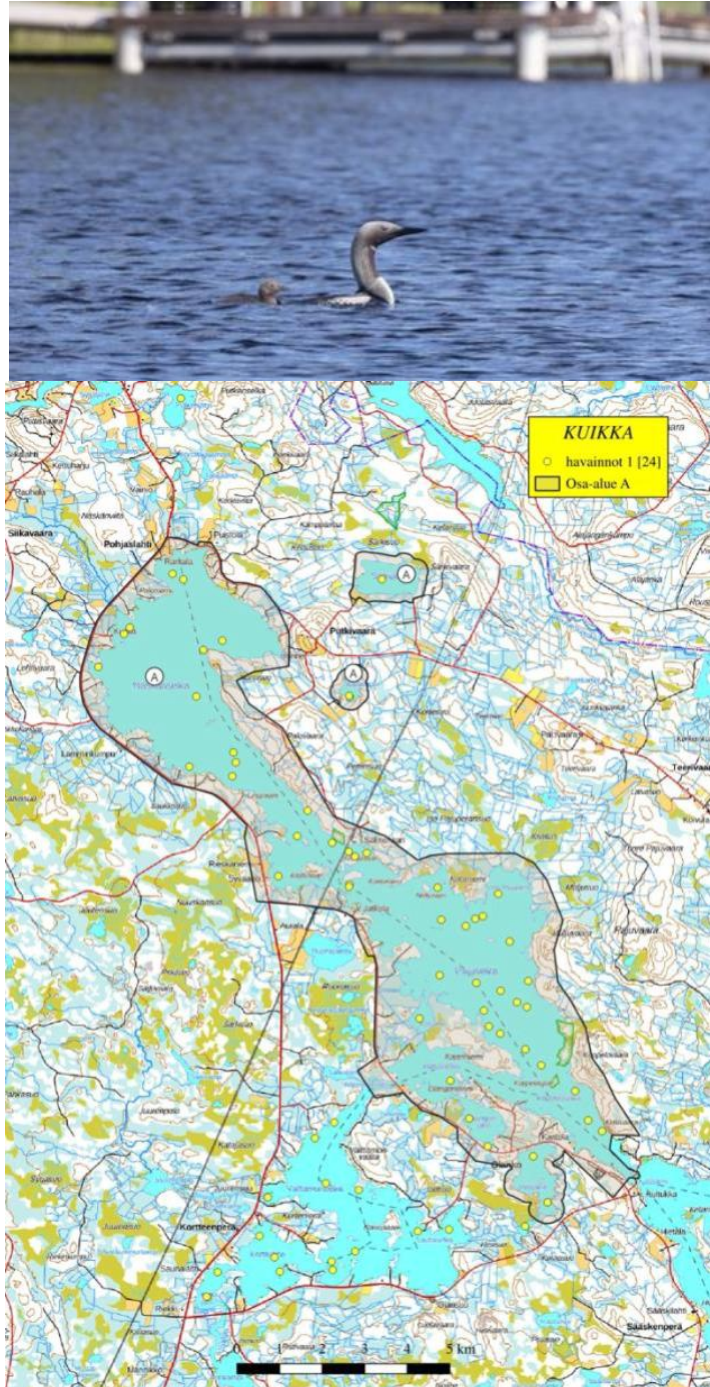
Kuva 53 Kuljetut venereitit Simojärven pohjoisosissa.

23.3.2026

OT

Kuikka

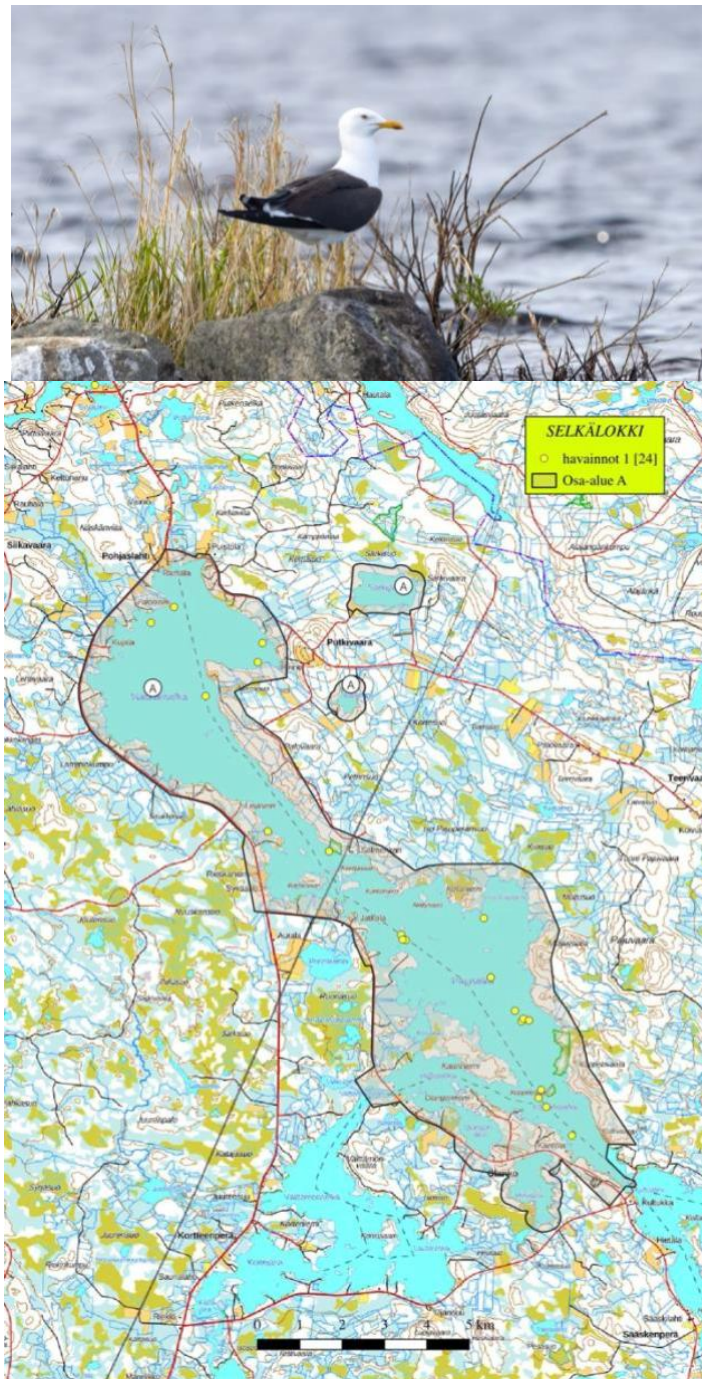
Kuikkia tavattiin tasaisesti koko alueella. Poikueita havaittiin kolme ja pesiä löydettiin yksi. Alueen näkyvin ja kuuluvuin lintu. Suurimmat kerääntymät oli 11.7 havaitut 7,6 ja 5 yksilön parvia. Kuikkapari myös Itälammella ja Särkijärvellä.

Kuva 54 Kuikkahavainnot. Valokuva © Olli-Pekka Karlin

Selkälokki

Selkälökistä saatiin 24 havaintoa. Selkälokki pesi kahden parin voimin Pajuselän pienillä saarilla. Useasti istui venereittien merkkien päällä ja Vitikkosaaren kareilla. Lapin kokonaiskannan on viimeisemmän arvion mukaan noin 20 paria. (Hario, M. 2025 Vuoden lintu 2024: Selkälökin väheneminen jatkuu. – Linnut vuosikirja 2024: 6–15).

Kuva 55 Selkälökkihavainnot. Valokuva © Olli-Pekka Karlin

Tukkakoskelo

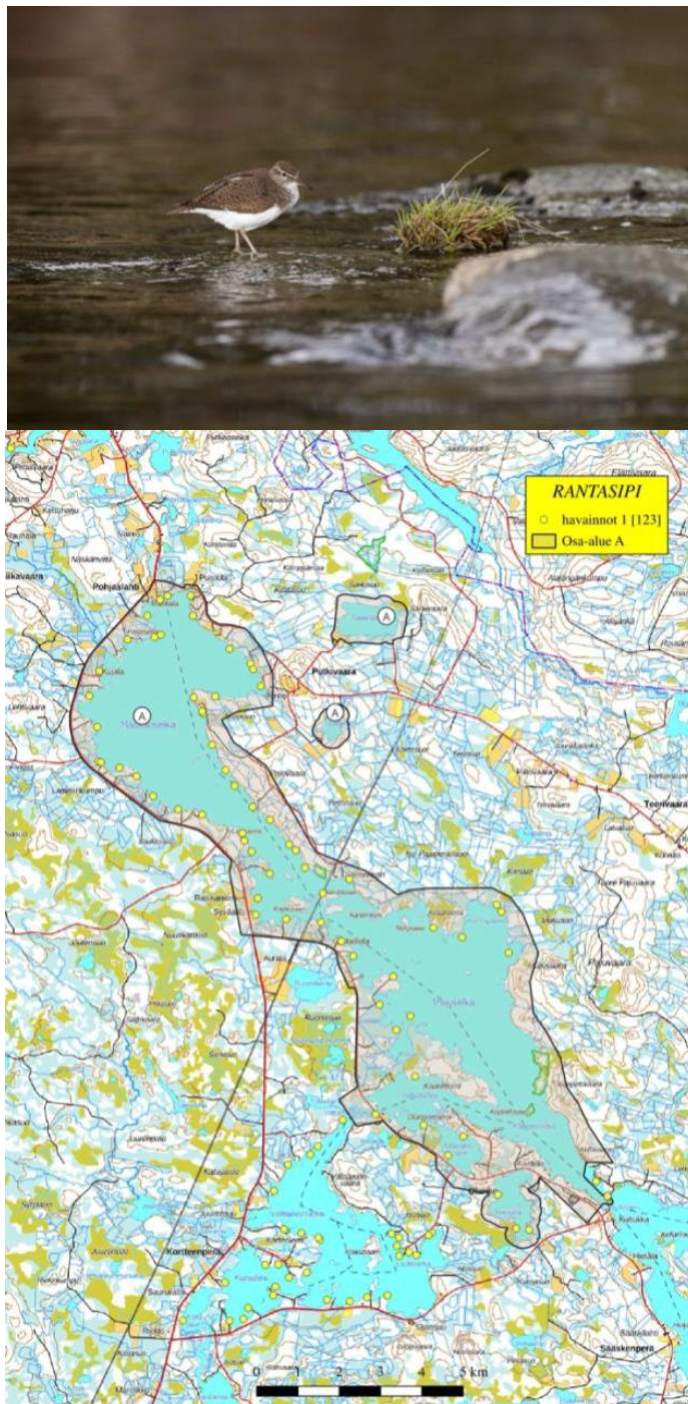
Tukkakoskelo esiintyy Näskänselällä runsaammin kuin Pajuselällä.

Kuva 56 Tukkakoskelohavainnot. Valokuva © Olli-Pekka Karlin

Rantasipi

Rantasipiä tavataan tasaisesti koko järven rantaviivan alueella.

Kuva 57 Rantasipihavainnot. Valokuva © Olli-Pekka Karlin

Telkkä

Alueella on telkänpönttöjä monen mökin pihapiirissä, siitä huolimatta telkkäpoikueita tavattiin heinäkuussa vain muutama.

Kuva 58 Telkkähavainnot. Valokuva © Olli-Pekka Karlin

Metso

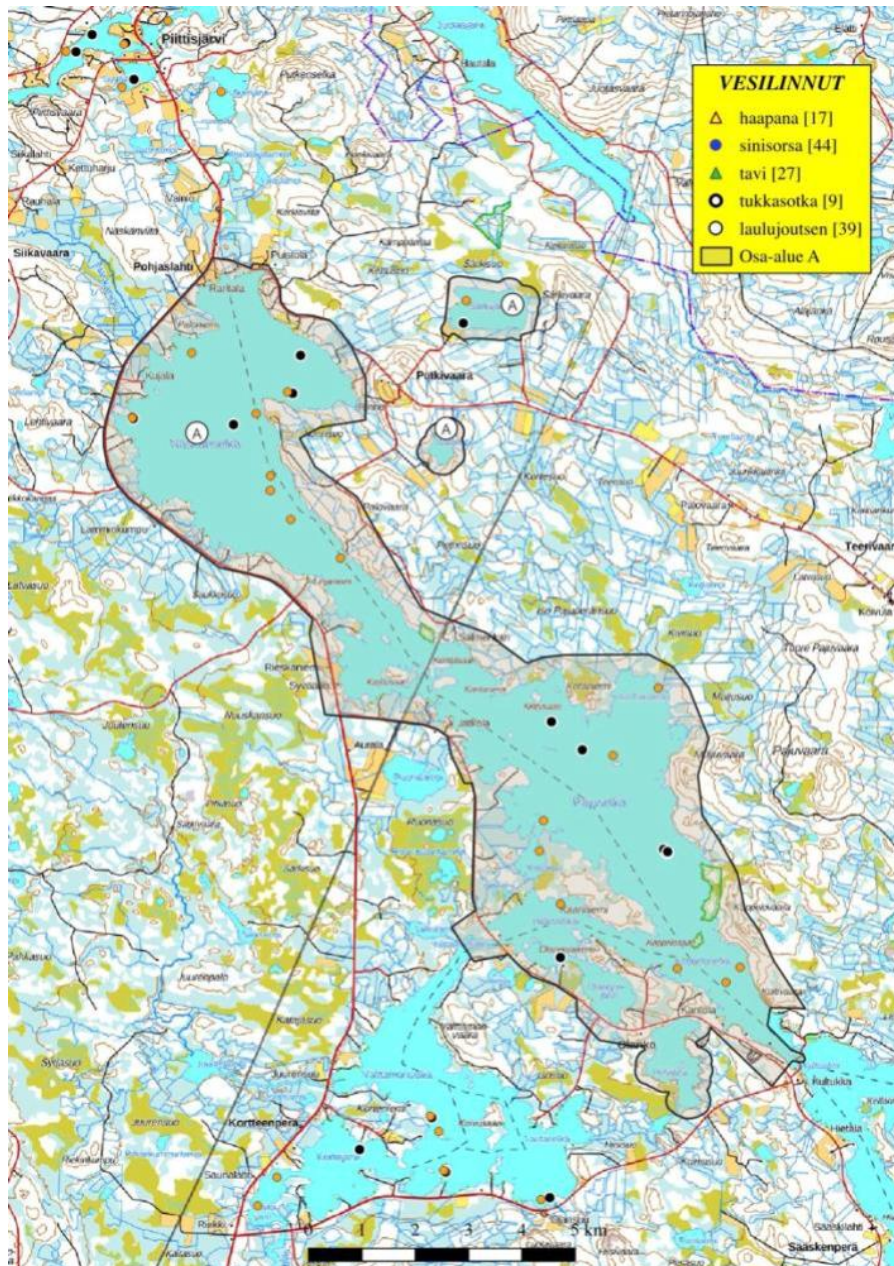
Alueella on metson soidinpaikka.

23.3.2026

OT

Vesilinnut

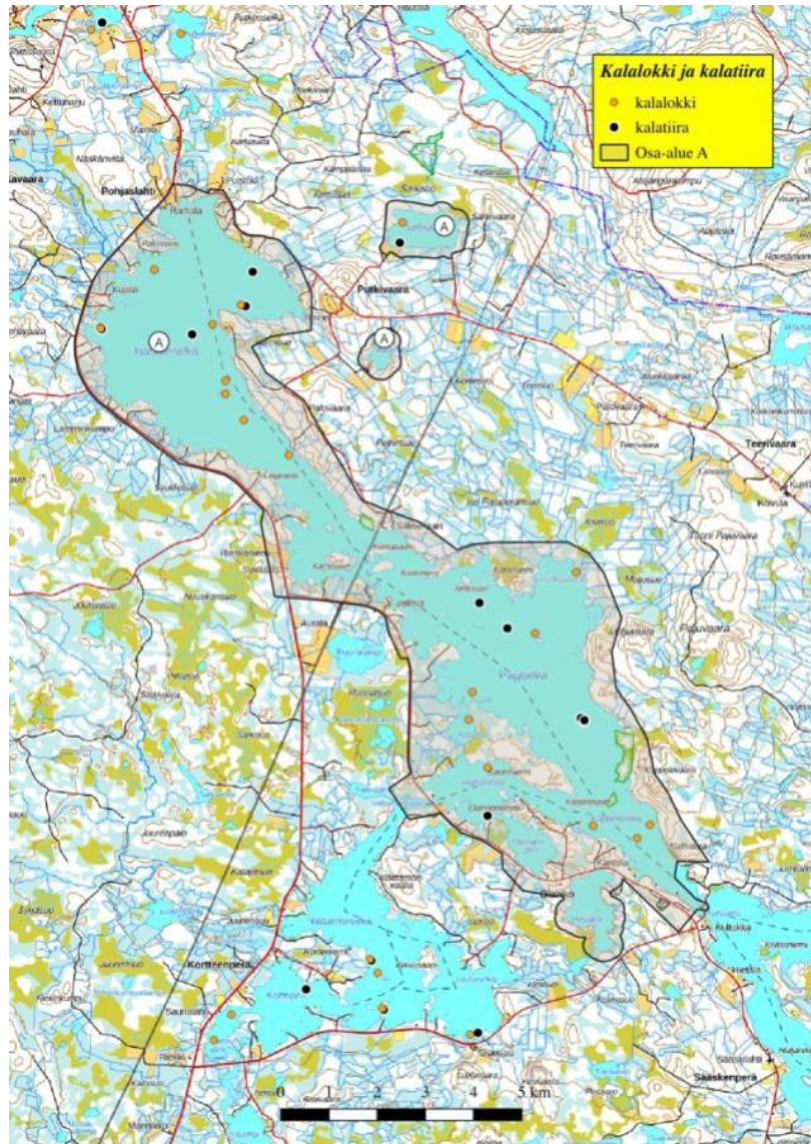
Vesilintuja havaittiin havaintotunteihin suhteutettuna yllättävän vähän. Haapananoita tavattiin Kosamolla, jossa myös tukkasotkat. Joutsenen pesiä ei alueelta löytynyt. Pesimättömiä pareja useita, arviolta 4–6 paria. Eniten taveja havaittiin jään reunamilla 19.5. Vain yksi tavi-poikue ja sinisorsa poikue havaittiin. Muita vesilintuja havaittiin mustalintu, joita järven selällä 19.5. 30 yksilöä, merimetso istui 27.5. Kenttäsaaren pohjoispuolen isolla kivellä. Uive-loista saatiin 2 havaintoa Kosamolta ja Välttämönselän suulta molemmista.

Kuva 59 Muut vesilinnut

Kalalokki ja Kalatiira

Kalatiiran pesiä löytyi muutama kuten kalalokkienkin. 11.7. oli 24 yksilön parvi Koljosenlahden karikolla.

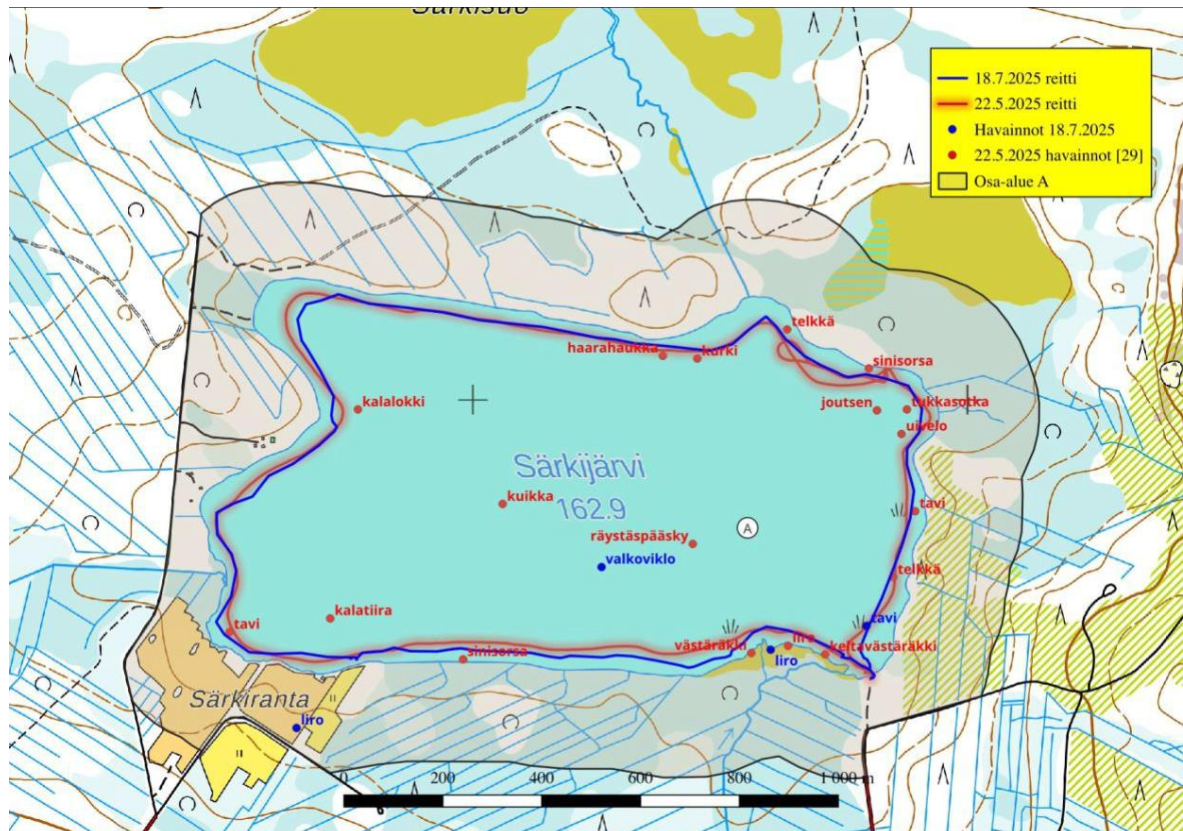
Kuva 60 Kalalokki- ja kalatiirahavainnot.

Särkijärvi

Vaikka Särkijärvi on matala ja ruohikkoinen järvi niin havaittiin lintuja vähän. Särkijärvi kierrettiin 22.5. ja 18.7 kumiveneellä rantoja pitkin.

23.3.2026

OT

Kuva 61 Särkijärvellä kierretty venereitti ja havainnot

Itälampi

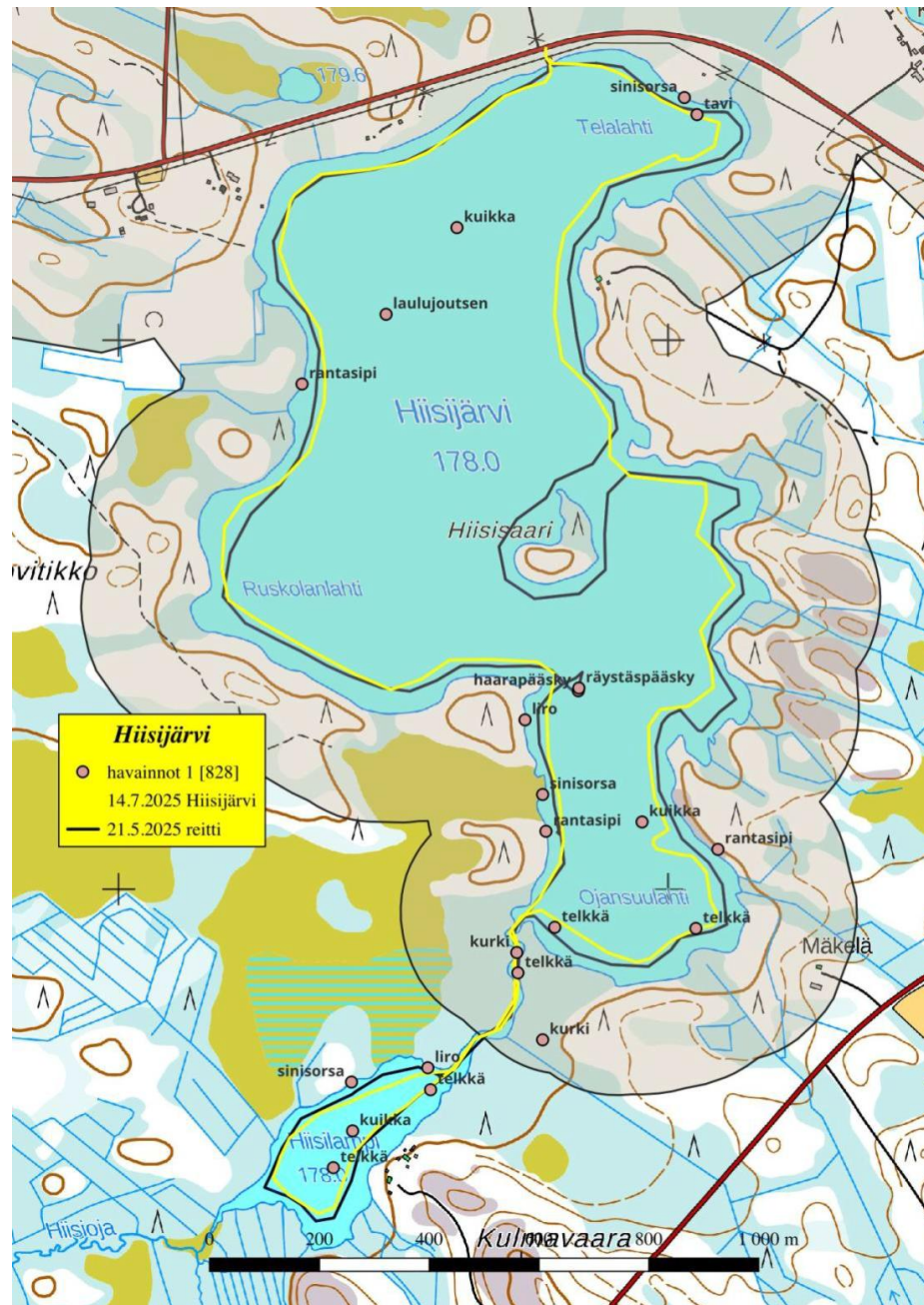
Itälampi, joka kuuluu myös alueeseen A tarkistettiin 3.6. ja 18.7. jolloin järvellä havaittiin kuikkapari mutta ei poikasta.

Hiisijärvi

Hiisijärvellä oli myös vähän vesilintuja, keskittyen alueen eteläpäähän.

23.3.2026

OT

Kuva 62 Hiisijärvellä kierretty reitti ja havainnot

3.11.5.2 Pesimälinnustolaskelmat

Laskennat suoritettiin 26.5., 3.6., 4.6., 6.6., 23.6., 24.6. ja 26.6 aamuisin kello 3.45–9.30 välisenä aikana. Sen lisäksi tehtiin myös muutamia pistelaskentoja veneestä käsin. Koko selvitysalueelle, joka sisältää kaava-alueet A, B, C ja D, tehtiin yhteensä 64 pistelaskentaa, joissa havainnoitiin vähintään 5 minuuttia aina kussakin kohteessa. Kaikki linnut kirjattiin ylös alle 50 m säteeltä ja yli 50 m säteeltä. Yhteensä havaittiin 48 eri lintulajia.

23.3.2026

OT

Kuva 63 Pistelaskentapisteet.

23.3.2026

OT

Taulukko 5 Havaitut lajit pistelaskennoissa kaikkien neljän kaava-alueen alueella.

Laji	linnut 50 m säteeltä	linnut yli 50 m säteeltä	linnut yhteensä	TIHEYS (KP) paria / km ²	luokka
Kurki	0	3	3	0,02	
Kapustarinta	0	2	2	0,16	
Taivaanvuohi	0	3	3	0,15	NT
Lehtokurppa	0	1	1	1,95	
Pikkukuovi	0	7	7	0,20	
Kuovi	0	3	3	0,06	NT
Rantasipi	0	3	3	0,65	
Metsäviklo	0	2	2	0,10	
Valkoviklo	0	1	1	0,02	
Sepelkyyhky	0	8	8	0,27	
Käki	1	19	20	0,07	
Käpytikka	0	2	2	0,44	
Haarapääsky	1	24	25	3,18	VU
Räystäspääsky	0	22	22	4,47	EN
Metsäkirvinen	1	17	18	1,46	
Niittykirvinen	0	2	2	0,65	
Keltavästäräkki	0	6	6	3,53	
Västäräkki	0	3	3	2,48	NT
Tilhi	0	1	1	0,16	
Punarinna	0	1	1	0,25	
Leppälintu	0	7	7	0,5	
Pensastasku	0	2	2	0,45	VU
Räkättirastas	1	20	21	13,04	
Laulurastas	0	23	23	1,6	
Punakylkirastas	1	30	31	4,16	
Kulorastas	0	2	2	0,16	
Hömötiainen	2	1	3	2,11	
Lehtokerttu	0	1	1	0,10	
Sirittäjä	0	1	1	0,18	
Tiltaltti	0	1	1	0,11	
Pajulintu	18	54	72	8,66	
Hippiäinen	0	1	1	0,76	
Harmaasieppo	4	6	10	9,45	
Kirjosieppo	3	6	9	2,19	
Hömötiainen	2	1	3	2,11	EN
Talitiainen	1	13	14	7,40	
Harakka	0	4	4	0,91	NT
Varis	0	9	9	0,29	

23.3.2026

OT

Korppi	0	1	1	0,01	
Peippo	11	41	52	7,9	
Järripeippo	0	16	16	1,99	NT
Viherpeippo	0	1	1	0,21	
Vihervarpunen	1	10	11	1,25	
Pikkukäpylintu	0	4	4	0,17	
Punatulkku	1	0	1	0,21	
Keltasirkku	1	5	6	1,33	
Pohjansirkku	0	2	2	2,29	NT
Pajusirkku	1	6	7	1,67	VU
YHTEENSÄ	48	404	452	-	
Laskettujen pist- teiden lukumäärä	64	64	64	-	

3.11.5.3 Linnuston syyslaskennat

Linnuston syyslaskennat tehtiin 3.–9.9.2025 ja täydennettiin pistelaskentana 29.9.2025. Laskennoissa pyrittiin selvittämään alueen vesilintujen kerääntymisalueita. Tarkemmat laskentapäivät ja päivien säätila on esitetty liitteenä olevassa linnuston syyslaskentaselvityksessä (Liite 6).

Selvityksen tavoitteena oli tunnistaa vesilintujen syksyiset lepäily- ja kerääntymisalueet sekä arvioida näiden alueiden merkitys paikalliselle linnustolle. Kartoitukset käynnistettiin syyskuun alussa, ja tutkimuskohteiksi valittiin ne alueet, jotka aiempien kesähavaintojen perusteella arvioitiin potentiaalisiksi vesilintujen kokoontumispaikoiksi. Vesilintujen yksilömäärät olivat tutkitulla alueella vähäisiä. Laskennat suorittavat lintuasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina oli Raimo Mattila.

Havainnot

Vesilintujen isoja kerääntymäalueita ei löytynyt havainnointijakson aikana. Kesän kartoitusten perusteella arvioitiin vesilinnuille hyviä kerääntymäalueita, mitkä inventointiin (Taulukko 6). Kalalokin poikasia tavattiin vain 2 ja selkälokin 1 poikanen Myllylahden karikolla.

Taulukko 6 Simojärven vesilintukeräntymät

	Kosamo 4.9.	Kortejärvi 4.9.	Olangonjärvi 4.9.	Myllylahti 5.9.	Hiisijärvi 29.9.	Itälampi 29.9.
joutsen	2	3	2	1		2 aik, 3 poik
sinisorsa	1	2	12			
haapana		13				
jouhi- sorsa		1				
tavi	43	1	3	1		
telkkä	8		9		1	
tukka- sotka		5				
kuikka			3			
kalalokki				4		
selkä- lokki				3		
yhteensä	54	25	29	9	1	5

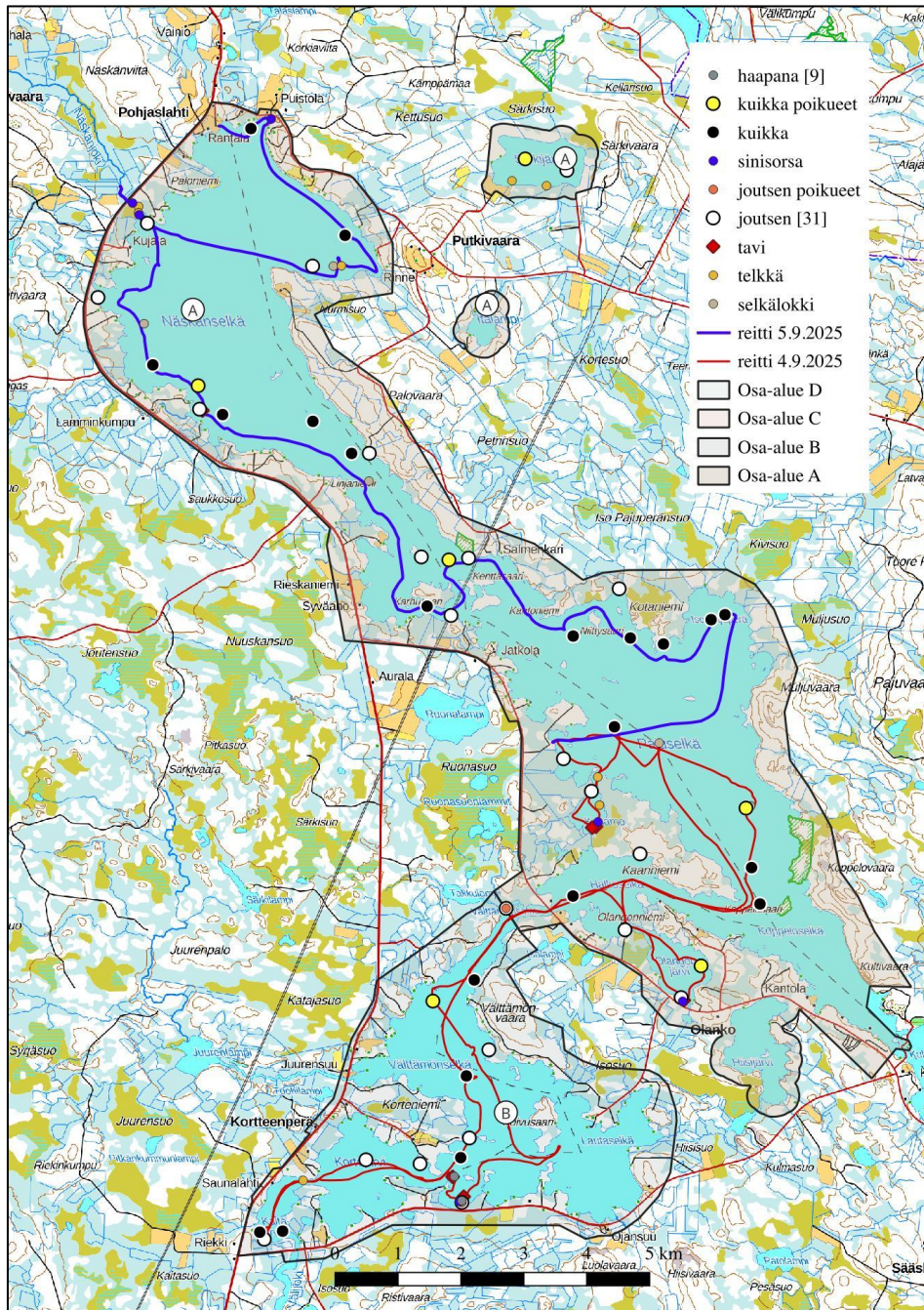
Pienet järvet (Alueella A Hiisijärvi ja Itälampi) laskettiin kiikaria ja kaukoputkea apuna käyttäen ran-
nalta käsin pistelaskenta 29.9. Kiikarilla katsottiin yhdestä pisteestä käsin koko näkyvissä oleva alue
ja havainnot kirjattiin ylös. Taulukossa (Taulukko 7) on merkitty koordinaateilla ETRS89 / TM35FIN (E,
N) havaintopiste.

Taulukko 7 Pistelaskentahavainnot pienten järvien alueilla.

i koord	p koord	id	nimi	havainnot
502981	7328828	1	Hiisijärvi, etelä	telkkä
504078	7330209	2	Simojärvi, venesa- tama	kuikka 1 nuori, kalalokki 17, 3 selkälokki 1
502784	7330500	3	Hiisijärvi, pohjoinen	ei mitään
501188	7330613	4	Olangonjärvi	kuikka 2 aikuista, 1 poikanen
498453	7341576	5	Itälampi	joutsen 2 aikuista, 3 poikasta

23.3.2026

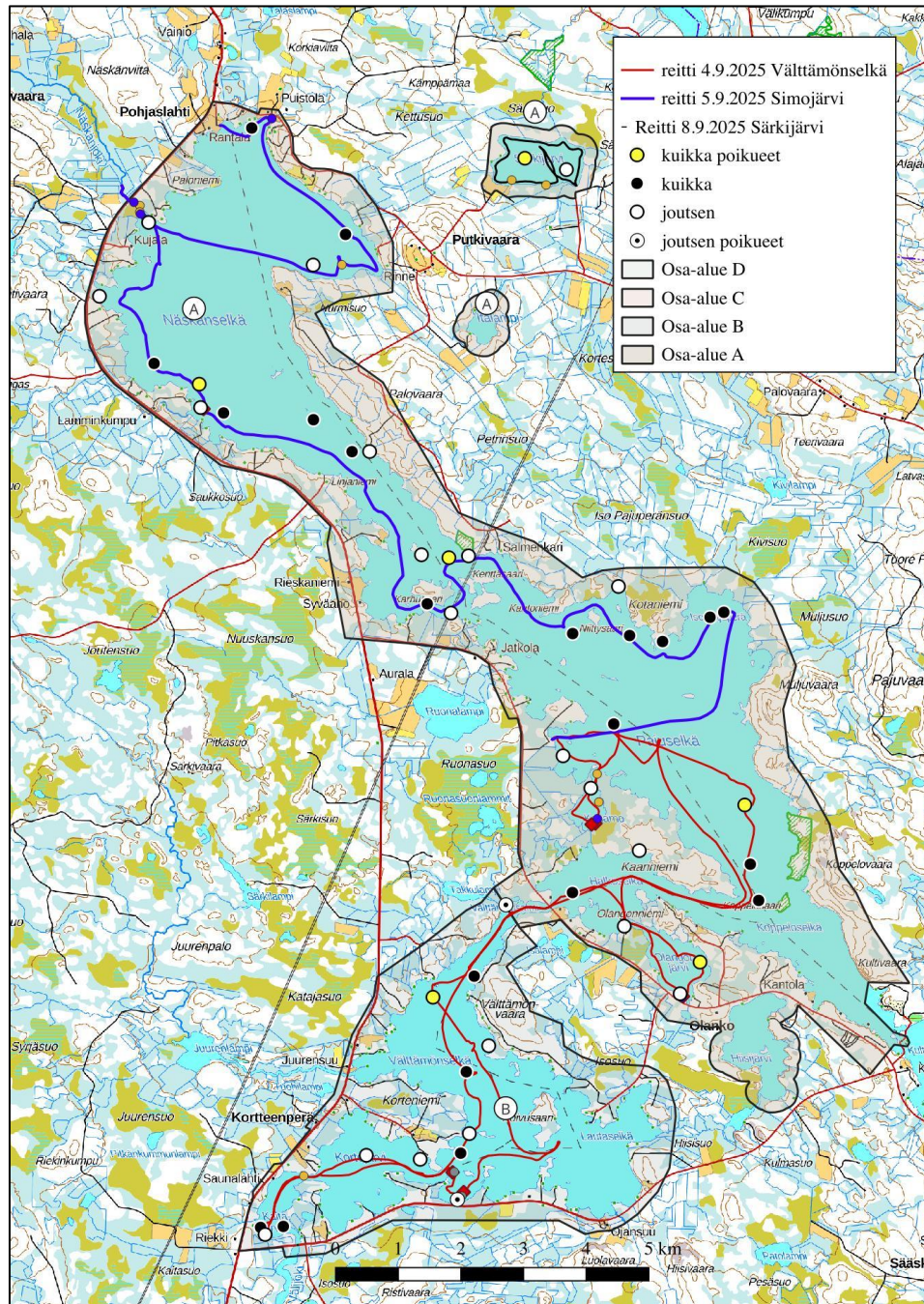
OT

Kuva 64 Vesilintuhavainnot ja kuljetut venereitit Simojärven, Välttämönselän, Kortejärven ja Olangonjärveltä.

23.3.2026

OT

Kuva 65 Kuikka ja joutsenhavainnot syksyn havainnointijaksolla alueella A ja B.

Yhteenveto linnuston syyslaskennoista

Lintumäärät alueella ovat verraten matalia johtuen järven karuudesta. Sää syyskuun alussa oli otollinen havainnointiin. Veden pinnan korkeus oli alhaalla ja kasvillisuus oli paikoin runsasta, mikä vaikeutti liikkumista. Vesilintujen isoja kerääntymäalueita ei havaittu. Merkittävää oli telkkien vähyys, vaikka alueella on runsaasti pesäpönttöjä niin telkkäpoikueita ei

tavattu kuin muutama. Kosamalla havaittiin eniten vesilintuja. Avoimilla vesialueilla havaittiin odotettua vähemmän vesilintuja, vaikka alueella oli runsaasti vesikasvillisuutta.

3.11.5.4 Petolintuselvitys

Suunnittelualueelle on laadittu petolintuselvitys. Selvityksessä suunnittelualueella havaittiin useita petolintuja. Tarkemmin havainnoista on kerrottu erillisessä salassa pidettävässä petolintuselvityslitteessä (Liite 7).

3.11.5.5 Linnustوسelvityksen yhteenveto

Alueen kaikki järvet kierrettiin kesän aikana kahdesti rantaviivoja seuraten alle 50 m rannasta. Lintumäärät alueella ovat verraten matalia johtuen järven karuudesta. Alueella pesii muutamia selkälokkeja, joiden tilaa on seurattava. Yleisimmät lintulajit ovat kuikka, joka näkyy ja kuuluu järvellä. Rantasipi löytyy kaikkialta rantaviivan tuntumasta. Tukkakoskelo suosii Simojärven karuja ja kivisiä rantoja. Pesimälintuselvitys oli tyypillinen alueeseen nähden.

3.11.5.6 Epävarmuustekijät

Jäiden lähtö tapahtuu niin myöhään vesilintujen palatessa muuttomatkalta, että ehtivät mennä pesimään suoalueille. Poikueet on vaikea havaita rantapensaikoista mutta tällä selvityksellä saatiin kattava kuva linnustosta. Sääet eivät suosineet lintujen pesintöjä kylmän kevään johdosta.

3.11.6 Viitasammakko

Viitasammakko (*Rana arvalis*) muistuttaa paljon sammakkoa (*R. temporaria*), ollessaan kuitenkin täysikasvuista sammakkoa hiukan pienempi. Lajit voidaan erottaa toisistaan kuonon mallista ja sisimmän takavarpaan kyhmystä. Parhaiten lajit voi kuitenkin erottaa toisistaan koiraiden kutuääntelystä – viitasammakon kutuääntely on pulputtavaa.

Viitasammakon kutu alkaa alueella toukokuun loppupuolella, jolloin sammakot kokoontuvat suurina joukkoina kutualueille. Kutu on vilkkaimmillaan öisin. Kutumenot kestävät useita vuorokausia, ja niiden lopuksi naaras laskee 500–2000 munaa muutamana klönttinä, jotka painuvat pohjaan ja jäävät sinne (Jokinen 2012).

Viitasammakko esiintyy Etelä- ja Keski-Suomessa ja sitä tavataan Lapin eteläosissa asti. Kanta on kuitenkin pohjoisessa ilmeisen harva, kun taas etelässä laji on paikoin jopa ruskosammakkoa (*Rana temporaria*) runsaslukuisempi. Elinympäristöikseen viitasammakko kelpuuttaa suot ja rehevät rannat, mutta sitä voi tavata kesäisin myös kosteilta niityiltä, ranta- ja lehtimetsistä, puutarhoista sekä hakkuuaukoilta.

Se voi myös talvehtia murtovedessä. Viitasammakko kutee monesti samoissa vesissä kuin sammakkokin; ei kuitenkaan matalissa, helposti kuivuissa ojissa ja allikoissa. Viitasammakot

ovat varsin paikkauskollisia, eivätkä ne lähde kauaksi kutuveden läheisyydestä. Laji on pääasiassa hämääväaktiivinen, mutta voi kostealla säällä liikkua myös päiväsaikaan (Jokinen 2012).

Viitasammakko on koko maassa rauhoitettu ja se on EU:n luontodirektiivin liitteen IV laji. Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteen IV lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kieltoon voidaan hakea luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista poikkeuslupaa alueelliselta ELY-keskukselta. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että lajin suotuisa suojelutaso ei heikkene.

Viitasammakko ei ole Suomessa uhanalaiseksi luokiteltu laji (Hyvärinen ym. 2019).

Viitasammakkoa uhkaa sopivien elinympäristöjen häviäminen. Matalat merenlahdet ja veden peittämät ranta-alueet, suot, umpeen kasvavat järvet ja tulvaherkät alueet ovat kaikki uhanalaisia luontotyyppejä. Haitallisia ympäristömuutoksia viitasammakoiden esiintymisalueilla aiheuttavat maa- ja vesirakentaminen, soiden ja lammikoiden ojitus, maaperän ja vesien happamoituminen sekä ympäristön kemikalisoituminen (Jokinen 2012).

3.11.6.1 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakkoselvityksen tarkoituksena oli selvittää viitasammakon ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvien elinympäristöjen esiintymistä Ranuan Simojärven pohjoisosien päivitettävällä ja laajennettavalla rantakaava-alueella. Selvityksessä keskityttiin EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitulle viitasammakolle potentiaalisiksi arvioituihin elinympäristöihin. Kartoitusta oli tekemässä linnustoasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina Raimo Mattila.

Menetelmät

Viitasammakkoselvitykset kohdennettiin karttatarkastelun perusteella suunnitellun vesistöjen rannoille (Kuva 66). Kudun etenemistä seurattiin laji.fi-tietokannasta (LUOMUS 2025) toukokuussa, jotta kartoitus voitiin ajoittaa kudun huippu-aikaan. Kartoitukset tehtiin pääasiassa linnustoselvityksen yhteydessä, jolloin katsottiin potentiaalisia viitasammakkoalueita. Näillä alueilla käytiin uudestaan illalla kello 19–23 välillä mahdollisimman tyyninä iltoina ja vältettiin kovaa sadetta, koska viitasammakot ovat hämääväaktiivisia. Potentiaalisia kutupaikkoja lähestyttiin rauhallisesti, sillä häiriintyneenä viitasammakot lopettavat laulun ja saattavat olla piilossa veden alla useita minuutteja. Kartoituksen aikana alueella kuljettiin hitaasti ja useiksi minuuteiksi hiljaa pysähdellen kuulostelemaan koiraiden ääntelyä.

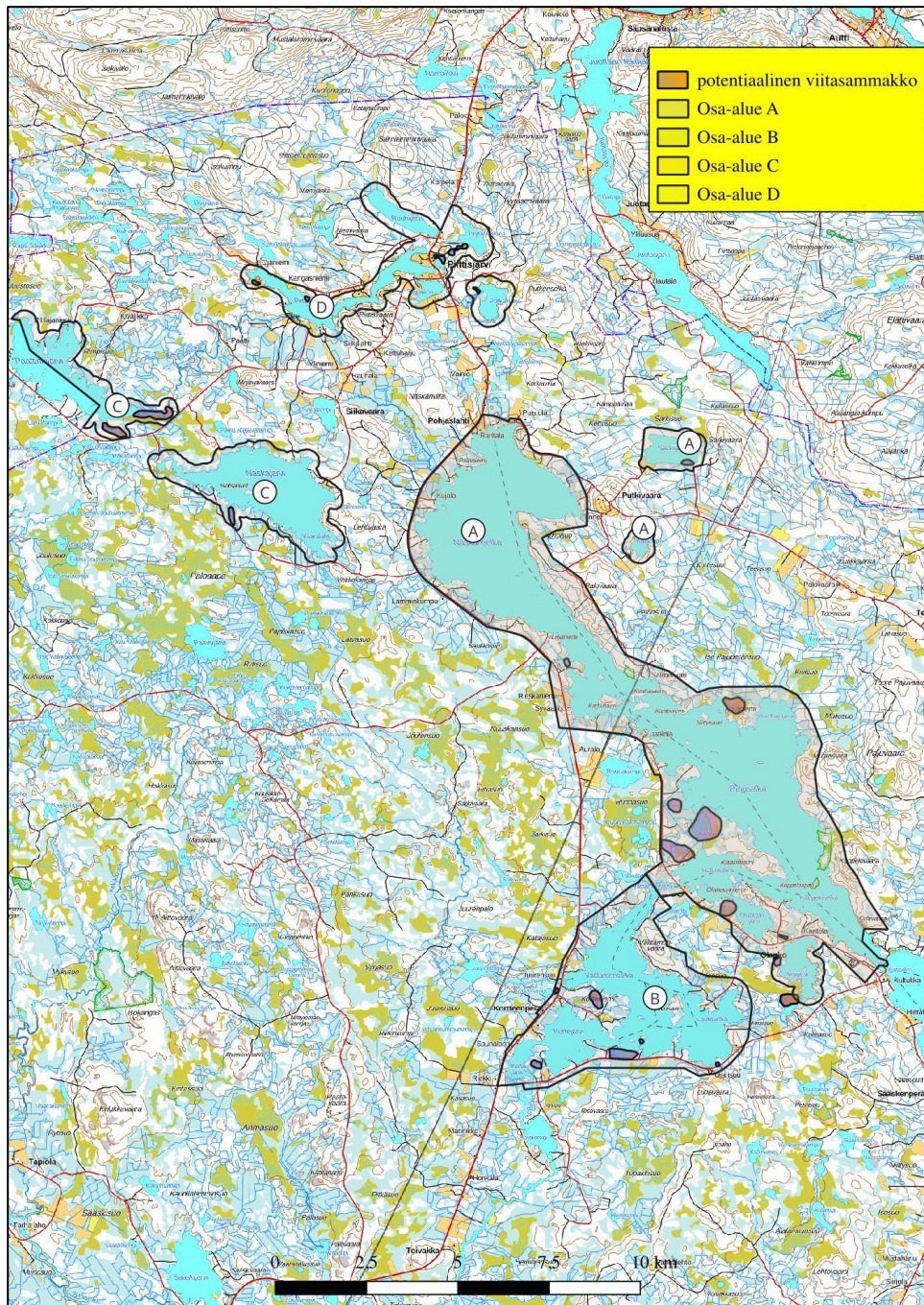
Tarkemmat havaintoajankohdat on esitetty erillisessä viitasammakkoselvityslitteessä (Liite 8).

23.3.2026

OT

Havainnot

Alueen potentiaaliset viitasammakkopaikat kierrettiin veneellä. Suokohteilla käytiin kuuntelemassa jalan. Soidintavia viitasammakoita ei havaittu. Rupikonnia kuultiin useammalla kohteella.

Kuva 66 Potentiaaliset viitasammakkoalueet.

Potentiaalisia viitasammakkopaikkoja kartoitettiin seuraavasti (Taulukko 8).

Suunnitellulla rantaosayleiskaava-alueella on useita viitasammakolle sopivia kutualueita, joita ei käytettävissä olevan ajan aikana saatu kartoitettua.

Taulukko 8 Tarkistettut viitasammakolle potentiaaliset alueet suunnittelualueella.

Alue	Järven nimi	Pinta-ala	Potentiaaliset vii- tasammakkopaikat	Käydyt viitasam- makkoalueet
A	Simojärvi	60,3 km ²	9	7
A	Itälampi	0,7 km ²	0	0
A	Särkijärvi	1,86 km ²	1	1

3.11.7 Liito-orava

Alueelle tehtiin liito-oravaselvitys (Liite 9). Liito-oravakartoitusta tehtiin kasvillisuusmaastojen ohessa 26.5.–28.5., 30.5., 2.6.–6.6. ja 9.–11.6.

Kartoitukset tehtiin liito-oravalle suositeltujen selvitysmenetelmien mukaisesti (Nieminen & Ahola (toim.) 2017). Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan määrittelemiseksi maastossa käytetään puiden juurilta löytyneitä papanoita ja kolopuita (tai muita pesä- ja piilopaikkoja kuten oravan risupesä) että metsän ikää ja puulajisuhteita. Maastossa kartoitukset kohdennettiin lajille soveltuville metsäkuviolle, joilta papanoita etsittiin ensisijaisesti varttuneiden ja vanhojen kuusten sekä lehtipuiden tyviltä. Rakenteeltaan liito-oravan elinpiiriksi soveltuvat metsäkuviot rajattiin ja kuvailtiin sanallisesti.

Liito-oravaselvitys on suoritettu lajin kartoituksen kannalta oikea-aikaisesti.

3.11.7.1 Liito-oravalle soveltuvat alueet

Selvitysalueella ei havaittu liito-oravan papanoita eikä lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja vuoden 2025 maastoselvityksissä. Liito-oravasta ei ole selvitysalueelta havaintoja Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa (Suomen Lajitietokeskus 2025). Selvitysalue on liito-oravan levinneisyyden pohjoisrajalla, ja liito-oravahavainnot Ranuan seudulla ovat hyvin satunnaisia (Lajitietokeskus 2025). Suurin osa selvitysalueesta on liito-oravan elinympäristöksi soveltumattomalla alueella. Selvityksissä havaittiin kuitenkin muutama metsäkohde, jotka ovat liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä. Rajattujen elinympäristöjen lisäksi varsinkin järven rannoilla oli yksittäisiä haaparyhmiä, joita liito-oravat voisivat käyttää ruokailupuuna. Maastoselvityksissä tunnistetut, puuston ominaisuuksien perusteella liito-oravalle potentiaaliset metsikkökuviot on esitetty kartalla kuvassa (Kuva 67) sekä kuvailtu tekstissä.

Soveltuva alue 1. Nurminiemen kärki

Alueen rajausta vastaa kasvillisuuskohteen 13 rajausta. Alueella on eri-ikäisrakenteista kuusi-valtaista metsää. Mäntyä ja hieskoivua kasvaa sekapuuna. Alueella on kohtalainen liito-oravapotentiaali. Haapoja ei ole alueella. Kasvupaikkatyypiltään kohde on varttunutta kuivahkoa kangasta.

Soveltuva alue 2. Hiisijärven itäpuolen metsä

Alueen rajausta vastaa kasvillisuuskohteen 2 rajausta. Alueella on eri-ikäisrakenteista kuusi-valtaista metsää. Mäntyä ja hieskoivua kasvaa sekapuuna. Puusto on osin järeää ja vanhaa. Alueella on liito-oravapotentiaalia, mutta haapaa ei alueella kasva. Kasvupaikkatyypiltään kohde on vanha havupuuvaltainen tuore kangas.

23.3.2026

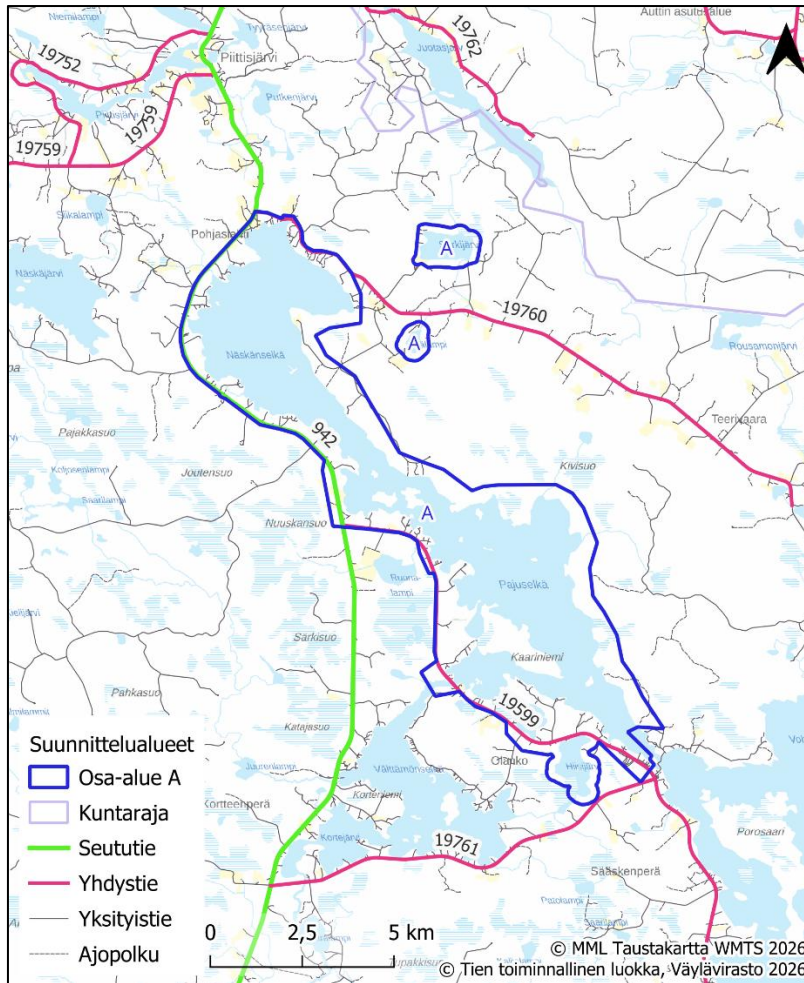
OT

Kuva 67 Potentiaaliset liito-oravan elinympäristöt osa-alueilla A ja B.

3.12 Liikenne

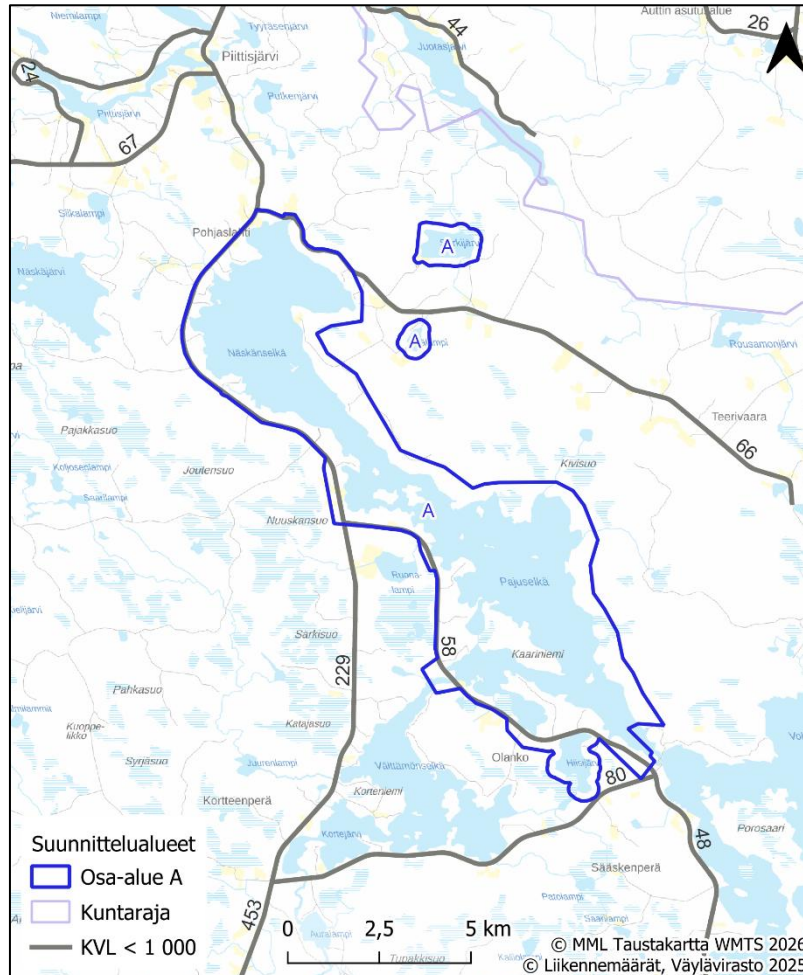
Suunnittelualueen länsiosassa kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti seututie 942 (Pekkalantie). Suunnittelualueen pohjoisosassa kulkee yhdystie 19760 (Teerivaarantie). Suunnittelualueen eteläosassa kulkee yhdystie 19599 (Simojärventie) ja eteläpuolella yhdystie 19761 (Koivuperrantie). Lisäksi suunnittelualueella on näiltä maanteiltä lähteviä yksityisteitä. (Kuva 68)

Kuva 68. Maantiet suunnittelualueen läheisyydessä.

Liikennemäärät suunnittelualueen ympäristössä ovat maltilliset. Seututien 942 keskimääräinen vuorokausiliikenne on suunnittelualueella noin 230 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 20 %. Ranuan keskustaa kohti mentäessä seututien 942 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä kasvaa ollen noin 450–2 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Yhdystien 19760 keskimääräinen vuorokausiliikenne on 66 ajoneuvoa vuorokaudessa, ja raskaan liikenteen osuus on noin 14 %. Yhdystiellä 19599 suunnittelualueella keskimääräinen vuorokausiliikenne on 58 ajoneuvoa vuorokaudessa raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 14 %. Suunnittelualueelta etelään yhdystien 19599 keskimääräinen vuorokausiliikenne on 48 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 13 %. Yhdystien 19761

keskimääräinen vuorokausiliikenne on 80 ajoneuvoa vuorokaudessa, ja raskaan liikenteen osuus on noin 10 %. (Kuva 69)

Kuva 69. Maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät suunnittelualueen läheisyydessä.

Seututien 942 nopeusrajoitus suunnittelualueella on 80 km/h. Suunnittelualueen yhdysteillä on voimassa yleisrajoitus 80 km/h. Suunnittelualueella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväyliä. Pohjoisosassa suunnittelualueella, Pohjaslahden kohdalla, seututiellä 942 on valaistu osuus. Suunnittelualueella ei ole tapahtunut poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia vuosina 2020–2024.

Suunnittelualueella ei ole tiedossa olevia liikennehankkeita.

3.13 Ympäristöhäiriöt

Liikenteen melu

Meluntorjuntaa ohjaavat Suomessa Valtioneuvoston päätöksen VNp 993/1992 mukaiset seuraavat melutason ohjearvot:

Ulkona	LAeq, klo 7–22	LAeq, klo 22–7
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välitömmässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB ¹⁾
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, taajamien ulkopuoliset virkistysalueet ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB

¹⁾ Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Laskennalliset melualueet on määritetty Ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston ohjeen 6/1993: Tieliikenteen laskentamalli mukaisesti. Melualueet on määritetty Väyläviraston kullekin tieosalle ilmoittamien vuoden 2024 liikennemäärien ja nopeusrajoitusten perusteella. Oletuksena on tien sijainti 1 m penkereellä.

Melun lähtötaso Simojärventiellä Simojärven Pajuselän länsipuolella on päivällä 54,3 dB ja yöllä 47,0 dB. Asuinrakennusalueiden osalta jo melun lähtötaso on alle ohjearvojen. Lomarakennuspaikkojen osalta 45 dB:n laskennallinen päiväajan melualue ja 40 dB:n yöajan melualue ulottuvat noin 40–50 metrin päähän tiestä.

Melun lähtötason Pekkalantiellä Simojärven Näskänselän länsipuolella on päivällä 63,3 dB ja yöllä 56,0 dB. Asuinrakennuspaikkojen osalta 55 dB laskennallinen päiväajan melualue ja 50 dB yöajan melualue ulottuvat noin 50 metrin etäisyydelle tiestä. Lomarakennuspaikkojen osalta 45 dB:n laskennallinen päiväajan melualue ja 40 dB:n yöajan melualue ulottuvat noin 150 metrin päähän tiestä.

3.14 Tekninen huolto

Suunnittelualueella on vesijohtoverkostoa Pajuselän lounaispuolella.

4 Tavoitteet ja mitoitusperusteet

4.1 Tavoitteet

4.1.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Ranuan kunnalla on tavoitteena laatia Simojärven pohjoisosan ja sitä ympäröivien pienempien vesistöjen alueelle Alueidenkäyttölain (132/1999) mukainen oikeusvaikutteinen ranta-osayleiskaava rakentamislupien, matkailun, ulkoilun ja elinkeinojen kehittämisen sekä ympäristön- ja maisemanhoidon perustaksi.

Simojärven pohjoisen alueen kaavamuutosten ja laajennuksien tavoitteena on huomioida muuttuneet tarpeet 1990-luvulla hyväksyttyyn vanhaan kaavaan verrattuna ja turvata mahdollisuudet matkailuun, yrittämiseen ja vakituiseen asumiseen kyseisillä alueilla. Kaavoituksessa huomioidaan myös yhteiskunnan digitalisoituminen, Ranuan alueella oleva laajakaistaverkosto sekä yleistyvä etätyö. Kaavoituksella pyritään mahdollistamaan loma-asuntojen muutokset vakituiseen asuinkäyttöön

Rantaosayleiskaavan tavoitteena on turvata maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa. Rakennusoikeudet pyritään osoittamaan siten, että maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat voidaan säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina ja luonnonympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille. Tavoitteeseen pyritään myös tarpeellisilla kaavamääräyksillä.

Kaavan tulee tukea kylien kehittämistä sekä kehittää ja turvata maa-, metsä- ja porotalouden harjoittamisen edellytykset. Kaavassa pyritään esittämään rannalle sijoittuvan vapaa-ajan asumisen lisäksi ympärivuotiseen asuinrakentamiseen parhaiten soveltuvat alueet. Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämaisilla aluevarauksilla. Kaavalla pyritään mahdollistamaan myös lyhyt vuokraustoimintaa alueella osallisten toiveita ja kannottoja yhteensovittaen.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa sekä vahvistetuissa maakuntakaavoissa annetut maankäyttötavoitteet tulee osayleiskaavassa ottaa huomioon.

Kaava on laadittava tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien, paikallisten kylätoimikuntien, kalastuskuntien, paliskuntien ja muiden vastaavien yhdistysten sekä viranomaisten kanssa.

Kaavan tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa rakentamislupaprosessia. Osayleiskaavan mukaiselle rakentamiselle voidaan pääsääntöisesti myöntää rakentamislupa suoraan kaavan

perusteella. Ranta-asemakaavan laatiminen tai alueellisen poikkeusluvan hakeminen on tarpeen lomakylämaisillä (RM) alueilla, missä taaja-asutuskynnys ylittyy.

Kaavassa tutkitaan rantarakentamiseen osoitettavien alueiden rajat yleispiirteittäin ja rantarakennuspaikkojen määrä tilakohtaisesti. Yksittäisten uusien rakennusten sijainti osoitetaan ohjeellisenä. Lopullinen sijoitus täsmentyy rakentamislupamenettelyn yhteydessä hakijan ja rakennustarkastajan neuvottelun pohjalta.

4.1.2 Virkistyskäyttö

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioidaan osoittamalla tarpeelliset virkistysalueet sekä leiriytymis- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat. Alueella kulkevat kelkkailu-, retkeily- tms. reitit osoitetaan kaavassa niihin liittyvine palvelupisteiden aluevarauksineen tarpeen mukaan.

4.1.3 Elinkeinot, palvelut

Kaavan tulee turvata maa-, metsä- ja porotalouden harjoittamisen edellytykset. Maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista ei kaavalla tulla rajoittamaan.

Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämaisillä aluevarauksilla.

4.1.4 Liikenne ja infrastruktuuri

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa huomioidaan olemassa olevat sähkölinjat, vesijohtoverkko, tiestö ja muu infrastruktuuri, jotta kaavan toteuttaminen vaatisi mahdollisimman vähän uuden rakentamista. Sijoittelussa vältetään alueita, jonne tien tekeminen edellyttää suuria leikkauksia tai massansiirtoja. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan manerrannoille.

4.1.5 Rakentaminen

Yleiskaavan keskeinen tavoite on ohjata rantavyöhykkeen rakentamista. Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata, tulee tilojen rantarakennusoikeus laskea yksiselitteisen ja ymmärrettävän periaatteen mukaisesti. Rakentamisen määrä ei voi olla rakennettavuudesta johtuen kaikilla ranta-alueilla yhtä suuri.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi rakennusoikeuden laskentaperiaatteet ovat pitkälti samanlaiset kuin voimassa olevassa Simojärven rantaosayleiskaavassa.

Itse rakentamisen ja jätevesien käsittelyn ohjaaminen rakennuspaikalla tapahtuu rakennusjärjestyksen ja ympäristöviranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Suunnittelualueen eri maaperätyyppien vaihteleva soveltuvuus jätevesien käsittelyyn pyritään

huomioimaan rantarakennuspaikkojen sijoittelulla ja jätevesien käsittelyä ohjaavilla kaavamääräyksillä.

4.1.6 Asuntojen lyhytvuokraus

Kaavassa halutaan tukea maaseudun elinvoimaa ja monipuolisia yritysmahdollisuuksia, joilla voidaan pitää myös haja-asutusalueita asuttuna. Tämän vuoksi kaavan yhtenä tavoitteena on myös tukea alueella tapahtuvaa asuntojen lyhytvuokrausta.

Ympäristöministeriö valmistelee rakentamislakiin säännöstä, joka määrittelee, millainen asunnon lyhytvuokraus olisi sallittua (<https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/ymparistoministerio-viimeistelee-rakentamislakiin-saannoksia-lyhytvuokrauksesta>). Voimassa oleva laki ei tällä hetkellä tunnista asuntojen lyhytvuokrausta, mikä on johtanut epäselvään tilanteeseen niin asuntojen vuokraajien, taloyhtiöiden, kuntien kuin muiden osapuolten näkökulmasta. Lakimuutoksen tavoitteena on selkeyttää tilannetta ja päivittää laki vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Kaavakartalla lyhytvuokrauksesta annetaan seuraavat määräykset:

- Omaa vakituksessa asuinkäytössä olevaa asuntoa, loma-asuntoa tai haja-asutusalueiden asuntoa voi vuokrata vapaasti.

4.2 Mitoitusperusteet

4.2.1 Mitoitusnormit ranta-alueella

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan rantarakentamisen mitoituksen pohjana on käytetty voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan ja muiden kunnan alueelle laadittujen rantaosayleiskaavojen mitoitusperusteita.

Rantarakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa mitoitusnormina käytetään voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan mukaisesti 8 rakennuspaikkaa/ muunnettu rakennettava rantaviivakilometri.

Saarissa, joilla on rakennuskelpoista rantaviivaa, rakennusoikeus määräytyy seuraavasti:

- alle 0,7 ha	0 rakennuspaikkaa
- 0,7–3 ha	1 rakennuspaikka
- yli 3–5 ha	2 rakennuspaikkaa
- yli 5 ha	rantaviivamitoituksen mukaisesti

4.2.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet

Muunnettu rantaviiva

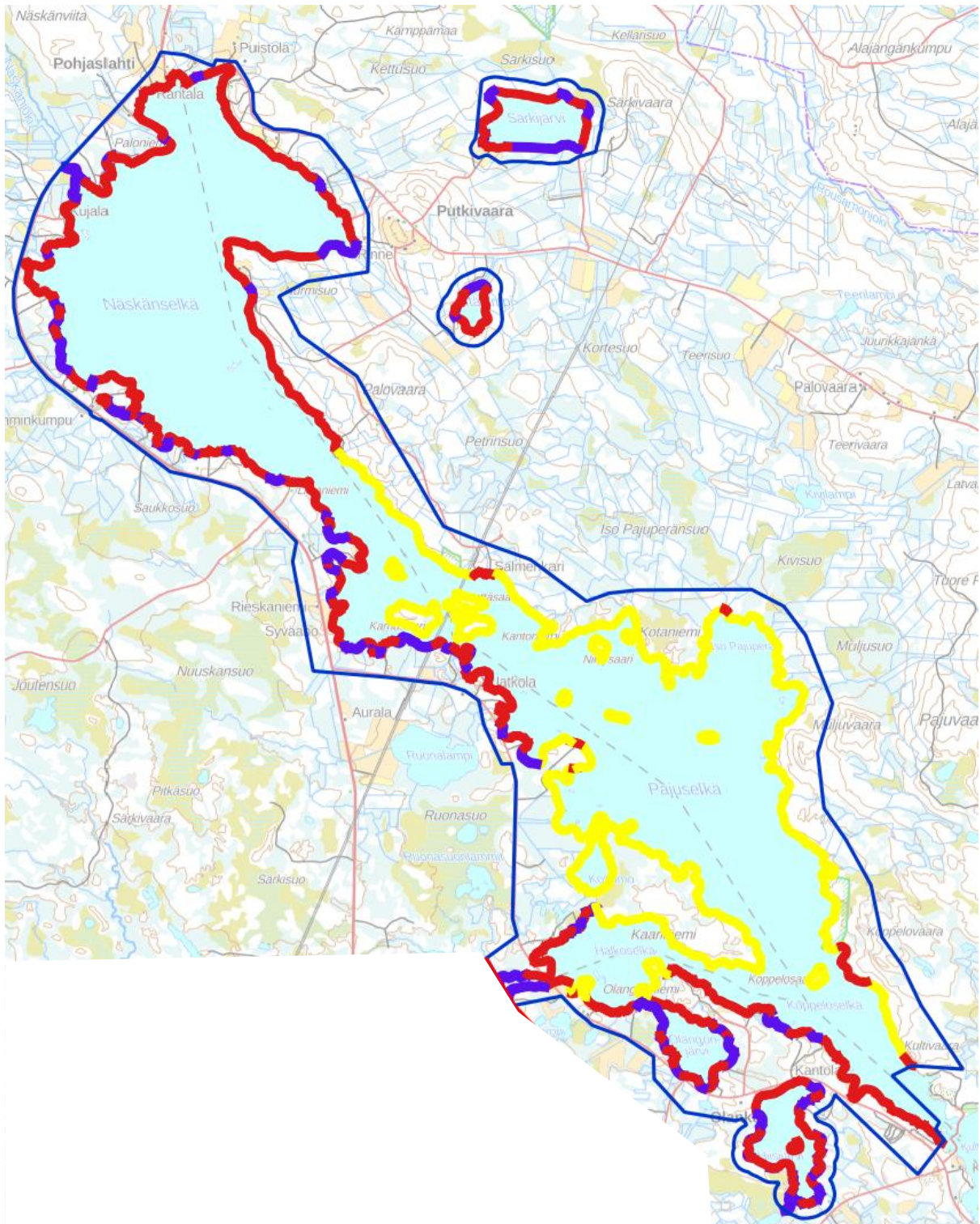
Rantaviivan mittaamisessa käytetään ns. muunneltua rantaviivaa, joka tarkoittaa Maanmittauslaitoksen maastotietokannan paikkatietoaineistosta mitattua rantaviivan pituutta, jossa ei huomioida alle 50 m kapeita niemiä ja lahtia.

Rantojen rakennettavuus

Rakennusoikeuden määrää määriteltäessä otetaan rantaviivasta huomioon vain rakentamiseen soveltuva rantaviiva. Rakentamiseen soveltuvat ja soveltumattomat rannat on esitetty seuraavassa kuvassa.

23.3.2026

OT

Kuva 70. Rakennettava rantaviiva punaisella, suojelualueiden rantaviiva keltaisella ja rakenuskelvottomat rannat violetilla.

23.3.2026

OT

Vapaa rantaviiva

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan (2022) mukaisesti vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.

Emätilaperiaate

Tilasta erotetut tontit, tilan alueelle myönnettyt asuinrakennusten rakentamisluvat sekä tilaan kuuluvat loma-asunnot ja ympärivuotiset asunnot lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi. Nämä osoitetaan kaavassa rakentamisalueiksi. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu varmistetaan emätilaperiaatteen mukaan. Emätilaperiaatteen mukaan rakennusoikeus määritetään jonkin tietyn leikkausajankohdan mukaisille tiloille, emätiloille.

Tässä rantaosayleiskaavassa emätilan määrittelyn perustana käytetään samaa ajankohtaa kuin kunnan muissa rantaosayleiskaavoissa eli 1.1.1970. Emätiloja ovat ne tilat, jotka on merkitty kiinteistörekisteriin ennen edellä mainittua poikkileikkausajankohtaa.

Tämän poikkileikkausajankohdan mukaisen kiinteistöjaotuksen pohjalta tarkastetaan, paljonko rakennusoikeutta emätilan alueelle kuuluisi ja kuinka paljon rakennuspaikkoja on jo muodostettu. Emätila selvitetään pääsääntöisesti rekisteröintipäivämäärän mukaan, ellei maanomistaja esitä leikkausajankohtaa vanhempaa muuta dokumenttia, kuten kauppakirjaa.

Maanomistajakohtausuus

Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistusyksikön sisällä rantarakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää alueelta toiselle.

Kohtuullisuusperiaate

Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin on olemassa jokin erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää. Jokaiselle emätilalle pyritään osoittamaan vähintään yksi rakennuspaikka, jos alue on rakentamiseen soveltuva.

Em. mitoitusperusteita noudatetaan, jos omistusyksikön koko rakennusoikeus osoitetaan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisrantaaisena, lomakylämaisena rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

5 Rantaosayleiskaava

5.1 Kaavaluonnos

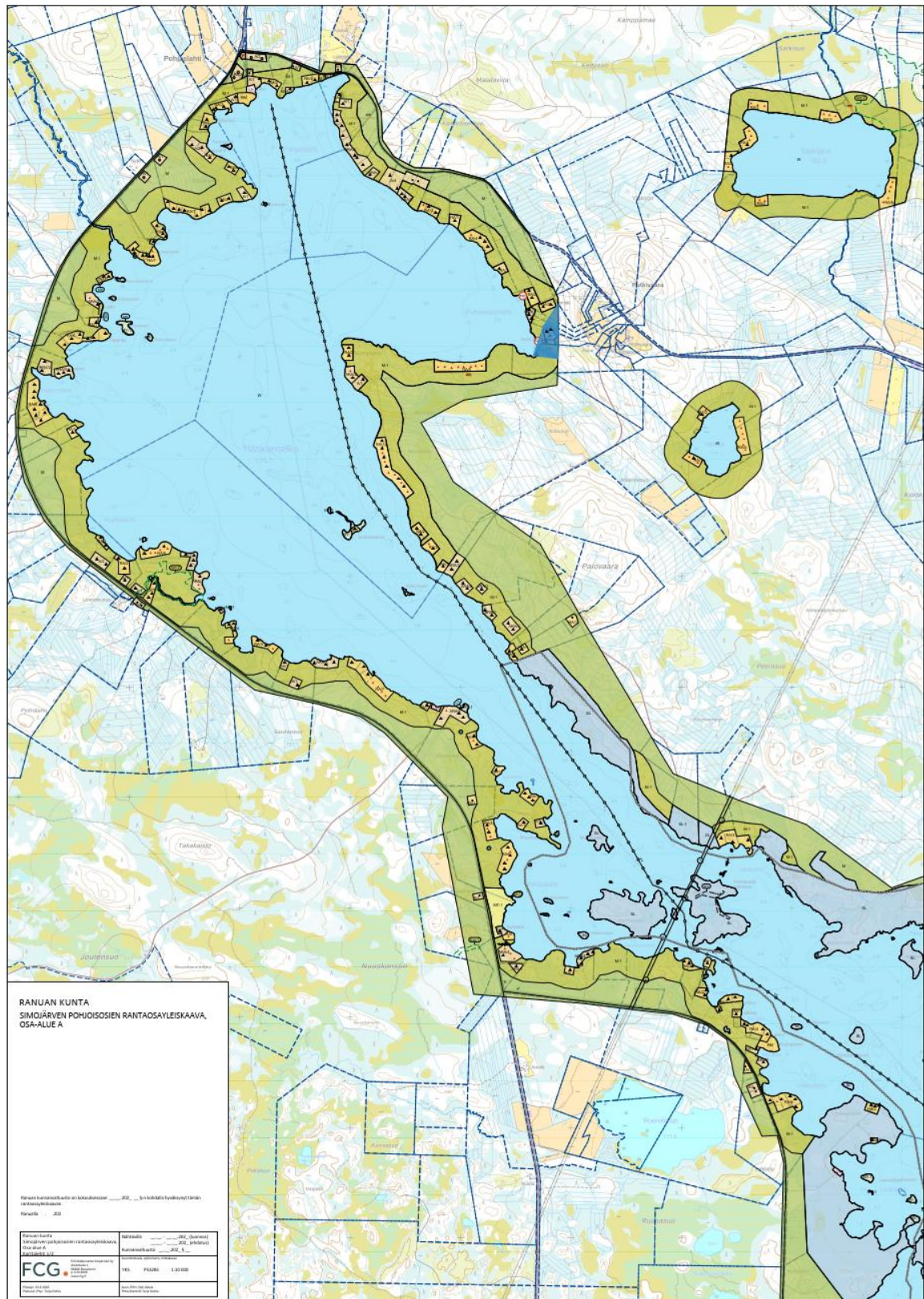
Rantaosayleiskaavalla on osoitettu kaava-alueen emätilamitoitukseen ja voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuva rantarakennusoikeus sekä olemassa olevat ja voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaiset ns. kuivan maan rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella. Kaavassa on myös huomioitu maatilat ja matkailurakentaminen, maa- ja metsätalous-alueet, säilytettäviä luontoarvoja sisältävät alueet, kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet sekä muita alueita, jotka perustuvat alueen nykyiseen käyttötarkoitukseen. Yksityiset ja olemassa olevat sekä valtion omistuksessa olevat perustettavat suojelualueet ja Natura-alueet on merkitty kaavakartalle.

Kaavamuutoksella on pyritty vastaamaan maanomistajien nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin mm. rakennusoikeuksien määrän ja käyttötarkoitusten muutosten osalta. Tarkistukset ja muutetut maankäyttöratkaisut perustuvat kaavan yhteydessä laadittuihin yleisiin mitoitusperiaatteisiin, jotka pohjautuvat voimassa olevaan Simojärven rantaosayleiskaavaan ja joiden laadinnassa on huomioitu Ranuan kunnan alueelle laaditut muut viimeaikaiset rantaosayleiskaavat ja niiden ratkaisut.

Rantaosayleiskaavaa laadittaessa ja sen merkinnöissä ja määräyksissä on otettu huomioon alueella voimassa olevan rantaosayleiskaava ja maakuntakaava sekä kaavan laadinnan aikana tehdyt selvitykset ja inventoinnit.

23.3.2026

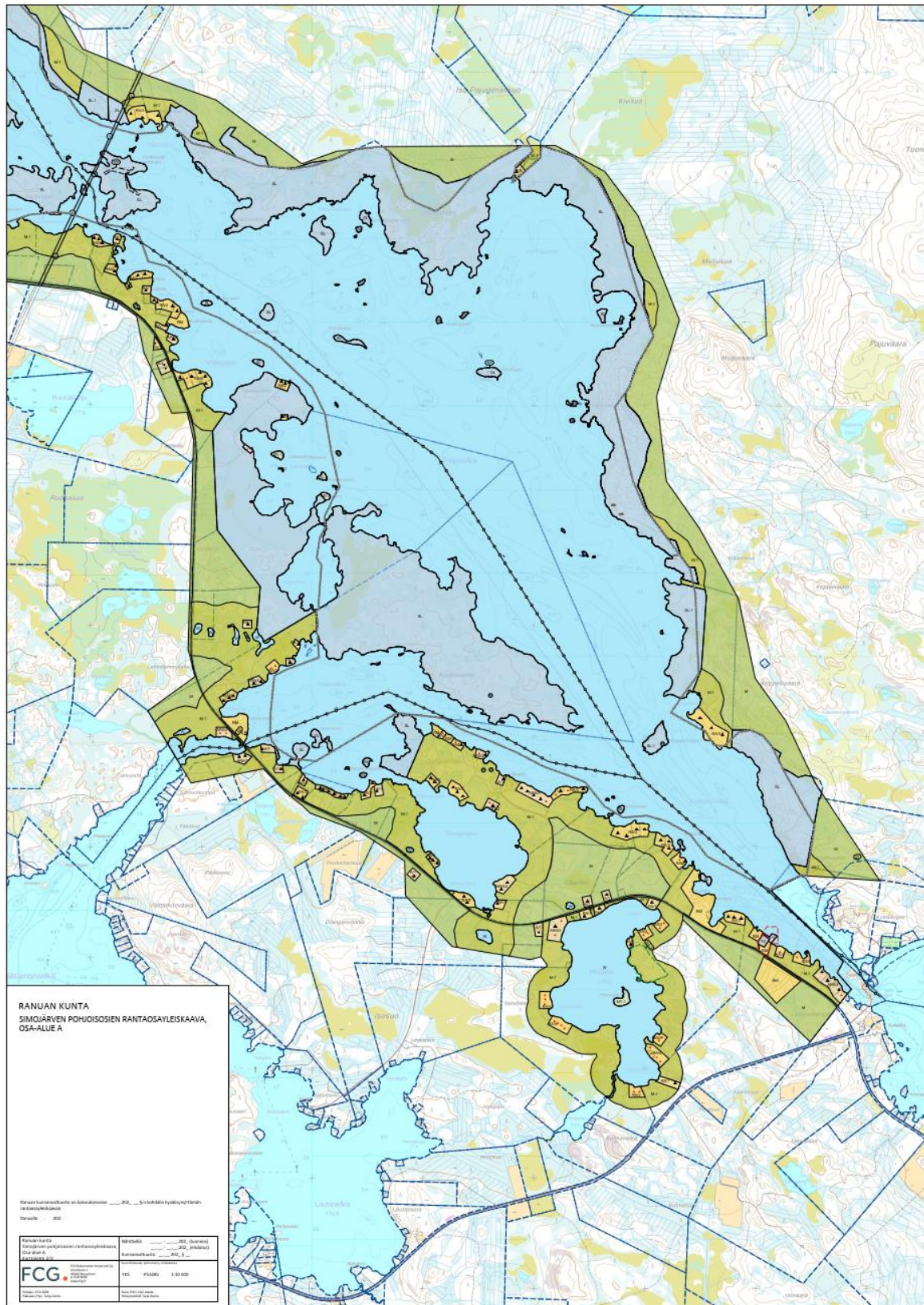
OT

Kuva 71 Osa-alueen A kaavaluonnos, osa 1 (23.3.2026)

23.3.2026

OT

Kuva 72 Osa-alueen A kaavaluonnos, osa 2 (23.3.2026)

5.2 Kokonaismoitus

Karttarantaviivaa	123 km
Karttarantaviiva suojelualueella	46 km
Muunnettua rakennettavaa rantaviivaa (ei sis. suojelualueita)	49 km

Käytetty rakennusoikeus	184 kpl
Voimassa olevan kaavan (ROYK) mukainen rakentamaton rakennusoikeus	103 kpl
Uudet rakennuspaikat	96 kpl
Rakennuspaikkoja yhteensä	383 kpl

Rakennuspaikkoja/karttarantaviiva 3,11 rp/rvkm
Rakennuspaikkoja/karttarantaviiva (pl. suojelualue) 4,97 rp/rvkm
Rakennuspaikkoja/rakennettava muunnettu rantaviiva 7,82 rp/mrvkm

Rakentamiseen osoitettu rantaviiva (n. 60 m/rakennuspaikka): 23 km
Rakentamisesta vapaa rantaviiva: 100 km
Rakentamisesta vapaa rantaviiva (pl. suojelualue): 54 km

Noin 70 % kaava-alueen karttarantaviivasta (pl. suojelualue) ja 53 % rakennettavasta muunnetusta rantaviivasta jää rakentamisen ulkopuolelle.

5.3 Merkinnät ja määräykset

5.3.1 Rakentaminen

A/1	Asuntoalue Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. Alueelle saa sijoittaa asuinrakennuksia ja tarvittavia varasto-, sauna-, huolto-, talous-, tms. rakennuksia. Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 k-m ² . Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään II-kerroksisen asuinrakennuksen. Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
------------	---

Kaava-alueelle sijoittuu noin 30 olemassa olevaa tai voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaista vakituista asuinrakennuspaikkaa, jotka on osoitettu kaavakartalle A-merkinnällä. Asuinrakennuspaikkojen rakennusoikeudeksi on määritelty 350 k-m². Rakennusoikeuden määrässä on pyritty huomioimaan mm. nykyrakentamisen tarpeet.

A-1/1	Maatilojen talouskeskusten alue Alue on tarkoitettu maatilojen talouskeskuksen alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja tukevaa rakentamista asuin-, tuotanto-, sauna- ja talousrakennuksineen. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään II-kerroksista asuinrakennusta, joiden yhteenlaskettu kerrosala on enintään 400 k-m². Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
--------------	--

Oleva maatilakeskus Syväahon alueella suunnittelualueen keskiosassa on osoitettu A-1-merkinnällä kaavakartalle. Alue on rajattu kaavakartalle siten, että asumiseen käytettävä piha-piiri on rajattu A-1-alueelle ja maatalouteen liittyvä rakentaminen sijoittuu maatalousalueelle (MT-1).

ARA/1	Rantarakennusalue Alue on tarkoitettu vakituiseen asumiseen tai loma-asumiseen. Rakennuspaikan käyttötarkoitus määräytyy rakentamisluvan yhteydessä rakennuspaikkakohtaisesti. Käyttötarkoitusta ratkaistaessa tulee huomioida ko. käyttötarkoitukselle esitetyt vaatimukset. Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus määräytyy käyttötarkoituksen mukaisesti, eli asuinrakennuspaikalla se on 350 k-m² ja lomarakennuspaikalla 250 k-m². Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
--------------	--

Uusia ja olemassa olevia rakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa loma-/ vakituisen asumisen mahdollistavalla ARA-merkinnällä noin 90 rakennuspaikan verran. Merkinnällä on haluttu mahdollistaa rakennuspaikkojen käyttötarkoitusten muutoksia lomarakennuspaikoista asuinrakennuspaikoiksi maanomistajien toiveita huomioiden.

RA/1	Vapaa-ajan asumisen alue Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Kullekin rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden loma-asunnon sekä rantasaunan ja tarpeelliset varistorakennukset. Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m². Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
-------------	---

Suurin osa kaava-alueen rakennuspaikoista (noin 280) on lomarakennuspaikkoja. Rakennuspaikkoja sijoittuu melko tasaisesti eri puolille kaava-aluetta pois lukien rantojen suojeleohjelman alue Simojärven Pajuselän rannoilla.

RM	Matkailupalvelujen alue Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Uuden matkailupalvelujen alueen kokonaisrakennusoikeus on 600 k-m². Rantaosayleiskaavan voimaantulohetkellä jo toteutuneille alueille, joiden käytetty rakennusoikeus ylittää 600 k-m², voidaan yleiskaavan perusteella lisä- ja täydennysrakentaa enintään 10 % yleiskaavan voimaantulohetkellä käytetystä rakennusoikeudesta. Näillä alueilla sallitaan myös korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa. Tätä merkittävämpi rakentaminen tulee ratkaista ranta-asemakaavalla tai asemakaavalla.
-----------	--

Kaava-alueelle on osoitettu noin 10 matkailupalvelujen aluetta, joista suurin osa koskee ole-massa olevaa vuokraustoimintaa. Alueet sijoittuvat pääosin Simojärven Pajuselän etelä-osaan.

5.3.2 Liikenne ja infrastruktuuri

LV	Venesatama
-----------	-------------------

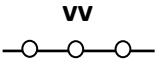
	Venevalkama
---	--------------------

	Venevalkama Veneenlaskupaikka/rantautumisalue. Alue on tarkoitettu lähialueen maanomistajien toteutettavaksi. Toteuttaminen edellyttää sopimusta maanomistajan kanssa.
---	--

Simojärvellä kaava-alueen pohjois- ja eteläpäässä olemassa olevat venesatamat on huomioitu kaavassa LV-merkinnällä. Pienemmät kunnan tai valtion mailla olevat venevalkamat on puolestaan osoitettu LVV-aluemerkinnällä ja yhteisten ja yksityisten kiinteistöjen alueille osoitetut veneenlaskupaikat/ rantautumisalueet on osoitettu LVV-pistemerkinnällä. Näiden alueiden toteuttaminen edellyttää sopimusta maanomistajan kanssa.

	Seututie
---	-----------------

	Yhdystie
---	-----------------

	Veneväylä
---	------------------

	Sähkölinja tai voimajohto
---	----------------------------------

Kaavakartta on huomioitu alueen olemassa olevat maantiet ja vesiväylät sekä voimajohtot.

5.3.3 Teollisuus- ja palvelut

	Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia
---	---

Asemakaavoitetulle alueelle kaava-alueen eteläosassa on osoitettu asemakaava huomioiden TY-aluetta.

	Palvelujen alue
---	------------------------

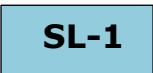
Pohjaslahden alueella kaava-alueen pohjoisosassa ranta-alueen ulkopuolella oleva lihasavustamo on huomioitu kaavassa palvelujen alueena.

5.3.4 Luonnonympäristö

	Luonnonsuojelualue Luonnonsuojelulain nojalla valtion toimesta toteutettu tai toteutettava alue.
---	--

	Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue Alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.
---	--

Rantojensojeluohjelmaan kuuluva alue Simojärvellä on merkitty kaavaan luonnonsuojelulain nojalla toteutettavaksi alueeksi. Alueelle sijoittuu myös Simojärven Natura-alue. Alueelle ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä.

	Yksityinen luonnonsuojelualue Alueella tulee noudattaa sen perustamispäätöksessä annettuja rauhoitusmääräyksiä.
---	---

Yksityiset luonnonsuojelualueet Korkea-Aho (YSA 128090), Koppelonsaaren luonnonsuojelu-alue (YSA128087) ja Koppelonsaaren luonnonsuojelualue 2 (YSA 128136) on osoitettu SL-1-merkinnällä kaavakartalle.

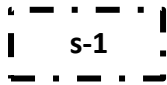
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue Metsälain 10 §:n mukainen kohde. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.
---	--

Kaava-alueelle sijoittuva Metsäkeskuksen paikkatietoaineiston mukainen metsälain 10 §:n mukainen kohde suunnittelualueen keskiosassa on osoitettu luo-1-merkinnällä kaavakartalle.

	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue Uhanalainen luontotyyppi tai luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot ja alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.
---	---

luo-2-merkinnällä on osoitettu kaavakartalle luontoselvityksen mukaiset uhanalaiset luontotyypit. Kohteet on kuvattu tarkemmin seuraavassa taulukossa.

Kohteen nro	Nimi	Pinta-ala (ha)	Suojeluperuste	Luontotyyppi	Arvo-luokka	Kaava-merkintä
2	Hiisijärven itäpuolen metsä	7	Uhanalaiset luontotyypit	Vanhat havupuuvallat ja tuoret kankaat (EN/EN)	3	luo-2
25	Eteläojanniemmen suo ja joki	9,5	Uhanalaiset luontotyypit	Isovarpurämeet (NT/LC), havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujotet (VU/NT)	3	luo-2
28	Särkijärven koillispuolen suo	26	Uhanalaiset luontotyypit	Saranevat (NT/LC), Rimpinevat (LC/LC), Ruohokorvet (VU/NT)	3	luo-2

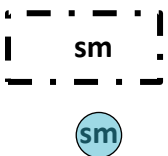
	Suojeltava alue Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukainen suojeltava luontotyyppi (luontotilainen hiekkaranta), jonka esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää.
---	--

Luonnonsuojelulain 64 §:n mukainen suojeltu luontotyyppi, Linjaniemen hiekkaranta (luontot selvityksen nro 26) on osoitettu s-1-merkinnällä kaavakartalle.

	Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue Alueella on kielletty pohjaveden laatua ja määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet. Alueella on kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.
---	---

Luokiteltu pohjavesialue Kultisalmi (12683140) kaava-alueen eteläosassa on huomioitu kaavakartalla pv-merkinnällä.

5.3.5 Kulttuuriympäristö

	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevasta suunnitelmasta on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
---	--

sm-merkinnällä huomioitujen kiinteiden muinaisjäännösten suunnittelualueella on esitetty seuraavassa taulukossa:

Nro	Nimi	Tyyppi	Ajoitus	Mj-tunnus
11	Kultiharju 2	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton	1000025095
12	Koppelosaari	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen	1000061872
13	Olanko 2	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen	1000096187
14	Olanko	työ- ja valmistuspaikat	ajoittamaton	683010089
15	Kaarisalmi	hautapaikat	historiallinen	1000013498
16	Kaariniemi	maarakenteet	ajoittamaton	1000096191
17	Välttämönsalmi	työ- ja valmistuspaikat, asuinpaikat	kivikautinen	683010038
18	Pitkäniemi	asuinpaikat	kivikautinen	1000096223
19	Ahosaari	maarakenteet	ajoittamaton	683010062
20	Kantoniemi	maarakenteet	ajoittamaton	1000013497
21	Kenttäsaari 1	työ- ja valmistuspaikat	esihistoriallinen	1000013492
22	Rieskalahti	maarakenteet	ajoittamaton	1000096226
23	Linjaniemi	maarakenteet	ajoittamaton	1000096227
24	Palovaara 2	asuinpaikat	kivikautinen	1000096228
25	Simojärvi Isosaari	hautapaikat	historiallinen	683010059
26	Kujala / Uutela	asuinpaikat	–	683010028
27	Kenttälä	asuinpaikat	kivikautinen	683010058

 ark ark	Muu arkeologinen kohde, joka ei ole muinaismuistolain nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös
--	---

Muut kulttuuriperintökohteet, jotka on huomioitu kaavakartalla, on esitetty seuraavassa taulukossa:

Nro	Nimi	Tyyppi	Ajoitus	Mj-tunnus
30	Koppelosuo	kivirakenteet, maarakenteet	historiallinen	1000096231
31	Muljuvaara	asuinpaikat, kivirakenteet	historiallinen	1000096246
32	Nurmisuo	asuinpaikat, kivirakenteet	historiallinen	1000096247
33	Lohealanaho	puolustusvarustukset	toinen maailman-sota 1939–1945	1000096248
34	Särkijärven mylly	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen	1000096249

	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
--	--

Suunnittelualueen pohjoisosaan sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä. Alueelle ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan ja toteutuneeseen tilanteeseen verrattuna.

5.3.6 Maa- ja metsätalousmaat

M-1	Maa- ja metsätalousvaltainen alue Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Alueella on voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti A-, A-1-, ARA-, RA- ja RM-alueille.
------------	---

MT-1	Maatalousalue Alue on tarkoitettu pääasiassa maataloustalouteen. Alueella on voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja
-------------	---

	metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti A-, A-1-, ARA-, RA- ja RM-alueille.
--	---

MY-1	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja Alueella on voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti A-, A-1-, ARA-, RA- ja RM-alueille.
-------------	--

Kaava-alueen pienimmät saaret ja luodot on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Muut ranta-alueen rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet on osoitettu M-1- ja MT-1-merkinnöillä. Alueilla sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti kaavassa osoitetuille rakentamisalueille.

M	Maa- ja metsätalousvaltainen alue Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Aluetta voidaan käyttää myös haja-asutusluonteiseen asutukseen sekä ulkoiluun ja virkistykseen pääasiallista käyttötarkoitusta vaikeuttamatta.
----------	---

Ranta-alueen ulkopuoliset maa- ja metsätalousvaltaiset alueet on osoitettu kaavassa M-merkinnällä. Näillä alueilla sallitaan myös haja-asutusluonteinen asutus sekä ulkoilu ja virkistyskäyttö pääasiallista käyttötarkoitusta vaikeuttamatta.

5.3.7 Yleiset suunnittelumääräykset

Rakentaminen

Rantaosayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti rantavyöhykkeellä oleville A-, A-1-, ARA-, RA- ja RM-alueille.

Rantavyöhykkeelle sijoittuvilta M-1-, MT-1- ja MY-1-alueilta rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti rakennusalueille.

Rakennusten etäisyyksistä rantaviivasta noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

23.3.2026

OT

Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja luonnonmukaiseen värytykseen siten, etteivät rakennukset näy häiritsevästi vesistöön ja vastarannalle. Rakennukset tulee pyrkiä sijoittelemaan rakennuspaikalle pihapiirimäisesti. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

Rakennuspaikan maanpinnan korkeus tulee olla vähintään 1 metri ja alimmat kastumiselle arat rakenteet 1,5 metriä keskivedenkorkeuden (N2000) yläpuolella.

Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa yleiskaavan yleispiirteisyyden ja pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.

Maantien läheisyydessä rakennusmassat tulee sijoittaa siten, että ne suojaavat piha-alueita liikennemelulta.

Pienissä saarissa (alle 1 ha) sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa.

Vesiensuojelu

Metsätalousalueella tulee huomioida vesiensuojelun edellytykset valtion mailla Metsähallituksen ympäristöoppaan ja metsänhoito-ohjeen mukaisesti sekä yksityisillä mailla Tapion metsänhoitosuosituksen mukaisesti.

Maa- ja metsätaloutta, eläintenpitoa, rakentamista, maaperän muokkausta ja jätevesiä koskevilla hankkeilla ja toimenpiteillä tulee huomioida, ettei niistä aiheuteta kuormitusta vesistöille.

Maaperän muokkausta koskevilla toimenpiteillä tulee huolehtia, ettei kiintoainesta tai huumusta pääse leviämään ympäristöön ja vesistöön.

Asuntojen lyhyt vuokraus

Omaa vakituksessa asuinkäytössä olevaa asuntoa, loma-asuntoa tai haja-asutusalueiden asuntoa voi vuokrata vapaasti.

Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittely ja johtaminen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla tulee järjestää voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Rakentamislupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä, maastomuodot sekä rakennuspaikan pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon

23.3.2026

OT

jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Jätevesijärjestelmä tulee sijoittaa rakennuspaikalle.

Jätevesien käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevedet tulee käsitellä siten, että ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukainen ohjeellinen puhdistustaso toteutuu.

Saarissa ei sallita vesikäymälän rakentamista.

Jätehuolto

Kiinteiden jätteen keräyksessä ja käsittelystä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Tiet

Maanteiden varsilla on haettava uuden liittymän lupa tai liittymän käyttötarkoituksen muutoslupa ennen rakentamisluvan myöntämistä. Uusien rakennuspaikkojen pääsytiety tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maantielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelystä tulee noudattaa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityisesti pienissä (< noin 3 ha) saarissa tulee metsänhoidossa huomioida luonto- ja maisema-arvot.

6 Vaikutusten arviointi

6.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Suunnittelualueutta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
<i>Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</i>	
Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittäväälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.	Kaava tukee Simojärven ja sen lähialueen olemassa olevaa elinkeinorakennetta ja haja-asutusluonteista yhdyskuntarakennetta.
Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.	Kaavassa on mahdollisuuksien mukaan osoitettu uudet rakennuspaikat olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen tai useampien rakennuspaikkojen ryhmiin.
	Asuinrakentamista on mahdollistettu pääosin niille alueille, joiden ympäristössä on jo olemassa olevaa vakituista asutusta.
<i>Tehokas liikennejärjestelmä</i>	
Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.	Alue on haja-asutusalueutta, jolla yksityisautoilu on pääasiallinen liikkumismuoto.
	Osoitettu uusi rakentaminen on niin vähäistä, että se ei edellytä erityisiä kehittämistoimenpiteitä maantieverkoston suhteen.
<i>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</i>	
Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.	Tulvariski on huomioitu kaavassa uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa.
Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.	Lisäksi yleismääräyksissä on annettu määräykset alimista rakentamiskorkeuksista.
Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit halutaan muulla tavoin.	Uusia rakennuspaikkoja ei ole osoitettu alueille, joissa melu- tai tärinä heikentävät elinympäristön laatua.
Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja	Kaavassa ei ole osoitettu uutta toimintaa, joka aiheuttaisi ympäristöhäiriöitä.

rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.	
<i>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</i>	
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.	Kaavaa varten suunnittelualueen maisema, rakennettu kulttuuriympäristö on kuvattu ja arvot tunnistettu sekä luonnonympäristö, muinaisjäännökset on inventoitu. Kaavassa on osoitettu omilla merkinnöillään ja määräyksillään arvokkaat luontokohteet ja muinaisjäännökset sekä tarvittaessa suojeltavat rakennukset ja kyläkuvallisesti tärkeä alue. Rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti ryhmiin, ja alueelle on jätetty vapaata rantaviivaa ja metsäalueita virkistyskäyttöä varten. Uudet rakennuspaikat on osoitettu selvityksissä tunnistettujen arvokkaiden luontokohteiden ulkopuolelle.

6.2 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavassa maaseudun kehittämisen kohdealueelle ja matkailun vetovoima-alueelle. Rantaosayleiskaava mahdollistaa maaseudun elinkeinojen ja matkailun kehittämisen alueella ja rantarakennuspaikkojen osoittaminen tukee elinkeinojen kehittämistä alueella. Yleiskaavassa on huomioitu maakuntakaavan luonnonsuojelualuemerkintä, eikä kaavaratkaisu ole ristiriidassa maakuntakaavaan osoitetun ekologisen yhteystarvemerkin kanssa.

Yleiskaava-alue sijoittuu laajan Simojärven eränkäyntimaiseman alueelle (maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö), jonka kehittämisperiaatteena on se, että turvataan kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen ja kehitetään virkistys- ja matkailukohteena. Yleiskaavassa rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettu ja osoitettu kaavakartalle siten, että kaava turvaa luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden, kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön arvojen sekä riittävän vapaan rantaviivan säilymisen: arvokkaat kulttuuri- ja luontokohteet on osoitettu kaavassa ja rakentamisen maisemavaikutuksia on pyritty vähentämään antamalla yleismääräyksiä koskien rantakasvillisuuden säilyttämistä ja rakentamisen sopeutumista luontoon ja maisemaan.

Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue Putkivaaran kylä on merkitty kaavakartalle. Myös suunnittelualueelle osittain sijoittuva tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue on merkitty kaavaan eikä sen alueelle ole osoitettu rakentamista.

Suunnittelualueella on vuonna 2025 suoritettu arkeologinen inventointi, laadittu selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä sekä maisemaselvitys.

Yleiskaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.

6.3 Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisu täydentää maltillisesti Simojärven olevaa rantarakentamiseen keskittyvää yhdyskuntarakennetta. Kaavan toteutumisen myötä suunnittelualueen rantojen loma- ja vakituisista asutuksesta muodostuva yhdyskuntarakenne täydentyy. Alueelle jää kuitenkin edelleen laajempia rakentamattomia rannanosuuksia.

Vaikutukset rakennuskantaan, kulttuuriympäristöön ja arkeologisiin kohteisiin

Suunnittelualueen rakennettu kulttuuriympäristö ja arkeologiset kohteet on inventoitu kaavatyötä varten vuonna 2025. Inventointien tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa osoittamalla alueelle sijoittuvat kiinteät muinaisjäännökset, muut kulttuuriperintökohteet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet omilla merkinnöillään ja arvot huomioivilla määräyksillä. Muinaisjäännöskohteiden alueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen olevaan rakennuskantaan. Kaava ei edellytä olevien rakennusten purkamista.

6.4 Vaikutukset maisemaan

Kaavan toteutuminen aiheuttaa muutoksia suunnittelualueen vesistöjen luonnonmaisemaan, kun aiemmin rakentamattomia rantoja osoitetaan rakentamiseen. Simojärven rantojensuojeluohjelma-alueen ulkopuolisilla rannoilla on kuitenkin jo jonkin verran olevaa rakentamista sekä voimassa olevassa rantayleiskaavassa osoitettu toteutumatonta rakentamista, joten muutos ei näiden alueiden osalta ole kovin suuri. Koska vain osa voimassa olevan rantayleiskaavan rakennuspaikoista on toteutunut, todennäköisesti myöskään kaikki uudet rakennuspaikat eivät kuitenkaan tule toteutumaan, joten muutos maisemassakin jää vähäisemmäksi.

Uudet rakennuspaikat on pyritty osoittamaan useamman rakennuspaikan ryhmiin. Lisäksi yleismääräyksissä on annettu ohjeet rakentamisen maisemavaikutusten vähentämiseksi: *Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja luonnonmukaiseen väritykseen siten, etteivät rakennukset näy häiritsevästi vesistöön ja vastarannalle. Rakennukset tulee pyrkiä sijoittelemaan rakennuspaikalle pihapiirimäisesti. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.*

6.5 Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Suunnittelualueelle ulottuva valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä on huomioitu kaavaratkaisussa asianmukaisella kaavamääräyksellä.

Suunnittelualueella sijaitsee seuraavat rakennuskannaltaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, jotka suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa rakennussuojelumääräyksellä:

- Nurminiemi

Suunnittelualueella on seuraavat rakennuskannaltaan mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, joiden merkittävyys jäi lähtötietojen puutteellisuuden vuoksi varmistumatta ja rakennussuojelumääräyksen tarve varmistumatta:

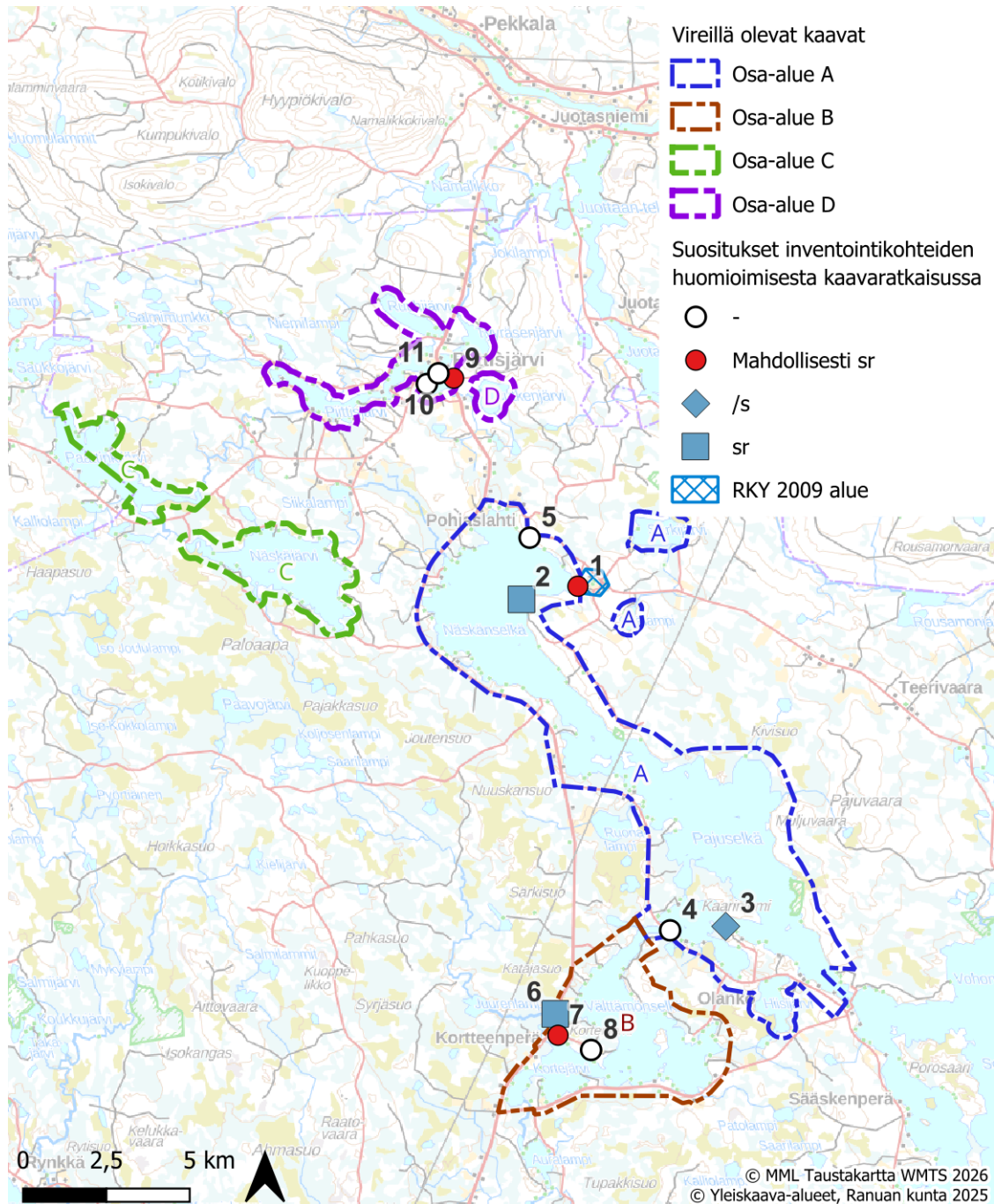
- Putkivaaran entinen kansakoulu

Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee seuraava kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde, jonka käyttötarkoitus suositellaan säilyttämään luonteeltaan julkisena ja ympäristö säilyttämään:

- Japanitalo

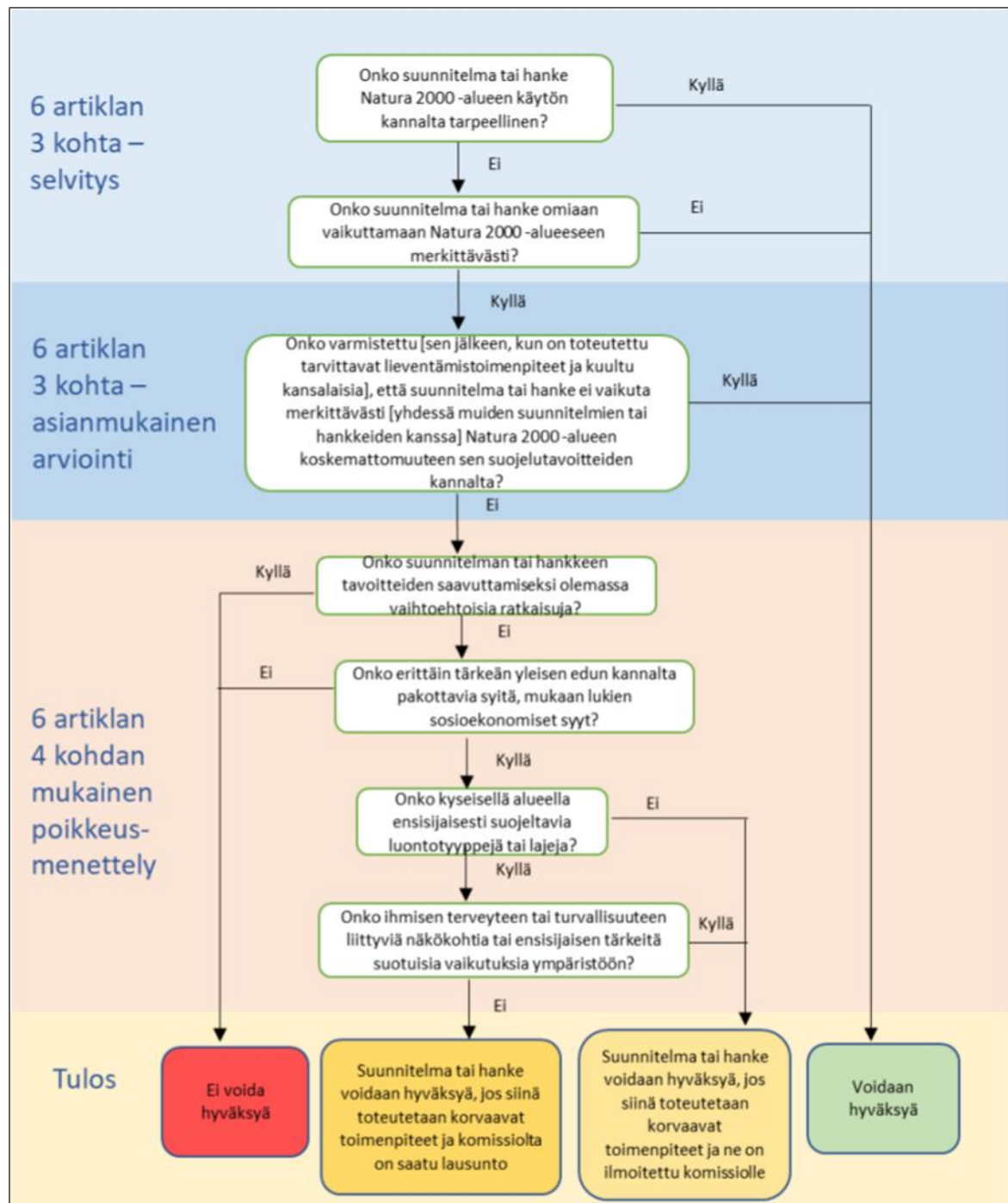
23.3.2026

OT

Kuva 73 Kartta suosituksista inventointikohteiden huomioimisesta kaavaratkaisussa.

6.6 Vaikutukset Natura-alueisiin

Kuva 74. Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arvioinnin kolme vaihetta (Euroopan komissio 2021).

23.3.2026

OT

Suoriin vaikutuksiin kuuluvat rakennustoiminnasta johtuva elinympäristöjen heikentyminen ja häviäminen. Loma-asunnon, pysyvän asunnon, muun rakennuksen tai rakennelman rakentaminen hävittää ja pirstoo kasvillisuutta ja luontotyypejä. Suoria vaikutuksia ei Simojärven Natura-alueelle muodostu, koska alueelle ei ole osoitettu rakentamista.

Kaavalla on Natura-alueille ainoastaan välillisiä vaikutuksia, joita muodostuu rakentamisen aikaan, pysyvien ja loma-asuntojen käytöstä sekä Natura-alueille suuntautuvan virkistyskäytön lisääntymisestä. Uudet rakennuspaikat osa-alueella A sijoittuvat osittain Simojärven Natura-alueen välittömään läheisyyteen.

Simojärven Natura-alueen järviolue lukeutuu luontotyyppiin karut kirkasvetiset järvet eli hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet. Tähän luontotyyppiin kohdistuu uudisrakentamisen myötä ravinnekuormitusta. Samoin humuspitoiset järvet ja lammet - luontotyyppiin voi kohdistua ravinnekuormitusta. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittelyyn on annettu kaavassa ohjeita. Rakentamisen etäisyys rantaviivasta määritellään Rannan kunnan rakennusjärjestyksessä, joka tulee voimaan 1.5.2026. Rakentamislain 42 §:n mukaisen rakentamisluvan ja 43 §:n mukaisen sijoittamisluvan yhteydessä huomioidaan kaavamääräykset ja se, että rakennuspaikkojen jätevesistä ei aiheutuisi merkittävää haittaa pintavesille.

Muihin suojeltaviin luontotyypeihin rantarakentamisesta mahdollisesti kohdistuvista vaikutuksista ensisijainen on virkistyskäytön lisääntyminen ja siten kasvillisuuden kulumisvaikutus. Virkistyskäytön lisääntyminen ilmenee Simojärvellä etupäässä veneliikenteen kasvuna.

Lintulajien ja -yksilöiden herkkyys ihmisen häirinnälle vaihtelee. Häirintä on merkittävää, jos se heikentää lajin kannan suuruutta alueella. Vaikutusalue vaihtelee kymmenistä metreistä useisiin satoihin metreihin. Melun vaikutuksia linnustoon ei tunneta hyvin, ja vaikutuksiin liittyy epävarmuuksia. Eri lajit reagoivat meluun ja häiriöön eri tavoin. Suurimmasta osasta suomalaisista lajeista ei ole mitään tietoa.

Ranta-asuminen, loma- tai pystyväasutus, tuottaa luonnonvaraiselle eläimistölle häiriötä. Häiriö syntyy etupäässä ihmisten liikkumisesta tontilla. Häirinnän laajuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. lomailun säännöllisyys ja ihmisten käytös. Loma-asutus ajoittuu pääasiassa kesäkuun puolivälistä elokuun alkuun. Nykyään loma-asuntojen taso mahdollistaa ympärivuotisen asumisen ja mahdollisuus loma-asunnon muuttamiseksi ympärivuotiseksi asunnoksi on myös helpottunut.

Ympärivuotisen häiriön osuus on näin kasvamassa. Häiriö keskittyy loma-asunnon tai pysyvän asunnon läheisyyteen (noin 100–200 m). Eri lajit reagoivat häiriöön eri tavoin ja eroavat häiriöherkkyytensä puolesta. Häiriöherkkyyteen vaikutta myös, onko eläin lisääntymisvaiheessa vai ei. Myös rakentamisvaiheessa aiheutuu useimmiten tilapäistä, mutta paikallisesti häiritsevää melua. Rakentamisaikana melua aiheutuu mm. maankaivuusta ja tavaroiden kuljetuksesta.

Lintuihin kohdistuu myös välillisiä vaikutuksia vesiliikenteestä ja muusta liikkumisesta. Välilliset vaikutukset ulottuvat laajemmalle alueelle kuin rakennettaville alueille. Näitä vaikutuksia on vaikea arvioida ja niiden vaikutus tulee helposti aliarvioiduksi. Veneilyn vaikutukset linnustoon voivat olla välittömiä (mm. veneiden tuottama melu sekä visuaalinen häiriö) tai välillistä. Veneily ja liikkuminen vesillä haittaavat linnustoa monin tavoin:

- Ajamalla linnut lentoon ja näin heikentämällä niiden ravinnonhankintamahdollisuutta. Tästä on erityisesti haittaa muuttomatkalla olevin lintujen energiataseelle. Ylimääräisten pakolentojen takia aikuisten vesilintujen energian kulutus ja ravinnon tarve kasvaa. Samoin ruokailuun käytettävä aika vähenee. Pakoetäisyyden vaihtelevat lajeittain, muun muassa telkkäparvi voi häiriintyä moottoriveneestä 700 metrin etäisyydestä. Tukkasotkaparvilla pakoetäisyydet ovat noin 200–450 metriä. Haapanan tiedetään lentävän pakoon lähestyvää kanoottia noin 230–300 metrin päästä.
- Voimakas häirintä, jolloin linnut joutuvat siirtymään muualle.
- Häiritsemällä soidinmenoja ja munintaa. Häirityt linnut jättävät helposti pesänsä, jotka jäävät alttiiksi pedoille. Poikastuotanto laskee. Samoin häirintä lisää poikaspesyeiden alttiutta jäädä petojen saaliiksi.
- Veneet hajottavat poikueita ja poikasten eloonjääminen vaarantuu.

Häirinnän laajuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. miten säännöllistä veneily on, venekanta sekä ihmisten käytös. Veneily ajoittuu pääasiassa kesäkuun puolivälistä elokuun alkuun, mutta uusien loma-asuntojen laadun parantuminen (hyvä varustelutaso ja talvilämmitys) takia lintuihin kohdistuva häiriö on jakaantumassa alkukevästä pitkälle syksyyn.

Lokkien ja tiirojen pesiin voi kohdistua ilkivaltaa. Pesien rikkomiseen voi olla syynä puhdas ilkivalta tai se, että juhannuskokko rakennetaan pesäluodolle tai se, että kaikki ihmiset eivät pidä lokkien ja tiirojen tuottamasta ”melusta” ja ”jätöksistä” laiturilla.

Suunnittelualueelle sijoittuvalle Simojärven Natura-alueelle laaditaan lopullinen Natura-arviointi kaavaehdotuksen ratkaisun perusteella.

6.7 Vaikutukset luonnonympäristöön

Luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta rajatut arvokohteet huomioidaan maankäytön suunnittelussa niin, etteivät niiden ominaispiirteet vaarannu. Luontokohteet ovat paikallisesti arvokkaita ja lisäävät paikallisesti alueen luonnon monimuotoisuutta.

Arvokkaat kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet jätetään muuttuvan maankäytön ulkopuolelle ja niiden ympäristöön suositellaan mahdollisuuksien mukaan jätettäväksi riittävän leveät puustoiset suojavyöhykkeet reunavaikutuksen ja mahdollisten pintavesivaikutusten ehkäisemiseksi. Osa alueelta rajatuista luontotyyppikohteista rajautuu kuitenkin jo nykyisellään esimerkiksi rakennettuihin alueisiin, ojitettuihin soihin tai hakkuualueisiin, jolloin ympäröivien

alueiden maankäytön muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia näihin luontokohteisiin. Laidoiltaan ojitettujen soiden ojien uudelleenaukaisu kuitenkin vaikuttaa viereisen suon vesitasapainoon, joten ojien uudelleenaukaisua ei suositella. Ojien perkaaminen myös lisää ravinnekuormitusta ja vaikuttaa muutoinkin valuma-alueen vesistöjen vedenlaatuun.

Arvoluokan 1 ja 2 luontokohteiden alueiden ympäröivään rakentamiseen ja suojavyöhykkeisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

6.8 Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin

Selvitysalueen ekologiset yhteydet ovat melko hyvät. Tärkein ekologinen yhteys selvitysalueella on osa-alueen A läpi menevä kaakko-luode -suuntainen ekologinen yhteys. Erityisesti tämän yhteyden säilyttäminen pitkällä aikavälillä on tärkeää, eikä kaavaratkaisu vaikuta ekologiseen yhteyteen merkittävästi.

6.9 Vaikutukset linnustoon

Simojärven rannoille on osoitettu uutta rakentamista. Rakennuspaikkojen toteutuminen lisää todennäköisesti liikkumista vesillä, mikä hieman lisää linnustoon kohdistuvaa pesimäaikaista häiriötä. Loma-asumisesta, vesillä liikkumisesta ja muusta retkeilystä aiheutuvat vaikutukset toistuvat vuosittain. Ne ajoittuvat pääosin touko–syyskuuhun. Vesillä liikkuminen on vilkkainta kesä–elokuussa. Lintujen muutonaikaan huhti–toukokuussa sekä syys–lokuussa alueella liikkuminen on vähäisempää. Virkistyskäytön aiheuttama häiriövaikutus kohdistuu etenkin Simojärven pesimälinnustoon.

6.10 Vaikutukset eläimistöön

Liito-oravaa ei tavattu vuoden 2025 luontoselvityksissä, mutta liito-oravalle soveltuvia alueita rajattiin jonkin verran. Liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä olisi hyvä pyrkiä säilyttämään nykytilassaan mahdollisuuksien mukaan, jotta lajin mahdollisuuksia levittäytyä kaava-alueelle tulevaisuudessa ei heikennetä. Suurin osa liito-oravalle soveltuvista alueista olivat lisäksi myös kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta.

6.11 Vaikutukset liikenteeseen

Nykyinen päätieverkko palvelee myös uusien rakennuspaikkojen tarpeita. Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maanteille ja vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Maanteille tarvitaan kuitenkin myös uusia liittymiä rakennuspaikkojen toteutuessa. Suurempia muutoksia

23.3.2026

OT

maantieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella. Uusia pääsyeitä joudutaan toki rakentamaan.

Kaavaratkaisussa on osoitettu noin 100 uutta rakennuspaikkaa ja lisäksi voimassa olevan kaavan mukaisia rakentamattomia rakennuspaikkoja on reilu 100 kappaletta. Noin 75 % kaavassa osoitetuista uusista tai rakentamattomista rakennuspaikoista on loma-asuntojen rakentamiseen. Loma-asunnolle tehdään keskimäärin noin 1 käynti/vrk, joka tuottaa kaksi matkaa. Matkoista suurin osa tehdään kesäkuukausina. Asuinrakennuspaikoille vastaava matkatuotos on noin kaksinkertainen. Noin 5 % kaavassa osoitetuista uusista tai rakentamattomista rakennuspaikoista on vakituiseen asumiseen. Noin 20 % kaavaan osoitetuista uusista tai rakentamattomista rakennuspaikoista on ARA-merkinnällä, jotka toteutuvat joko loma- tai vakituksina asuinrakennuspaikkoina, mikä hankaloittaa matkatuotosten määrän kasvun arviointia. Matkatuotosten voidaan kuitenkin karkeasti arvioiden olettaa kasvavan enintään noin 460–530 matkaa/vrk, mikäli kaikki uudet ja rakentamattomat rakennuspaikat toteutuvat.

Liikennemäärät jakautuvat kaava-alueen eri osiin. Maanteistä liikennettä jakautuu seututielle 942 sekä yhdysteille 19760, 19599 ja 19761. Uusien ja rakentamattomien rakennuspaikkojen tuottamasta liikenteestä arviolta noin 30 % tukeutuu seututiehen 942, noin 35 % yhdystiehen 19760, vajaa 30 % yhdystiehen 19599 ja alle 5 % yhdystiehen 19761. Yhdysteiltä liikenne suuntautuu todennäköisesti pääosin seututielle 942, jolloin seututien liikennemäärä kasvaa eniten. Kun huomioidaan alueen maanteiden maltilliset liikennemäärät nykytilanteessa, ei lisääntyvä liikenne aiheuta erityistä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai heikennä liikenteen sujuvuutta alueella. Liikenteen kasvu tapahtuu hitaasti ja pitkällä aikavälillä, sillä rakennuspaikat rakentunevat vähitellen. Vaikka liikennemäärät kasvavatkin nykytilanteesta, säilyvät ne edelleen maltillisina. Varmistamalla liittymissä riittävät näkemät pystytään vaikuttamaan liikenneturvallisuuteen.

Kaavaratkaisu lisää jalankulun ja pyöräilyn määrää alueella todennäköisesti vain vähän ja alueen joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksille kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta.

Samanaikaisesti Simojärven pohjoisilla osilla kaavoitettavien kolmen muun alueen kanssa aiheutuu liikenteellisiä yhteisvaikutuksia alueiden uuden maankäytön toteutuessa. Etenkin seututien 942 liikennemäärät tulevat kasvamaan, sillä kaikki alueet tukeutuvat vähintään osin seututiehen 942. Mikäli kaikki rakennuspaikat toteutuisivat, voisi seututien 942 liikenne kasvaa huomattavasti, sillä nykyiset liikennemäärät ovat maltilliset. Kasvu ajoittuisi kuitenkin pitkälle aikavälille, jolloin tien liikenteellistä tilannetta voidaan seurata. Liikenteen sujuvuuden kannalta ei ole odotettavissa ongelmia, mutta seututien kapea ajorata yhdessä kasvavien liikennemäärien kanssa voi heikentää liikenneturvallisuutta. Osa-alueen B kanssa yhteisvaikutuksia voi aiheutua myös yhdysteiden 19599 ja 19761 liikenteeseen.

6.12 Ilmastovaikutusten arviointi

Alueella pääliikkumismuoto on yksityisautoilu, mikä lisää kaavan rakennuspaikkojen toteutumisesta aiheutuvia ilmastopäästöjä. Rakennuspaikat on pyritty sijoittelemaan useamman rakennuspaikan ryhmiin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen, jotta uusia liittymiä, pääsyteitä ja muuta uutta infrastruktuuria tarvitsisi rakentaa mahdollisimman vähän.

Kaavan toteutusvaiheen ratkaisuilla voidaan vaikuttaa päästöjen määrään rakentamisessa ja rakennusten käytössä (esim. rakennusten energiatehokkuus, rakennusmateriaalit ja uusiutuvan energian käyttö).

Rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu tulvavaara-alueet. Rakentaminen alueella säilyy haja-asutusluonteisena, joten sään ääri-ilmiöihin sopeutumismahdollisuudet ovat hyvät. Rakennuspaikat sijoittuvat pääosin metsäisille ranta-alueille, joilla puusto tuo suojaa helteeltä ja vesistön läheisyys viilentää pienilmastoa lämpimimpinä kausina. Lisäksi väljillä rakennuspaikoilla lumi ja hulevedet pystytään käsittelemään hyvin eikä niitä tarvitse viedä tai ohjata kauemmaksi.

6.13 Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Lisääntyvä loma- ja vakituinen asutus virkistää ja tukee kylien toimintaa. Loma-asukkaat ja mahdolliset uudet vakituiset asukkaat käyttävät kunnan palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kuntaan laajemminkin. Kaava mahdollistaa paikoin myös asuinrakentamisen ranta-alueelle, mikä lisää valinnanvapautta asuinympäristön suhteen ja siten monipuolistaa alueen sosiaalista rakennetta. Kaavalla on turvattu yleinen virkistyskäyttö jättämällä ranta-viivaa riittävästi rakentamisesta vapaaksi.

Kaavan toteuttaminen on pitkälti maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon ja mahdollisesti myös yleisen tieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon. Näiltä osin kustannukset kohdistuvat pitkälti maanomistajiin. Mikäli ranta-alueelle tulee uutta ympärivuotista asutusta, lisää se liikkumistarvetta ja siten myös liikkumis- ja kuljetuskustannuksia, jotka ainakin osin tulevat kunnan maksettaviksi.

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen.

7 Rantaosayleiskaavan toteutuminen

Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan Alueidenkäyttölain (132/1999) (AKL) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) periaatteita.

7.1 Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan vahvistamisen ja tarkentumisen myötä. Rakennustoimintaa ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

- Alueidenkäyttölain (132/1999) säädökset
- Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) säädökset
- Asemakaava tai ranta-asemakaava
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (AKL 132/1999, 37 §)
- Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
- Ranuan kunnan rakennusjärjestys
- Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutukseton yleiskaava (AKL 132/1999, 45 §)
- Muut suunnitelmat (esim. palstoitusuunnitelmat)

Tämä kaava hyväksytään kunnanvaltuustossa oikeusvaikutteisena yleiskaavana (AKL 132/1999, 42 §). Kaavaan merkityille rantarakennuspaikoille, joita erityinen määräys koskee, voidaan myöntää kaavan perusteella rakentamislupa (AKL 132/1999, 72 § ja 73 §).

Yleiskaavan keskeiset oikeusvaikutukset on esitetty AKL 132/1999 42:ssä:

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (AKL 132/1999, 42.1 §).

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (AKL 132/1999 42.2 §).

Yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Tällöin ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään. Yleiskaavassa voidaan myös määrätä, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus) (AKL 132/1999, 43.2 §).

Laadittava yleiskaava toimii ohjeena matkailualueille laadittavien ranta-asemakaavojen laatimisessa. Viranomaisten tulee ottaa suunnittelussaan ja päätöksenteossaan yleiskaava huomioon.

Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. (AKL 132/1999, 42.1 § ja 42.3 §) Rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin (Rakentamislaki 751/2023, 17.4 §).

Jos maa asemakaavassa tai 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräyksen nojalla yleiskaavassa on osoitettu käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai, jos alue on kaavassa tarkoitettu tai osoitettu valtion tarpeisiin, tämä on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Kohtuullista hyötyä arvioitaessa otetaan huomioon yleiskaavasta tai ranta-asemakaavasta maanomistajalle johutuva hyöty. Lunastus- tai korvausvelvollisuus ei koske 75 §:ssä tarkoitettua yhteiskäyttöaluetta, 91 §:ssä tarkoitettua aluetta, 93 §:ssä tarkoitettua yleisen tien tiealuetta eikä 94 §:ssä tarkoitettua katualuetta. Tässä momentissa tarkoitettu lunastus- tai korvausvelvollisuus voi koskea maa- ja metsätaloutta varten osoitettua aluetta vain, jos kaavassa on asetettu sen käyttöä koskevia erityisiä rajoituksia. Kun 1 momentin nojalla vaaditaan lunastettavaksi vain osa omistajalle kuuluvasta, yleiskaavaan tai asemakaavaan otetusta yhtenäisestä alueesta, kunnalla tai valtiolla on oikeus lunastaa koko alue. (AKL 132/1999, 101.1§ ja 101.2 §)

Maanomistajille on osoitettu ns. perusrakennusoikeus emätilamitoituksen mukaisesti. Mitoituksessa mukana olleille alueille, joille ei osoiteta rakennuspaikkoja, on määrätty AKL 43.2 §:n mukainen rakennuskielto. Määräys turvaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun, joten AKL 132/1999, 101 §:n mukaista lunastusperustetta ei synny.

7.2 Rakentamislupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella

Laadittava osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 42 §:n sekä 72 §:n ja 73 §:n mukaiset oikeusvaikutukset huomioiden. Osayleiskaava on oikeusvaikutteinen. Alueidenkäyttölain 72.1 §:n mukaan: *Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.*

Tämän yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamislain (751/2023) 42 §:n mukainen rakentamislupa ranta-alueella oleville rakennusalueille (A-, A-1-, ARA-, RA- ja RM-alueille), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei yleiskaavassa ole toisin määrätty.

Tässä yleiskaavassa ei määrätä rakentamislain (751/2023) 53.1 §:n kohdan 3 mukaisesta maisematyöluvasta.

Rakennusalueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään rakentamislain 42 §:n mukaista rakentamislupaa haettaessa ja rakentamislain 43.1§:n mukaisia sijoittamisen edellytyksiä arvioitaessa. Rakentamislupa haetaan rakentamislain (751/2023) 61 §:n ja, luvan hakijan niin pyytessä, rakennuksen sijoittamislupa voidaan hakea erillisenä rakentamislain (751/2023) 62 §:n mukaisesti.

Tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti rantaosayleiskaavaratkaisu voi tarkentua AKL 132/1999 72§:n ja 73 §:n mukaisessa ranta-asemakaavassa. Osayleiskaava ratkaisusta voidaan poiketa rakentamislain (751/2023) 57 §:n mukaisella poikkeusluvalla. Poikkeaminen ei saa 57.2 §:n mukaan

1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;

2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista;

3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista;

4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

7.3 Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittelystä on annettu ohjeet yleismääräyksissä:

Jätevesien käsittely ja johtaminen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla tulee järjestää voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Rakentamislupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä, maastomuodot sekä rakennuspaikan pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Jätevesijärjestelmä tulee sijoittaa rakennuspaikalle.

Jätevesien käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevedet tulee käsitellä siten, että ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukainen ohjeellinen puhdistustaso toteutuu.

Saarissa ei sallita vesikäymälän rakentamista.

8 Osallistuminen ja vuorovaikutus

8.1 Osalliset

Osallisilla tarkoitetaan alueen maanomistajia ja niitä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa, sekä viranomaisia ja yhteisöjä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. (AKL 62 §)

Tunnistettut osalliset:

Kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- kuntalaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen asukkaat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen yritysten, laitosten työntekijät ja palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät, metsätalouden harjoittajat, kalastajat, metsästäjät, porotalouden harjoittajat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Kyläyhdistykset: Korte-Koivuperän kyläyhdistys ry, Kemihaaran kyläseura ry
- Paliskuntain yhdistys
- Paliskunnat: Niemelä ja Kuukas
- Caruna Oy
- Jakokunnat ja kalastuskunnat
- Luonnonsuojeluyhdistykset
- Lapin lintutieteellinen yhdistys

Viranomaiset:

- Kunnan hallintokunnat
- Lapin liitto
- Lapin Elinvoimakeskus
- Lupa- ja valvontavirasto
- Väylävirasto
- Lapin maakuntamuseo
- Lapin pelastuslaitos
- Metsähallitus luontopalvelut
- Metsäkeskus
- Traficom
- Rovaniemen kaupunki
- Pudasjärven kaupunki

- Posion kunta
- Iin kunta
- Simon kunta
- Tervolan kunta

Muut:

- alueen teleoperaattorit ja sähköverkkotoimijat
- energia- ja vesiosuuskunnat
- Fingrid Oyj

8.2 Vuorovaikutus

Vireillä olon aikana tapahtuva vuorovaikutus

Kaavan vireille tulon yhteydessä kaavojen laadintaa varten avattiin kysely, jonka avulla kerätään ideoita ja ajatuksia kuntalaisilta, kyläläisiltä ja alueen maanomistajilta sekä muilta, joita alueen kaavoitus kiinnostaa. Webropol-kysely oli auki 27.5.–30.9.2025.

Kaavoitukseen liittyen on järjestetty kolme yleisötilaisuutta:

- Keskiviikkona **9.7.2025** klo 17 alkaen **Kemihaaran kylätalolla** osoitteessa Pekkalan tie 506, 97665 POHJASPERÄ
- Keskiviikkona **30.7.2025** klo 17 alkaen **Kortteen metsästysmajalla** osoitteessa Aurakoskentie 1, 97700 RANUA
- Keskiviikkona **20.8.2025** klo 17 alkaen **monitoimikeskus Kerkässä** osoitteessa Aapiskuja 8 B, 97700 RANUA.

Lisäksi kesä–elokuussa 2025 on kerätty maanomistajien toiveita valmisteluvaiheen aineistoa varten. Kaavatoiveita voi jättää sähköpostitse osoitteeseen kaavatoiveet@ranua.fi tai teknisen osaston toimistolle osoitteeseen Keskustie 30, 97700 RANUA. Lisäksi toiveita on voinut jättää yleisötilaisuuksissa ja Hillamarkkinoilla Ranuan kunnan teltalla 2.–3.8.2025.

Alueidenkäyttölain (132/1999) 66 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 18.3.2025.

9 Aikataulu

9.1 Vireilletulo (3–8/2025)

Osayleiskaavan vireille tulon yhteydessä Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville, jolloin osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olosta ilmoitettiin paikallislehdessä Kuriirissa ja kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Kaavoituksesta järjestetään yleisötilaisuus, josta tiedotetaan kunnan nettisivuilla. Osalliset voivat esittää kaavoitukseen liittyviä mielipiteitä kaavan lähtökohdista ja tavoitteista.

Järjestetään AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavamenettelyn aikana.

9.2 Valmisteluvaihe (4/2026)

OAS:sta annettu palaute huomioidaan valmisteluvaiheessa laadittavassa kaavaluonnoksessa ja kaavaselostuksessa.

Kaava- ja maapoliittisen työryhmän kokous on 31.3.2026 ja kunnanhallituksen kokous 13.4.2026. Kaavan valmisteluaineisto asetetaan nähtäville 15.4.2026–31.5.2026.

Valmisteluaineiston nähtävilläolon aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kunnan ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi.

Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuus kaavan valmisteluaineistosta.

9.3 Ehdotusvaihe (11/2026)

Kaavan valmisteluaineistosta annettu palaute huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään kuukauden ajaksi (30 pv) sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kunnan ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Järjestetään yleisötilaisuus kaavaehdotuksesta. Tarvittaessa järjestetään myös toinen AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

9.4 Hyväksyminen (2/2027)

Ehdotusvaiheessa saadut muistutukset ja lausunnot käsitellään.

Mikäli yleiskaavaehdotukseen tehdään nähtävillä olon jälkeen oleellisia muutoksia, yleiskaava asetetaan uudelleen nähtäville tai järjestetään erillinen kuuleminen niille osallisille, joita oleelliset muutokset koskevat.

Yleiskaavan hyväksyy Ranuan kunnanvaltuusto.

Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksistä on mahdollisuus tehdä valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 30 päivän aikana.

10 Yhteystiedot

Ranuan kunta

Tekninen johtaja
Risto Niemelä
puh. +358407049623
risto.niemela@ranua.fi
Keskustie 30, 97700 Ranua

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu ympäristö Oy

Projektijohtaja
Tarja Outila
+358442700582
tarja.outila@fcg.fi

11 Lähteet

LUOMUS, 2025. Luonnontieteellinen keskusmuseo - Suomen Lajitietokeskus. Saatavilla: www.laji.fi. Sivustoa seurattu 15.5-15.6.2025

Luonnonsuojelulaki 9/2023.

Luontodirektiivi 92/43/ETY

Luontoselvitys Metsänen 2023. Ukonkankaan tuulivoiman sähkönsiirtoreitin viitasammakkokartoitus

Hyvärinen, E., Juslén, A.; Kemppainen, E.; Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.). 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Suomen Ympäristökeskus.

Ramboll, Ella von Weissenberg, Mikko Pakanen, Linda Uusihakala; Ukonkankaan sähkönsiirron viitasammakkoselvitys 2023

Museoviraston internet-sivuilta Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009

23.3.2026

OT

ympäristöministeriön julkaisu ”Maisemanhoito – Maisema-alue työryhmän mietintö I” (1993)

ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisu ”Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Eteläinen Lappi, VAMA 2021”; Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava

Lapin liiton julkaisu ”Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, Rovaniemi – Kemijärvi – Pelkosenniemi – Posio – Ranua – Salla – Savukoski, Kulttuuriympäristökohteet 10.11.2014”.

Kelkkareitit.fi (2026) Suomen moottorikelkkareitit- ja urat <<https://kelkkareitit.fi/>> luettu 23.3.2026